

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti:
Besenyői BEÖTHY KÁLMÁN őrnagy

Segédszerkesztő:
BENEDEK MIHÁLY őrnagy

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
II. KERÜLET, FŐ-UTCA 71. SZÁM.

Postatakarékpénztári
cskekkszám: 25.342.

Megjelenik:
minden hónap 1-én és 15-én
Telefon: 153-079.

Asszony-bajtársak.

Amikor egy hónappal ezelőtt az egész ország a testület multjával, munkájával és hivatásával foglalkozott, vajjon hányan és kik gondoltak a csendőr asszonyokra? Azok, kik a munkát értékelik, bizonyára gondoltak és a dicséretből, elismerésekből illő részt juttattak részükre.

Azt mondtuk: illő részt.

Ennek a mértékét csak az határozhatja meg pontosan, aki ismeri a csendőr asszonyok életét. Ezek csak mi magunk vagyunk; mi pontosan látjuk, tudjuk, hogy nincs még foglalkozási ág, életpálya, melyen a férfi, a családfő, a ház ura, anynyira nélkülözné az otthon állandóságát, mint a csendőr, másszóval, ahol a család oly sokat nélkülözné a család fejét.

Nem nélkülöz mást a csendőr család, szerény földi javai megvannak, meg is kell, hogy legyenek. Egyensúlyban volna szerény élete, ha nem hiányozna mindig valami. Ha nem kellene a várakozás nehéz perceit élni.

Annyi bizonyos, hogy hazajön a gyermekek apja, a ház gondviselője, a család szerető feje. Hazajön, hogyne jönne, nyugalom van az országban, rend van... de mikor jön haza?

Ez a kérdés a csendőr asszonyok életének állandó és rettegett kérdése.

A csendőr asszonyok életének rendje e kérdés miatt nehéz. Hiába a terített asztal, hiába a vetett ág, hiába a szép terv, a számítások... megannyi csalódás. A ház üres, az asztal szomorú, mert az ember nem jött haza. Mért van ez? Mert a szolgálat belevág kíméletlenül az összegyűlt szép szavakba, a gyermek lecke jelesébe, belevág egy csendes beszélgetésbe, szétveri kíméletlenül a család körüli terveket. Mert a szolgálat nem tűr nagyobb urat, nem tűr gyermeknevetést, nem az asszony kérő szavát, nem a kertben váró munkát, nem... semmit sem tűr a szolgálat!

Ha nem a körletben az ember, ha nem nyomoz és ha nem máshol van, akkor nappal a laktanyai szolgálat, tanulás és egyéb elfoglaltság, aztán megint a szolgálat. Az asszonnak hajnalban kell kelni és ellátni az embert, ebédet hiába készít, vagy újból kell készítenie, éjszaka előtt néhány falatot kell adni — a szolgálat így követeli... a gyermek sokszor napokig nem látja az apját.

Baj adódik, betegség oszon, ezer apró kérdésben döntő szó kellene, tanácsra vágyik az aggódó asz-

szony, a ház feje sehol. Valahol a határban... pedig már itthon kellene lennie!

A szolgálat nem engedi.

... Ez a kérdés a csendes, szerény, család-szerető csendőr asszonyok mélyrerágó mérge.

A csendes csendőr asszony pedig tovább dolgozik szótlanul, gondolatban keresi az urát, lélekben mindig vele van és — olyan jó volna sokszor, legalább pár percig, mellette menni és megkérdezni ezt meg amazt...

Nem lehet.

Hol van még ilyen élet?

A csendőr asszony más sorsú, mint más asszony.

A szolgálatot csak békés életű csendőr végezheti jól. A békés életet az asszony gondoskodása adja. Gondoskodni kitartással, szeretettel, oly sokszor magára utalva, bizonytalan perekben élve, — erős lélek kell ehhez. Tiszta szeretet kell ehhez.

A csendőr — azt mondták és mondják — kiválóan látja el nehéz szolgálatát. Kiválóan... mert asszonyaik ott állanak mellettük, nehéz sorsukat, egyéni terheiket lelkeikben viselve, el nem mondva másnak, magukba rejtve ott állanak az ő uruk mellett és minden igyekezetük, hogy megadják az annyiszor nélkülözött családapának, férjnek, ház fejének az erőt a továbbmunkálkodáshoz.

A csendőr asszonyok sorsa más, mint asszonytársaiké. Más tekintetben is.

Életük a falu előtt, szebben, tisztábban, áldozatosabban kell élniök, mert sorsuk az uruk sorsa, akik ott a faluban az első emberek sorában vannak, a falu szeme rajtuk és — családjukon. Családjuk és a testület — együvértartoznak.

A csendőr asszony másként él, mint más asszonyok. A csendőrgyermek másként él, mint más gyermekek.

Egyik rovatunkban a csendőr beszél a maga otthonáról. Azok a sorok a legtisztább képei a csendőréletnek s mindegyikben ott ragyog a szerény asszony, a drága gyermek, a tiszta ház, a folt nélküli csendőrélet.

Pedig de nehéz a csendőrélet!

Az ember és az asszonyé is.

A kettő élete adja a csendőrélet tiszta rajzát.

Ha február 14-én a portyázó, kemény, szigorú, tanult, jószívű csendőrt ünnepelték, akkor az elismerések fele a csendőr asszonyoké, a bajtársaké, tisztelet, becsülés és köszönet illeti hát mindenki részéről őket.

„A magyar állam biztonságát és nemzetközi érdekét veszélyeztető egyes cselekmények büntetéséről“ szóló 1940. évi XVIII. t.-c. ismertetése.

Irta: Dr. SIPOS BÉLA főhadnagy-hadbíró.

A világháború után lényegesen megváltozott politikai, gazdasági és társadalmi helyzet arra kényszerítette a törvényalkotót, hogy egymásután hozzon oly törvényeket, amelyek gátat vetnek azoknak az állandó visszaéléseknek, amelyek a háború előtt ismeretlenek, vagy legalább is büntetőjogi szempontból egészen lényegtelenek voltak. A torradalmak, gazdasági válságok, az egyes államok önelátási politikája és korunk egymással szembenező világszemlélete bölesője azoknak a bűncselekményeknek, amelyek ellen minden állam a saját jól felfogott érdekében a legmesszebbmenően védekezni akar és védekezik is. Így jönnek létre egymásután az ú. n. rendtörvények, amelyek egyrészt kiegészítik már meglévő törvényeinket, másrészt új cselekményeket vonnak a törvényellenes, tehát büntendő cselekmény fogalma alá.

A magyar állam biztonságát és nemzetközi érdekét veszélyeztető egyes cselekmények büntetéséről alkotott 1940. évi XVIII. t. c. (alábbiakban: Törvény) egyike a legújabban megjelent ily irányú törvényeinknek.

Vizsgáljuk meg, mik azok a lényegesebb rendelkezések, amelyeket ez a Törvény tartalmaz. Ezeket a rendelkezéseket három csoportra oszthatjuk:

Az én családom.*

Irta: KISS MIKLÓS tiszthelyettes (Debrecen).

Egy évtizede már annak, hogy a debreceni nyomozó alosztálynál, mint a vagyon elleni bűncselekmények nyomozására kijelölt csoport egyik tagja, teljesítek szolgálatot. Szolgálatom nehéz és fárasztó, ennek ellenére szeretem s őszintén megvalom, hogy egy belső, kényelmesebb szolgálattal nem szívesen cserélném fel. Pedig a nős nyomozó élete nem valami rózsás, amint azt később ebeszélésem után látni is fogjuk. És én mégis szeretem és ragaszkodom hozzá s majd egyszer, amikor majd meg kell válni tőle, fájó szívvel búcsúzom el.

Lakásom a csendőrlaktanyától mintegy két kilométer távolságra van. Így 7 órakor a lakásomról már indulnom kell, hogy megfelelő időben a napi toglalkozásban résztvehessek. Kis családomtól eltávozásomkor a feleségem mindig megkérdezi tőlem, hogy az ebédet részemre hány órára készítse el. Az ebéd elkészítését fél 15 órára kérem, mert lakásomra való visszatérésem akkorra remélem. A remélem szót azért használom, mert sohasem vagyok biztos benne, hogy az általam mondott időre valóban haza mehetek-e vagy sem.

Nem vagyok biztos soha a meghatározott időre való hazatérésben, mert előre sohasem lehet tudni azt, hogy a kerület melyik őrséről és mikor érkezik olyan súlyos bűncselekményről jelentés, amelynek

Az elsőbe tartoznak azok, amelyek már meglévő egyes törvényeink rendelkezéseit *kiegészítik*, a másodikba azok, amelyek meglévő törvényes rendelkezések *helyébe* lépnek,

végül a harmadikba azok, amelyek oly cselekményeket *nyilvánítanak büntetendőnek*, amelyek ezideig nem voltak ilyenek.

I.

A *kiegészítő* rendelkezések közül a leglényegesebb a Törvény 2. §-a, mely a „*fogolyszöktetés*“ alcímet viseli és a Btk. 447. §-át a következő rendelkezéssel egészíti ki:

A büntető törvények alkalmazása szempontjából fogolynak kell tekinteni, akit a hatóság őrizetben, vagy személyes szabadságának korlátozásával felügyelet alatt tart.

A Btk. megalkotásakor az internálás és rendőri felügyelet alá helyezés még ismeretlen fogalmak voltak. Így ezen törvény rendelkezése alapján fogolynak csak azt lehet tekinteni, aki valamely le-tartóztatási intézetben volt elhelyezve, akár mint vizsgálati fogoly, akár mint elítélt. A honvédelemről szóló 1939. évi II. t. c. 150. §-a azonban rendszerezte a rendőrhatalom felügyelet, vagy őrizet alá helyezés intézményét, miért is szükségessé vált, hogy az, aki az ily felügyelet, vagy őrizet alá helyezett egyéneket megszökteti, vagy szökésükhöz segínyt nyújt, a Btk. 447. és 448. §-a alapján legyen büntethető. Sőt a törvény 11. §-a új büntetési nemet és tételt állapít meg az esetre, ha a fogolyszöktetés idegen állam érdekében történik; a szöktetőt büntették 5 évig terjedhető börtönnel, hi-

nyomozásánál okvetlenül szükséges az alosztály közreműködése. Ilyen — távbeszélőn leadott — jelentések a kerület különböző őrszeitől a nyomozó alosztályhoz gyakran érkeznek. A bejelentett eset nyomozására a nyomozó alosztályparancsnokság nyomban járőrt vezényel ki. A kivezényelt járőr, mindig a bűncselekményhez mérten vagy a nyomozó gépkocsin azonnal vagy pedig a legközelebbi vonattal indul. Ha gépkocsin azonnal kell indulnom, akkor a laktanya és a lakásom közötti nagy távolság miatt arra sincs időm, hogy szolgálatba való indulásomról a feleségemet értesítsem. Így ő nyugodtan végzi napi teendőit és főzi az ebédet abban a reményben, hogy félháromkor a lakásomra hazatérek. Félhárom elérkezett, az ebéd is kész, csak én nem érkezem. Feleségem és kisleányom ilyenkor a kiskapuba igen gyakran kiállanak és várnak reám, de hiába, mert akkorra már én messze járok, a nyomozó gépkocsi robog velem a bejelentett bűncselekmény színhelye felé. Ugyanakkor az én kis családom még mindig reménykedve vár reám, mind addig, amíg valamelyik bajtársamtól nem értesülnek szolgálatba történt távozásomról.

A leggyakoribb azonban az az eset, amikor a 9—10 óra között beérkezett jelentés alapján nem nyomozó gépkocsin, hanem a legközelebb induló vonattal kell a kijelölt nyomozónak útbaindulnia. Ilyenkor a rendelkezésünkre álló 1—2 órát, küönösen mi, nős nyomozók, alaposan kihasználjuk. Ha csak tehetem, kerékpáron lakásomra sietek és feleségemmel közlöm, hogy bizonytalan időre vidékre kell mennem, tehát részemre ebédet ne készítsem. Hirtelenében hi-

* Pályázatunk anyagából.

vatalvesztéssel és politikai jogok gyakorlásának fel-függesztésével sujtja, ha pedig a cselekmény a magyar állam nemzetközi, vagy gazdasági érdekét súlyosan sértette, vagy veszélyeztette s ezt az eredményt a tettes előre láthatta, a büntetés 10 évig terjedhető fegyház, hivatalvesztés és politikai jogok gyakorlásának fel-függesztése.

A Törvény 9. §-a módosítja az *árdragító visszaélésekről* szóló 1920. évi XV. t. c. 1. és 3. §§-ait is annyiban, hogy az 1. §-ban meghatározott büncselekmény, az „*ártállépés*“ büntetésének felső határát 3 évig terjedhető fegyházban, a 3. §-ban meghatározott „*munkabérzsora*“ büntetésének felső határát pedig 5 évig terjedhető fegyházban, az *árdragító visszaélés* vétsége miatt kiszabható pénz-büntetés felső határát pedig 20.000 pengőben állapítja meg. Ugyanezen §. kimondja, hogy a munkabérzsora büntette miatt kiszabható vagyoni elégtétel az elítélt egész vagyonának elkobzásáig terjedhet.

II.

Azok a törvényhelyek, amelyek *helyébe* a Törvény újabb rendelkezéseket léptet életbe, a következők: a Btk. 161., 461., 479. §-a, továbbá az útlevel-ügyről szóló 1903. évi VI. t. c. 15. §-a.

Sorra vizsgálva ezen rendelkezéseket, a következőket állapíthatjuk meg: a Btk. 161. §-a helyébe a tiltott csapatgyűjtésről a Törvény alábbi 1. §-a lép:

Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, vétséget követ el és két évig terjedhető fegyházzal büntetendő, aki fegyve-

deg ételt veszek magamhoz és már rohanok is vissza a laktanyába, onnan pedig az állomáshoz. Ilyen előzmények után jutunk ki rendszerint a büncselekmény színhelyére, ahol aztán napokig, sőt sokszor hetekig is keressük, kutatjuk és hajszoljuk az ismeretlen tettest, akire bizony néha a legerélyesebb nyomozás dacára sem sikerül a legkisebb adatot sem beszerezni. Ilyen esetben csak az a tudat vigasztal bennünket, hogy a tettes kézrekertése céljából, fáradságot nem kímélve, minden lehetőt elkövettünk. Ha sikerült a tettest kézrekeríteni és az elkövetett büncselekményt reá deríteni, boldog megelégedéssel tartunk hazafelé, hogy fáradalmainkat kis családunk körében kipihenhessük és a további munkához új erőt gyűjtsünk.

A nyomozó szolgálat végtelen türelmet, fáradságot nem ismerő kitartást és önmegtartóztatást követel. Még nőlen voltam 1930-ban, amikor Kürti Gergely tiszthelyettes bajtársammal 20 napon át nyomoztunk egy általunk ellogott, minden hájjal megkent ravasz cigánykaraván után. Ez idő alatt, miután az őrs-állomások székhelyein kívül eső községekben nyomoztunk és állandóan helyünket változtatva utazgattunk, főtt ételt csupán 4 esetben ehattunk, mert az őrsökön étkezést nem rendelhattunk. El lehet képzelni, hogyan élhattunk. Hiányos étkezésünk, a sok álmatlanság és fáradság testileg megviselt bennünket, de lelkiileg frissek voltunk és megelégedettek, mert fáradozásainkat siker koronázta, szép eredményt értünk el.

A nyomozó alosztálynál nem lehet sok esetben tekintetbe venni azt, hogy valamelyik nyomozó több-

res, vagy egyébként erőszakos fellépésre törvényellenesen alakuló csapat szervezésében, megalakulásában, vagy működésében az ország területén résztvesz.

A kezdeményezők és vezetők büntett miatt öt évig terjedhető börtönnel, hivatalvesztéssel és politikai jogaik gyakorlásának fel-függesztésével büntetendők.

A jelen §. alkalmazása szempontjából csapat alatt katonai jellegű szervezettel bíró és katonai fegyverrel tartott, nagyszámú résztvevőből álló alakulatot kell érteni.

A Btk. 161. §-ával szemben ez a §. államfogház helyett fegyházban állapítja meg a büntetés nemét, büntetnek nyilvánítja a kezdeményezők és vezetők tevékenységét, büncselekménynek tekinti már az ily csapatban való részvételt is, végül pontosan meghatározza, hogy csapat elnevezés alatt mit kell érteni.

Különösen fontos a Törvény 3. §-a, amely a Btk. 461. §-a helyébe lépett, s amely a közhivatalnok fogalmát határozza meg. Ezen § szerint:

A büntetőtörvények alkalmazása szempontjából az állam, a törvényhatóság, vagy község közigazgatási, igazságszolgáltatási, közoktatási, honvédelmi, vagy gazdálkodási tennivalóinak teljesítésére, úgyszintén az állam, a törvényhatóság, vagy a község intézeteiben, közintézményeiben, közműveiben vagy üzemeiben való működésre hivatalánál, szolgálatánál, vagy különös megbízásánál fogva köteles minden személyt — ideértve a m. kir. honvédség tényleges szolgálatot teljesítő minden tagját is —

napos szolgálatból most tért haza, így most már maradjon odahaza és pihenje ki nyugodtan a fáradalmait. Ha valamelyik őrs súlyos betörésről tesz jelentést és támogatására nyomozót kér, ha más nyomozó nincs, akkor a pár órával azelőtt bevonult nyomozónak minden további nélkül indulnia kell. Ezt igazolja a következő esetem:

1935 május 5-én 14 órakor tértem haza hat napot át tartott nyomozó szolgálatból. Alig értem haza a lakásomra, küldönc jött értem és jelentette, hogy Kislétán történt betörés nyomozása végett szolgálatba kell mennem. Más nyomozó az alosztálynál odahaza nem volt, így kivezenylesemet a szolgálat érdeke kívánta és én örömmel is mentem. Ez a szolgálatom, megszakítás nélkül huszonegy napot vett igénybe. A hosszú ideig tartott és igen fárasztó nyomozó szolgálat alaposan próbára tette és megviselte szervezetemet. Az elért szép eredmény azonban minden fáradságot és nélkülözést kárpótolt, amit igazol az 1940. évi Csendőrségi Lapok II. számában megjelent „Az alibivizsgálat fontossága“ című cikkem. Ebben a cikkemben az elért eredményt részletesen ismertettem. Fáradságot nem ismerő és heteken át tartott nyomozó szolgálatunk annakidején még Nyírlugos község lakossága részéről is elismerést nyert. Csodalattal adóztak önfeláldozó, fáradságot nem ismerő szolgálatunkért és azt emberfelettinek minősítették.

A fárasztó, de eredményes szolgálat befejezése után boldogan siettem haza kis családom körébe. Repülni szerettem volna, mert mielőbb látni akartam a huszonegy nappal azelőtt odahaza hagyott, elsőszülött

közhivatalnoknak kell tekinteni. Közhivatalnok a kir. közjegyző is.

A hatóság tagját, illetőleg a hatóság közeget megillető büntetőjogi védelem minden közhivatalnokra kiterjed.

A törvény, mint látjuk, kibővíti a közhivatalnoknak tekintendők körét. Közhivatalnoknak nyilvánítja a honvédség tényleges szolgálatot teljesítő minden egyes tagját is, belevonja az egyes törvényhatóságok, községek közműveiben, üzeimben szolgálatot teljesítő egyéneket is, a gazdálkodási, vagy közoktatási teendők intézésére hivatottakkal együtt. Végül a hatóság tagját, illetve közeget megillető, 1914. évi XL. t. c.-ben szabályozott fokozott büntetőjogi védelmet kiterjeszti minden egyes közhivatalnokra, eltérően az idézett törvény 5. §-ában felsorolt meghatározástól.

A Btk. 479. §-a helyébe a Törvény 4. §-a a hivatali titok megsértésére vonatkozóan az alábbi rendelkezést lépteti:

Vétséget követ el és öt évig terjedhető fogházzal büntetendő, aki közhivatalnoki állásánál, hivatalos megbízásánál, vagy a hatósággal fennálló szolgálati, vagy szerződéses viszonyánál fogva birtokába, vagy tudomására jutott hivatali titkot nyilvánosságra hoz, illetéktelen személlyel közöl, illetéktelen személynek más módon hozzáférhetővé tesz, vagy saját céljaira felhasznál.

Az első bekezdésben meghatározott büntetés alá esik az is, aki hivatali titoknak jogosulatlanul birtokába helyezkedik, vagy az ily módon megszerzett hivatali titkot mással közli, közzéteszi, vagy saját céljára felhasználja.

egy éves kislányomat. Látni akartam fejlődését és hallani kedves gügyögését. Otthonunkba lépve, örömmel és hálatelt szívvel láttam, hogy úgy a feleségem, mint picit kisleányunk egészséges. Kicsi lányunkat azonnal magamhoz akartam venni és megölelgetni, de az ijedten és sírásra görbülő szájjal, kis kezeit védőleg maga elé tartva elfordult tőlem.

Egy éves kis leányom előtt a hosszú távollét alatt idegen lettem, nem ismert fel.

Az ártatlan csöppség viselkedését megértettem, mert tisztában voltam azzal, hogy a hosszú távollétem miatt idegenkedik tőlem. Egy-két nap elteltével az egyetértés közöttem és kis leányom között ismét létrejött, mert ismét úgy kezdett reám mosolyogni, mint azelőtt.

Az itt ismertetett eset már régen, öt és fél évvel ezelőtt történt. Azóta a kicsi lányunkból már nagyocská lett. Éppen ezért, ha szolgálatba távozom, édes anyukája előtt folyton emleget és érdeklődik felőlem. Nincs az a nap, hogy fel ne tegye a kérdést: szegény apuka hol lehet most, vajjon mit ebédelt, mit vacsorázott, hol feküdt le és vajjon, mikor jön már haza? Ilyen és ehhez hasonló kérdések jönnek az ő piciny szájjára és aggódó gyermeki szeretettel gondol a napokig, sőt igen gyakran a hetekig is távol levő édesapára. Gyermeki szeretetét és hozám való ragaszkodását hazatérésem alkalmával már több ízben tettekkkel is bebizonyította.

Egyszer szolgálatból történt hazatérésemkor a kisleányom, különösen 2—5 éves korában, több kis papíresomagot adott át azzal, hogy az abba csoma-

Hivatali titoknak kell tekinteni mindazt, amit jogszabály, fennálló gyakorlat, szolgálati szabályzat, ügyrend, a hivatali felsőbbség utasítása hivatali titoknak nyilvánít, vagy enélkül is mindazt, amiről a cselekmény elkövetője tudta, vagy tudhatta, hogy annak az első vagy második bekezdésben meghatározott megszerzésével, közlésével, vagy felhasználásával közérdeket, vagy jogos magánérdeket sért.

Hivatali titoknak kell tekinteni az állam, a törvényhatóság, a község intézetének, közintézményének, közművének vagy üzemének üzleti, vagy üzemi titkát is.

A Btk. 479. §-ában meghatározott egy évig terjedhető államfogház helyett — tehát — a Törvény öt évig terjedhető fogházzal bünteti a hivatali titok megsértőjét, büntetendő cselekménynek nyilvánítja nemcsak a titok közlését, vagy közzétételét, hanem a saját céljára való felhasználást is, valamint bünteti nemcsak a közhivatalnokot, hanem bárkit, aki a jogosulatlanul birtokába jutott hivatali titkot mással közli, vagy saját céljára felhasználja.

A Törvény 4. §-ának harmadik bekezdése — mint láttuk — a legmesszebbmenően meghatározza, mit kell hivatali titoknak tekinteni.

Végül hivatali titoknak tekintti az üzleti, vagy üzemi titkot is.

A Törvény 10. §-a az útlevélügyről szóló 1903. évi VI. t. c. 15. §-a helyébe is más rendelkezéseket léptet életbe:

Egy évig terjedhető fogházzal bünteti azt, aki hamisított, vagy más névre szóló útlevelet használ, azt másnak használatra átengedi, a hatóságot a ha-

golt dolgot részemre hagyta és azt nekem ajándékozta. Kíváncsian bontogattam ki a kis csomagokat. Egyik papírból borsszem nagyságú savanyú cukorkadarab, másikból picit csokoládé, harmadikból csontkeményre száradt vajas kiflilivég, negyedikből 4—5 szem pattogatott kukorica és egyéb, ehhez hasonló dolgok kerülnek elő. Ezek a kis semmiségek nagyon kedvesek és jól esnek, mert sok mindent elbeszélnek, kis családom szeretetét, hűséges ragaszkodását érzetik velem.

Velem történt esetekkel kapcsolatban elbeszélem most már azt is, hogy milyen esetek alkalmával legnehezebb a nyomozó csendőr élete.

1940 március havában a feleségem anyai örömök elé nézett. Erre az alkalomra nem akartam, hogy feleségem egyedül maradjon, ezért szabadságot akartam kérni. A szándékolt szabadságkérés azonban egy közbejött és igen bonyolult nyomozási ügy miatt nem volt lehetséges. Így nyomozó szolgálatba kellett indulnom, amely nyomozás Debrecenben és környékén 18 napon át tartott. Nehéz napok voltak ezek, mert a családomtól távol nem tudtam, hogy mi van odahaza, nincs-e valami baj. A jó Isten azonban velem volt és megsegített, mert minden lépésben bölcsen vezérelt. Húsvét második napján étkezés céljából a lakásomra hazatértem, ekkor már ágyban feküdt a feleségem. Isten vezérelt haza, hogy a nehéz pillanatokban kéznél legyek, hogy szükség esetén orvosért mehessek. Miután a szülés levezetésénél nehézségek álltak elő, így valóban orvosért kellett rohanni és a szülést az vezette le. A nehéz, de mégis szerencsés szülés lefolyása után megkönnyebbült

tár átlépésére való jogosultság tekintetében félrevezeti, vagy a határt meg nem engedett módon átlépi, vagy aki az ország területén esetleg elrendelt útlevélkényszer esetén az ország területén útlevél nélkül közlekedik.

Ha azonban a tettes a határnak meg nem engedett módon való átlépése alkalmával a határ őrzésére kirendelt hatósági közeg felszólításának nyomában engedelmeskedik, vagy a határon észrevétlenül történt átlépése után a legközelebbi magyar hatóságnál haladéktalanul önként jelentkezik és igazolja vagy valószínűsíti, hogy érvényes útlevelet önhibáján kívül nem tudott szerezni és a magyar határ átlépésére súlyos egyéni körülményei kényszerítették, cselekménye csupán kihágást képez és a m. kir. rendőrség, mint rendőri büntetőbíróóság hatáskörében, 15 napig terjedhető elzárással büntetendő.

(Ez utóbbi rendelkezés az utódállamokban üldözésnek kitett és hozzánk esetleg átmenekülni kényszerült lakosokra való tekintettel történt.)

III.

Azok a rendelkezések, amelyek eddig nem büntetendő cselekményeket vonnak a büncselekmény fogalmi körébe, a Törvény 5. és 11. §§-ában találhatók.

Az 5. §. a közszükségleti cikk készletének megsemmisítését nyilvánítja büntetendő cselekménynek, kimondván, hogy vétséget követ el és három évig terjedhető fogházzal büntetendő az,

szívvel tovább folytattam szolgálatomat, amit igen szép eredménnyel fejeztem be 18 nap elteltével.

A szerencsés szülés után kis családom hónapokig a legjobb egészségnek örvendett. Éppen ezért mindig a legnyugodtabb szívvel hagytam odahaza őket. Hazatéréseim alkalmával boldog megelégedéssel láttam, hogy egészségesek, ami engem mindannyiszor végtelen örömmel töltött el. Egyik éjjel azonban álmunkból 6 éves kisleányunk keserves sírására ébredtünk fel. A gyermek rövid időközönként megismétlődő hasfájásról pánaszkodott, ami csak a hajnali órákban szűnt meg.

A laktanyában még foglalkozás közben is több ízben eszembe jutott kis leányom éjjeli betegsége és nehezen vártam, hogy hazamehessek és láthassam, mi van vele. Közben parancsot kaptam egy igen sürgős szolgálatra. A vonatom 14 óra 40 perckor indult, így én már 12 órakor étkezés céljából a lakásomra hazamehettem. A szolgálatnak már csak azért is örültem, mert így előbb hazamehettem és kis leányom egészségi állapotáról meggyőződhettem. Nehezen vártam a pillanatot, hogy hazaérhessek. Csengésemre kislányom nyitott kaput, aminek végtelen megörültem, mert fennlétéből csak múló betegségre következtettem. Érdeklődésemre kis leányom azt felelte, hogy neki már nincs semmi baja, de anyuka nagyon beteg.

Megdöböntem, amikor az udvaron levő diófa árnyékában ülő, könnybe lábbadt szemű, lázas arcú feleségem arcába tekintettem. Érdeklődésemre fájdalomtól remegő hangon közölte velem, hogy súlyos

aki közszükségleti cikk készletét a rendes gazdálkodás szabályai ellenére a közérdekre káros módon megsemmisíti, vagy egyébként használhatatlanná teszi. A kísérlet is büntetendő. Büntetett azonban ezen cselekmény és öt évig terjedhető börtönnel, hivatalvesztéssel és a politikai jogok gyakorlásának felfüggesztésével büntetendő, ha a cselekmény a közérdek érdekében súlyosan veszélyeztette, avagy az elkövető árdrágító visszaélés büntetése vagy vétsége miatt már szabadságvesztéssel büntetve volt. Vagyoni elégtétel mindkét esetben megállapítható, az elítélt egész vagyonának elkobzásáig való terjedelemben. Két évig terjedhető fogházzal bünteti a Törvény azt a felügyelettel megbízott személyt, vagy tulajdonost, akinek vállalata körében az alkalmazott ily büncselekményt követett el és a felügyeletben, vagy ellenőrzés gyakorlásában szándékos, vagy gondatlan mulasztás terheli.

A Törvény 11. §-a az állam nemzetközi érdekének veszélyeztetéséről szól.

Ezen §. fogolyszöktetésre vonatkozó rendelkezéseit már ismertettük, a továbbiakban kimondja hogy

büntettet követ el és öt évig terjedhető börtönnel, hivatalvesztéssel és politikai jogok gyakorlásának felfüggesztésével, ha pedig az alább ismertett cselekmények a magyar állam nemzetközi, vagy gazdasági érdekét súlyosan sértette, vagy veszélyeztette s ezt az eredményt a tettes előre láthatta, tíz évig terjedhető fogházzal, politikai jogok gyakorlásának felfüggesztésével és hivatalvesztéssel büntetendő az, aki idegen állam katonai titkának kikérelésével foglalkozik, erre mással szövetkezik,

betegségét. tejjel telt mellének megütése idézte elő. Harminckilenc nyolctized fokos láza volt. Nyomban elment a kedvem a szolgálattól, de oda menni kellett, nem volt mit tenni. Beteg feleségemet a szomszédasszonyunk gondozására bízta. Nem tudom leírni azt, hogy súlyos beteg feleségemtől történt búcsúzásomkor mit éreztem. Arra emlékszem, hogy nagyon ideges és zavart lettem. Utam egyenesen házi orvosunkhoz vezetett, akit azonban nem találtam odahaza, így ott lakásom címét visszahagyva, siettem a laktanyába, onnan pedig az állomáshoz, hogy a vonatot le ne késsem.

Ez alkalommal 28 órát tett ki a távollétem, el lehet képzelni azt, hogy ezalatt mit érezhettem. Istennek legyen hála, velünk volt most is, megsegített. Igaz, hogy hazatérésemkor a feleségem súlyos betegen ágyban fekvő találtam, de akkorra már túl volt a veszélyen. Ezt elsősorban házi orvosunk jóakarátának köszönhetjük, mert amikor látta feleségem súlyos betegségét, maga sietett el a gyógyszertárba és készíttette el az általa rendelt gyógyszert, hogy az mielőbb a beteghez jusson. Így sikerült Isten segítségével a hirtelen jött és súlyos következményekkel járható betegséget levezetni.

Láthatjuk, hogy milyen nehéz és terhes néha a nyomozó csendőr szolgálata. Nemhogy szórakozásra, de még pihenésre sem jut mindig alkalom. Ennek dacára mégis nagyon szeretem beosztásomat és szolgálatomat. Az én egyszerű életet élő kis családommal boldogok és megelégedettek vagyunk.

(Folytatjuk.)

e célra szervezetet vagy berendezést létesít, vagy működésében támogat, vagy e cselekményekre másokat felhív, továbbá aki a szárazföldi, vízi, vagy légi közlekedés biztonságát veszélyezteti; aki idegen állam belső rendjét vagy külső biztonságát súlyosan sértő cselekményre mással szövetkezik, ha e szövettséghez az ország területén elkövetett előkészítő cselekmény is járul; végül aki a magyar kormány engedélye nélkül katonai szolgálatra vagy katonai érdekű egyéb szolgálatra toboroz.

A katonai büntetőtörvénykönyv életbeléptetéséről szóló 1940. évi III. t. c. 57—71. §-ai nem tartalmaznak rendelkezést azokra vonatkozóan, akik idegen államok titkainak kikérelésével foglalkoznak. Ezt a hiányt pótolja a Törvény fenti rendelkezéseinek egyikében, figyelembe véve egyes nemzetközi szerződéseket. A Btk. XXXIX. fejezete pedig csak a szállítási eszközök közveszélyes megrogálásáról rendelkezik, a közlekedés biztonságának veszélyeztetéséről nem. Itt a Törvény ugyancsak hiányt pótol.

A *tiltott toborzás* annyiban különbözik a *tiltott csapatgyűjtéstől*, hogy toborzásnál katonai, vagy katonai érdekű szolgálatra toboroz a tettes embereket anélkül, hogy erre a magyar kormánytól engedélye volna. Ez a rendelkezés az 1939. évi II. t. c., a Honvédelmi Törvény által újra rendszerezített általános védkötelezettség folytán vált szükségessé.

Végül megemlítendő, hogy a Törvény 11. §-ában foglalt cselekmények elkövetőivel szemben, kivéve az idegen állam katonai titkainak kikérelését, a budapesti büntetőtörvényszéknél alakított öt tagú külön tanács jár el, illetve annak hatáskörébe tartozik, míg a kémkedési esetben a polgári büntetőbíráskodás alá tartozó személyek tekintetében is a katonai büntetőbíráskodások járnak el és az illetékes parancsnok jogait kizárólag a m. kir. honvéd vezérkar főnöke gyakorolja.

Két esztendő egy felvidéki osztálygazdasági hivatal működéséből.

* * *

Két esztendő?

Kétségtelen, nem nagy idő, nem történelmi távlat, ha az örökéletű nemzet időtengeréhez viszonyítjuk. De egy nemzedék szemszögéből nézve, két esztendő számottevő hányada egy emberöltőnek: idő, mely alatt építeni, vagy rombolni, tenni, vagy vétkesen mulasztani képes egy nemzedék. Különösen egy korforduló nemzedéke.

Mi mindannyian, akik ma — bárhol és bármilyen beosztásban —, a harcoló és dolgozó Magyarországot jelentjük: egy korforduló nemzedékéhez tartozunk. Naptárunkban minden hónap — fontosságban — felér egy békés esztendővel és minden esztendőnk egy várakozásra kárhoztatott évtizeddel. Amire húsz évig készültünk, az most itt van s két esztendeje valóság. A történelem mérlegre fogja tenni ennek a nemzedéknek a munkáját s feleletet fog adni arra, hogy megoldottuk-e a reánk osztott feladatot.

E lapnak a hasábjai a testületünk krónikája, írásban és képen évtizedekre visszamenőleg őrzi em-

lékeinket. Évkönyv ez, mely még valamikor a testülettörténelem gazdag adattára lesz. Az országépítés utolsó két esztendejének csendőrségi vonatkozású eseményei és cselekményei átvonultak e hasábjain. Fényképek és a szemtanúk leírásai igazolják, hogy ez a csendőrnemzedék méltónak bizonyult ahhoz a legendás hírnévhez, melyet a kétévtizedes idegen megszállás és az ellenséges hírverés sem tudott a Felvidék, Kárpátalja és Erdély őslakosságával elfelejtetni. Két év óta osztatlan örömmel olvassuk a visszatért területekre bevonuló, majd ott a közbiztonsági szolgálatot megkezdő bajtársaink írásait harcaikról és munkájukról. A testület újból kiállta a próbatételt.

De van még valami, amiről nem történt említés.

Mi szükséges ahhoz, hogy az ismeretlen területekre egy szál puskával bevonuló csendőr ott tökéletesen el tudja látni feladatát, a közbiztonsági szolgálatot? Elsősorban *erkölcsi és szellemi* felkészültség. De ezután rögtön: *anyagi* felkészültség. Ahová csak tekint a visszatért területek örsein szolgáló csendőr, mindenhol anyagi szükséglet merül fel és *nincs olyan mozzanata a hazatért föld közbiztonsági megszervezésének, melynek anyagi vonatkozásai ne lennének* s amelyeknek esetleges elmaradása ne hatna ki zavarólag, sőt bénítólag a közrend felépítésére. Azt hiszem, nyugodtan állíthatjuk, hogy a lefolyt két esztendő alatt anyagi zavar nem bénította meg a csendőr-közbiztonsági országépítést: tehát a csendőrség anyagi szolgálatának ellátására hivatott férfiak becsületesen teljesítették kötelességüket.

S ha ez így van, akkor örökítsék meg krónikáink az ő munkájukat is.

Két esztendeje állok az élen egy felvidéki visszatért területen felállított osztálygazdasági hivatalnak. Cikkemben egyszerűen csak „*gazdasági hivatalunk*”-nak fogom nevezni ezt az osztály gazdasági hivatalt, állomáshely megnevezése nélkül, mert területi, helyőrségi és személyi vonatkozásokon túl egy anyagi szolgálatot végrehajtó szervünknek csak a munkájára és teljesítményére szeretnék rámutatni, melyet mozgalmas esztendőkben különleges viszonyok között végzett. A térből mintegy az időbe visszem át a cselekményt s amikor személytelenítem azt a gazdaságkezelési szervet, melynek kétévi működéséről vázlatosan beszámolok, egyúttal rámutatok arra, hogy ugyanezt a munkát végezték a testület többi gazdaságkezelési szervei is, mert ahol azonosak az idők, események és követelmények, ott csak azonos lehet a teljesítmény is.

I. RESZ.

Az első esztendő. A felállítás ideje.

1939 január 15-tel kezdte meg hivatalosan a működését a felvidéki visszatért területen felállított osztálygazdasági hivatalunk, azonban a számvivő segéd munkások már előbb — január 5-én —, az osztálygazdasági hivatalfőnök pedig január 9-én bevonult új állomáshelyére.

Laktanyánk, ahol a helyi csendőralakulatok nyertek elhelyezést, a hazatért város egyik új épülete volt, melyet a csehek építettek saját csendőrpáncsnokságaik elhelyezésére. Az épület korszerű; a helyiségek lakható állapotban voltak, a központi

fűtőberendezés sértetlenül maradt. Viszont a berendezés hiányzott, minden szoba üres volt.

Valamennyi beosztottam — négy számvivő tiszthelyettes és két törzsőrmester — pontosan bevonult. Az első kihallgatáson kikérdeztem őket munkakörük felől s ekkor megtudtam, hogy a négy számvivő tiszthelyettes közül valamennyi raktárkezelő volt, a két törzsőrmester pedig rövid idővel ezelőtt végezte a számvivő altiszti tanfolyamot. Ez nem volt valami biztató kép az egyes munkakörök elrendezését illetően, de ezen most nem sokat töprengtünk. Intézkedtem: a négy számvivő tiszthelyettes között megosztottam a négy főmunkakört, a kevesebb szak tudást igénylő teendők végzésével megbíztam a két törzsőrmestert.

Még a bevonulásom napján biztosítottam a városban szükségberendezést laktanyánk részére, ami nem volt egyszerű, mert a honvédség a fellelhető berendezési tárgyak nagyrészét már akkor lefoglalta. De azért sikerült. Ezeket a tárgyakat a tulajdonosok, illetve a gondozásukkal megbízottak szívesen ajánlották fel a csendőrség céljaira, tehát azokat azonnal pontos leltárba foglaltattam, átvettem és beszállítottam a laktanyába. Miután a laktanya-parancsnok úr kijelölte az elhelyezési körleteket, az ideiglenes berendezésünkkel berendeztük a helyiségeket.

Mivel semmiféle utasításunk, szabályzatunk, illetve ezeket kiegészítő rendeletpéldányunk még nem volt, ezért azonnal összeállítottuk a nélkülözhetetlen szolgálati könyvek, közlönyök és rendeletek jegyzékét. A szolgálati könyveket és Csendőrségi Közlönyöket a legközelebbi anyaországbeli szárnyszék helyen állomásozó őrstől vettem kölcsön, számitásba véve azt, hogy az őrs szükség esetén a helyi szárnyparancsnokság könyveit és közlönyeit felhasználhatja. A kifejezetten gazdasági utasításokat és — lemásolásra — a fontosabb rendeleteket a legközelebbi anyaországbeli osztály gazdasági hivataltól kértem el. Mivel mindezeket futár szállította be, azok 24 óra alatt a kezünkben voltak. Rögtön meg is kezdtük a kölcsönképpen kapott rendeletek lemásolását. A szükséges írószereket helyben azonnal megvettem, a nyomtatványokat Budapestről megrendeltem, a rendelés megérkezéséig a nélkülözhetetlen előjegyzéseket — csak ideiglenes használatra, de szabályszerűen rovatozva és hitelesítve — házilag elkészítettem. Általában nagy hasznát vettem annak, hogy régi állomáshelyemről magammal hoztam a gazdasági hivatalok összes beadványainak és előjegyzéseinek mintáit.

Később bebizonyosodott, hogy jó volt így az első napokban kissé megalapozni a gazdasági hivatalunkat, mert később erre alig lett volna időnk. Január 12-én már megérkezett a belügyminiszter úr rendelete (első iktatmányunk), mely már részletes irányítást adott az új területeken felállított alakulatok gazdaságközigazgatási szervezésének végrehajtására.

Azok a régi — anyaországi — gazdasági hivatalok, melyek az új területeken telepített alakulataink élmezését eddig végezték, csak 1939 január végéig tartoztak az osztályunkhoz tartozó alakulatok összes gazdaságkezelési tennivalóit intézni. Február 1-től kezdve az esetenként felmerülő dologi kiadásokat és kiküldetési költségeket már mi fizettük és március 1-től már a személyi illetmények és az általános dologi kiadások kifizetése is a mi kötelességünk volt.

1.

2.

3.

Élet a havasi őrsön . . . „teheneinket s. k. fejjük és tüzelőért mi magunk megyünk . . .“

(Wissky Zoltán őrm. felv.)

ségünk volt. Az anyagi végrehajtó szolgálatban maga a kifizetés lényegében tulajdonképpen egy munkarészlet befejezését jelenti, amit jelentősen megelőz a hitelígnylés és számfejtés, tehát nem szorul bizonyításra, hogy működésünk első napjával, azonnal megkezdtük a rendes szolgálatunkat, mert hiszen két héttel a gazdasági hivatalunk felállítása után már kifizetéseket kellett teljesítenünk. Hogy azonban az olvasó a körülményeinkkel teljesen tisztában legyen, szükségesnek tartom leszögezni, hogy a viszonyok körülöttünk egyáltalában nem voltak békebeliek. Szükségberendezéssel ellátva, egy ellenséges határ közvetlen közelében — ahol a harcok és hátsársértések mindennaposak voltak — működtünk. Éjjel-nappali távbeszélőügyleti szolgálatra ugyanúgy be voltunk osztva, mint a helyi parancsnokságok többi tisztjei és altisztjei és mozgalmas éjszakákon nem egyszer virradt ránk a hajnal a telefonasztal mellett.

Gazdasági hivatalunk élmezésébe a következő alakulatok voltak utalva:

- 1 osztályparancsnokság,
- 3 szárnyparancsnokság,

6 szakasparancsnok,

26 gyalogőrs,

1 nyomozó alosztály.

Az élelmezési létszám — összesen — 9 tiszt és 236 főnyi legénység volt.

Az első ellátmányunkat már január 27-én megkaptuk és pedig: dologi rovaton 2000, kiküldetési rovaton 4000 pengőt. Sem csekkszámunk, sem pénztárszékünk, sem bekötött naplónk ekkor még nem volt, ezért a pénz postautalványon érkezett, azt egy ideiglenes, kézzel rovatozott naplóban tartottuk nyilván s a pénztári álladékokat egy zárható ékszeres kazettában magamnál őriztem.

Mindez azonban csak átmenet volt, mert február hóban már volt pénztárszékünk, megvoltak az összes szükséges naplónk és előjegyzéseink, valamint a csekkezeléshez szükséges nyomtatványaink és csekkszámunk is nyitva voltak. E hónapban már 59 pénztári naplótételszámunk volt, 8247 pengő 07 fillér tiszta kiadással, ami a forgalom gyors megindulását bizonyítja, ha meggondoljuk, hogy csupán esetenként felmerülő kiadásokat számolhattunk el és a személyi rendszeres illetmények rovata ekkor még üres volt.

Működésünk első napjaiban már hozzákezdünk a külalakulatok laktanyáinak berendezéséhez, mert tudtuk, hogy őrsünk e tekintetben nehéz viszonyok között vannak. Áttanulmányoztam a volt csendőr századparancsnokságok helyzetjelentéseit és ebből megállapítottuk, hogy a visszatért területen telepített őrsünkönél egyes berendezési cikkekben nagy a hiány. Ezt gyorsan és a feltétlen szükségnek megfelelően, más őrsökön lévő és nélkülözhető, illetve a csehszlovák csendőrség által hátrahagyott tárgyakal pótoltuk. Ilyen elosztással legalább tűrhető maradt az állapot addig, míg a laktanyáink végleges berendezésére vonatkozó rendelkezéseket megkaptuk.

Gazdasági hivatalunkhoz már január 20-án megérkezett a felszerelési anyagraktár parancsnokság meghagyása, a felvidéki csendőralakulatok berendezési szükségleteinek biztosítására vonatkozólag. Eszerint a visszatért területen felállított őrsök bútorzatának elkészítésére az őrsállomáshelyen lakó asztalosmesterek kaptak felhívást. Az ajánlattevők mindegyike egy „bútorkészlet” elkészítésére tehetett ajánlatot, mely a következő tárgyakból állt: 5 drb. író- és ruhaszék, 1 drb. író- és ruhaszék, 1 drb. író- és ruhaszék, 1 drb. állványos zárható íróasztal, 1 drb. kétoszrú fiókos (pénztár) asztal, 1 drb. ruhaláda, 1 drb. hosszú közös asztal, 2 drb. hosszú közös pad, 1 drb. kispad, 10 drb. polcos fegyver- és köpenyfogas, 5 drb. álló ruhafogas, 10 drb. közönséges szék és végül 1 drb. üvegezett konyhaszék.

A benyújtott ajánlatokat versenytárgyalási bizottság bírálta el a felszerelési anyagraktárparancsnokságnál és a munkálatokkal a községenként legkedvezőbb ajánlatot megtevőit bízta meg. Erdemesnek tartom megemlíteni, hogy osztályunk területén 13 felvidéki kisiparos kapott megbízást és egy teljes bútorkészlet átlagára: 1129 pengő 24 fillér volt, ami igen kedvezőnek tekinthető, ha összehasonlítjuk ugyanezen bútorkészlet 2149 pengő 06 filléres budapesti irányárával. A vállalkozók mindegyik új őrs részére egy teljes bútorkészletet szállítottak le és gazdasági hivatalunk gondoskodott arról, hogy — a rendszeresített létszámnak megfelelően — az egyes

őrsökön lévő többletből más őrsökön mutatkozó hiányok pótoltsanak.

Az ágyakat anyaországi gazdasági hivataloktól kaptuk, átszámolás útján, míg az ágyneműeket részben anyaországi gazdasági hivataloktól, részben a felszerelési anyagraktár parancsnokságtól. Itt meg kell jegyezni, hogy az ágyneműk egy hányacát (fejenként egy téli takarót és két lepedőt) a felvidéki területek megszállítására vezényelt csendőrök magukkal hozták és ennek az átszámolása okozta a legtöbb munkát. Ugyanis a részünkre átszámolt mennyiség eleinte sehogyan sem egyezett az őrsünkön tényleg meglévő mennyiséggel, aminek oka az volt, hogy a felvidéki őrsökről — áthelyezés, vagy anyaországi való visszavezénylés esetében — útbainduló csendőrök az ágyneműjüket hol magukkal vitték, hol pedig otthagyták. Fokozta a nehézséget az is, hogy időközben az átszervezés folytán az anyaországi osztályok területében is változások állottak be és az ezzel kapcsolatos átszámolások folyamán az átadó és átvevő osztály gazdasági hivatalok a felvidéki vezényeltéknél lévő ágyneműket is átszámolták — egymás között. Bár az ágyneműk számbavétele és átszámolása már működésünk első napjaiban kezdetét vette, azt — az ismertett nehézségek miatt — csak június végén zárhattuk le.

Viszont okultunk is ebből. Mikor az erdélyi területek megszállására már tőlünk történtek vezénylések, akkor a vezényelték részére kiadott takarókat a vezényelt egyen nevére írtuk, nyugtáztattuk az illetővel azzal a meghagyással, hogy a kiadott takaró éppen úgy a felszereléséhez tartozik, mint a puskája: azt magával tartozik vinni mindenhol.

Az újonnan telepített őrsünk irodai- és konyhafelszerelési cikkeit beszerzésére nézve a belügyminiszter úr 1939 február 23-án kelt rendeletével intézkedett. Ezeket a cikket kézi beszerzés útján — őrsparancsnokságonként egységesen 240 pengő hitelkereten belül — biztosítottuk a javadalmazás terhére. A vásárlás kizárólag felvidéki kereskedőknél történhetett.

A Kormányzó Úr Öfőméltósága arcképe, a nemzetiszínű zászlók, laktanyacím táblák, figyelmeztető táblák őrsönkinti szükségletét gazdasági hivatalunk megállapította, a felszerelési anyagraktárparancsnokság beszerzte és elosztás végett leadta. Ennél sokkal több munkát adott a zománcozott felirati táblák szükségletének a megállapítása. Ezeknek a beszerzése központiasan történt, de a gazdasági átalányok terhére.

Július elejéig tartott őrsünk új otthonainak berendezése. Ez volt feladatunk egyik legnehezebb és egyik legfontosabb szakasza.

De a többi ügyköreinkben sem volt hiány munkában.

Az élelmezésünkbe utalt új tiszt parancsnokságok a vezetendő könyveiket, naplóikat, nyomtatványokat stb. azonnal beszerezhetők s az ebből felmerült költségeket elszámoltuk a javadalmazás terhére. 1939 január végéig az irodavezetésből felmerült készkiadásokat a javadalmazás viselte, de azontúl már a szabályszerű irodaátalányokat folyósítottuk.

A fűtési átalányokat február hó végéig az élelmező régi gazdasági hivatalok fizették ki az alakulatainknak, de március hó 1-től kezdve — az újonnan beszerzett faáruigazolványok alapján — már

gazdasági hivatalunk számfejtette és fizette. A gazdasági átalányok kifizetése hasonlóképpen történt. Itt megjegyzem, hogy mindaddig, míg őrseink rendszeresített létszáma nem volt megállapítva, a gazdasági átalányok megállapításánál az első felállítás szerinti étellemezési létszámot vettük alapul.

Február hóban az osztály és a nyomozó alosztály egyéneinek étellemezésünkbe való átadása megtörtént és a márciusi személyi illetményeket már mi számfejtettük és fizettük ki. Tiszta kiadásunk az előző havi összeg nyolcszorosára ugrott fel és ebben az arányban szaporodott meg az illetmény-ügykörben a tennivaló. Szakember érzi át igazán, hogy mit jelent ez a mondat: egy osztály és nyomozó alosztály teljes étellemezési állományának felfektetése, az étellemezési okmányok és állományparancsnok alapján. De jöttek a márciusi mozgalmas napok, [Kárpát-alja visszafoglalása — az ezzel kapcsolatos vezénylések, majd áthelyezések, nyomozóink fokozott tevékenysége s ezek az események mind átrezdültek csekkszámhámláinkon és naplóinkon. Utazási számadásaink száma kétszeresére emelkedett. Egyébként kiküldetési rovatunk, — a „mozgás rovatá”-nak — forgalma mindig híven tükrözte vissza a hónapok történetét, amit beszédesen bizonyít az alábbi grafikon. Szakembert és nemszakembert egyaránt érdekelhet kiküldetési kiadásainknak hol feltornyosuló, hol visszahulló vonala, melyből nemcsak az áthelyezési időszakok, az átszervezéssel járó pénzszükséglet-növekedés, hanem történelmi eseményeink időpontjai is kiolvashatók. De rámutat ez a hegy-völgyeszerű vonal egyúttal arra is, hogy nem könnyű feladat ily időkből a pénzszükséglet előirányzása, mikor az előző hónap forgalmának adatai nemhogy támaszpontot nyújthatnának, hanem — ellenkezőleg — tévútra vezethetnek, hiszen, amint látjuk, egyes hónapok forgalmában 40—50, sőt 100%-os a különbség.

1.

Figyelembe kell vennünk azt is, hogy a kárpát-aljai események nehéz időkben — az első felállítás végrehajtásának kellős közepében — érték gazda-

sági hivatalunkat. Nem szükséges szaktudás annak a megállapításához, hogy mit jelentett ekkor az a körülmény, hogy Kárpát-alja megszállására vezényelt csendőreink étellemezésünkben megmaradtak és illetményeik kifizetéséről nekünk kellett gondoskodni, akkor, amidőn a Kárpát-hadtest csendőrszázalaj egyes részei állandó mozgásban voltak. Illetményét mindenki pontosan megkapta.

A tömegügyekkel kapcsolatos első teendőnk a tömegtulajdonosok állományparancs-szerinti átvétele volt, mely a működésünk megkezdésétől május hónap végéig tartott. Az 1939. első tömegfélévi számadásunknál különösen a próbacsendőrök részére bevont ruházat becsértékének elszámolása körül mutatkoztak nehézségek, mert a tömegtulajdonosok legnagyobb része az egyik osztály állományából a másik — majd a harmadik — osztály állományába került.

De ezenkívül maga az átszámolás, a nagytömegű pótlígénylés és a bevont ruházat nyilvántartása és különösen azoknak tárolása (raktári berendezés és állványok nélkül!) az egyik raktárkezelő altisztünket teljes mértékben igénybe vette. Megkezdjük raktárhelyiségeink berendezését is; helybeli kisiparosokat szólítottunk fel raktári állványaink, puszkaszállító rakaszaink, raktári létráink elkészítésére vonatkozó ajánlatok benyújtására, melyeknek elfogadása után ezeket elkészítettük. Az 1939. második tömegfélévi számadását már teljesen mi szerkesztettük meg.

A legénységi ruházat elkészítésére vonatkozó ajánlatok benyújtására a helybeli szabóiparosokat felszólítottuk. A szabályszerű versenytárgyalás eredményeként a munkálatot egy helybeli kisiparos szabómester nyerte el, aki a legvalószínűbb ajánlatot tette. Azóta is ez a szabómester a szerződötött vállalkozónk és most már teljes mértékben meg vagyunk elégedve a munkájával, de az első hónapokban igen sok nehézséget okozott az, hogy a vállalkozó a városban nem talált kellő számú gyakorlott egyenruhaszabó-munkást. Bizony, az első időkben különös szabású egyenruhák kerültek ki a cseh katonaruhák kidolgozásához szokott szabókezekből: különösen az állógallér és a hajtóka nézett ki siralmasan. Ezen csak a munka állandó ellenőrzésével, a hibákra való folytonos rámutatással és a *legszigorúbb bevizsgálással* lehet segíteni. A vállalkozó — saját kárán okulva — rászorította alkalmazottait az alapos munkára és aránylag rövid idő alatt kifogástalan ruhadarabok kerültek ki műhelyéből. A vállalkozónk most már annyira ügyel alkalmazottaira, hogy a felkészítési időszakok közé eső ú. n. „üres” időkben nem bocsájtja el a már egyszer begyakorlott egyenruhaszabó-munkásait, hanem magánmunkákkal foglalkoztatja őket. Kétségtelen, hogy az üzem ilyen időszakokban ráfizetéssel dolgozik, ami azonban a legközelebbi felkészítési időszaknál kiegyenlítődik, mert a begyakorolt alkalmazott munkája csekély kifogásra ad okot.

A nyugállományú csendőregyének, özvegyek és árvák nyilvántartásba való átadása március hó végén megtörtént. Az átadott egyéneket gazdasági hivatalunk azonnal nyilvántartásba vette. Megjegyzem, hogy — különleges okok miatt — a 60 éven aluli nyugállományú egyének továbbra is az eddig nyilvántartó szomszédos — régi — osztálygazdasági

hivatal nyilvántartásában maradtak ideiglenesen. Ezek átadására csak később került sor.

Közben a helyi parancsnokságok és hivatalok berendezési viszonyai is jelentősen javultak, amennyiben előljáró törzsgazdasági hivatalunk az irodai berendezést biztosította és beszerezte. Ugyanakkor a kölcsönvett bútorzatot az átvételi leltár alapján a kölcsönzőknek visszaadtam.

A legénységi fegyverzetet, szerelvényt, táskák és tartaléklőszert a vezényelt legénység a Felvidékre való útbaindításakor magával hozta, melyet a nyilvántartó gazdasági hivatalok hozzánk átszámoltak. A raktári készletre számítógépes leltárt február közepén, a szerelvényt április közepén adta le a felszerelési anyagraktár-parancsnokság míg a raktári puskáinkat május végén számolta át a szomszédos — anyaországi — osztálygazdasági hivatal.

A fegyvermesteri műhely berendezését és szerzőségeit részben helyben szereztük be április hó elején. A helyben be nem szereshető szerzőségeket igényeltük s azokat — ármegeterítés ellenében — a m. kir. 1. számú honvéd egyesített javítóműhely november hó közepén megküldte.

szolgálati könyvekkel való ellátás fokozatosan történt. Egy régi osztálygazdasági hivatal már január hó végén átszámolta részünkre a szükséges gazdasági utasításokat. Ugyanekkor visszaadtam a megalakuláskor kölcsönvett szolgálati könyveket. Március közepén leadta a felszerelési anyagraktár-parancsnokság az új őrsök részére szükséges szolgálati könyveket, melyeket azonnal szétszolgáltunk. Ugyanakkor kapták meg a tiszti parancsnokságok is szolgálati könyveiket. A szomszédos régi osztálytól a mi osztályunkhoz átszolgált régi őrsök szolgálati könyveit a nyilvántartó osztálygazdasági hivatal még február végén átszámolta.

Szándékosan hagytam utoljára a laktanyaügyeink ismertetését, mert ez teljesen különálló feladatunk volt, mely végigkísérte a felállítás egész idejét.

A visszatért területen telepített alakulataink elhelyezési viszonyai általában rosszak voltak. A volt csehszlovák csendőrség egészen más szerkezetű terület volt, mint a magyar csendőrség; a csehszlovák csendőr sokkal közelebb állt a falusi írno, mint a katonai fogalmához. A kiabálóan nagyméretű és túlzóan korszerű pénzügyi laktanyáikkal szemben csendőrőrlaktanyáik többnyire szűk, dísztelen külsejű, egészségtelen és elhanyagolt épületek voltak, melyek azonban, úgy látszik, megfeleltek követelményeiknek, már annál is inkább, mert hiszen a csehszlovák csendőrőrsökön a legénység igen nagy százaléka nős volt, akik természetesen mindnyájan kint laktak a községben és a „hivatalos időre“ bebaktattak a „hivatalba“, az elmaradhatatlan aktatáskával és kalucsnival. Az elhelyezésükre szolgáló épület tehát sokkal inkább iroda volt, mint laktanya. Éppen ezért a csehszlovák kincstár nem érezte szükségét annak, hogy az elhelyezési viszonyokon változtasson. Laktanyáik csaknem kivétel nélkül magánosoktól bérelt olcsó épületek voltak. Jellemző, hogy osztályunknak a trianoni határon túl lévő területén csupán egyetlen kincstári csendőr-

őrlaktanyát találtunk s az is — egykori magyar csendőrőrlaktanya volt.

Így aztán érthető, hogy őrsaink nem foglalhaták el egyszerűen a volt csehszlovák elhelyezéseket. Új laktanyaépületekről kellett gondoskodnunk.

Ott, ahol ez lehetséges volt, őrsainkat már a csendőrszázadparancsnokságok a volt csehszlovák kincstári pénzügyi laktanyákban helyezték el. Ezek voltak a legjobb elhelyezéseink: az emeletes, tágas, egészséges épületeket — némi átalakítással — kitűnően fel lehetett használni őrsaink céljaira. Sajnos, osztályunk területén csupán két ilyen volt pénzügyi laktanyába tudtuk őrsainkat beköltöztetni. A többi — a fent említett egyetlen kincstári csendőrőrlaktanya kivételével — bérelt épületben helyeztük el, illetve a bevonulás alkalmával a község-előjáróságok a beszállásolási törvény alapján — beszállásolási díj ellenében — biztosították őrsaink ideiglenes elhelyezését magánépületekben.

A volt csendőrszázadparancsnokság helyzetjelentéseiből és az őrsök tájékoztató jelentéseiből összeállítottunk egy tájékoztatót az osztály elhelyezési viszonyaira vonatkozólag és azonnal hozzákezdünk a végleges elhelyezések biztosításához.

Ahol nem felelt meg az ideiglenes elhelyezés, vagy a tulajdonos nem volt hajlandó épületét bérbeadni, ott új épület után puhatoltattunk. Támogatásra kértük fel a község-előjáróságokat, a főszolgabírákat és az alispánt, azzal, hogy az őrsök jó elhelyezésének végleges biztosítása elsőrendű szolgálati s így közvetve közbiztonsági érdek. Hogy némileg vázoljam a feladatunkat, megemlítem, hogy a biztosítás elé kerülő őrlaktanyáink tulajdonosainak 50%-a külföldön tartózkodott, lakóhelyük legnagyobb részben ismeretlen volt és megbízottaink semmiféle meghatalmazási okirattal nem rendelkeztek. Volt köztük olyan is, amelyik évek óta Amerikában élt. Volt olyan őrsállomáshelyünk, ahol semmiféle elhelyezési lehetőség nem volt, sőt erre kilátás sem volt: az őrs ideiglenesen egy kolostorban volt elhelyezve. Volt aztán olyan ajánlattevőnk, akiről kiderült, hogy nem is telekkönyvi tulajdonos, de volt olyan laktanyánk is, ahol a telekkönyvi tulajdonost megállapítani nem is lehetett, mert a telekkönyv szlovák megszállt területen maradt.

Hosszú idő telt el addig, amíg minden egyes laktanyánknál elértünk a bérleti nyilatkozat felvételéig, nemcsak a fent ismertetett nehézségek, hanem a bérbeadók túlzott bérleti feltételei miatt. Magánosok és közületek egyaránt teljesíthetetlen kívánásokkal állottak elő a bérleti tárgyalások folyamán. A legnehezebb tárgyaló feleknek az ajánlattevő község-előjáróságok bizonyultak, ami azzal magyarázható, hogy a cseh adópolitika által kifosztott magyar községek képtelenek voltak nagyobb befektetéseket vállalni, sőt a vagyonszerzési jogot gyakorló alispán ezt nem is engedte meg, csak az esetben, ha a befektetéssel egyenlő arányú állami kölcsönt biztosítottak látták, ami természetesen a tárgyalások elhúzódtatását jelentette.

Az esztendő végére azonban valamennyi új őrsünk elhelyezési kérdését megoldottuk. Csupán két őrsünk maradt ideiglenesen elhelyezésben: mindkettőnél az ajánlattevő egy-egy község-előjáróság volt. Ennek a két őrsnek az ideiglenes elhelyezése azonban megfelelőnek volt tekinthető. Egyik őrsünket pedig, amelynek elhelyezése sehogyan sem volt

Ki tudja?

Az 1:75.000-es térképen 1 cm = 750 méterrel. Egy négyzetcentiméter ezen a térképen hány katasztrális holdnak felel meg?

megoldható, sikerült áthelyeztetni egy oly községbe, ahol egy kitünő volt csehszlovák pénzügyőri lak-tanya állt üresen. Volt aztán még egy fontos teendők ezen a téren: a pihenőszobák létesítése. A cseh esendőrhivatalnokok nemigen maradtak távol állomáshelyüktől, különösen éjjeli szolgálatban, pihenőszobáik tehát nem voltak. Ezt a kérdést — a szolgabírákkal és a községi előljáróságokkal karöltve — megoldottuk. Ahol az előljáróságok egyelőre nem tudták a szobákat bebutorozni, oda ideiglenesen a csehek által visszahagyott bútorokat adtunk, melyeket később visszakaptunk.

Általában az 1939. esztendő végére a felállítás munkája befejezést nyert, vagy némely munkakörben befejezéshez közeledett. Számításom szerint — a főnök és minden beosztott teljesítményét figyelembevéve — a felállítás és az emellett végzett rendes szolgálat ellátása legkevesebb 12.000 munkaórát vett igénybe gazdasági hivatalunknál.

Nem hagyhatjuk figyelmen kívül azt a körülményt sem, hogy a felállítás munkája alatt új és új köteleességek merültek fel. Így például két őrsünket időközben egy szomszédos felvidéki osztályhoz csatolták át, majd a Szlovákia felé történő határkiigazítás során viszont osztályunk területe két őrskörlettel bővült. Egy őrsünket, röviddel felállítás után, megszüntettek. Ide tartozik még az is, hogy 1939 júniusának végén szabályszerű költségvetési lezárást kellett fogamatosítanunk és hogy az 1939 szeptember 1-vel kitört európai háború teendőinket minden téren megsokszorozta, annál is inkább, mert osztályunknak jelentős országhatár-vonala van.

De 1939 végén már tudtuk, hogy az új esztendőben új és nagy munka vár fiatal osztálygazdasági hivatalunkra: az átszervezés gazdaságtörvénykezési végrehajtása, viszont — ha reméltük is — nem tudtuk, hogy az új esztendőben egy, még ennél is komolyabb köteleesség áll előttünk: az erdélyi részek fel-szabadulásával kapcsolatos tennivalónk.

Az 1940-es esztendő munkájáról egyik legközelebbi számunkban számolok be és ugyanott fogom összefoglalni a két esztendő létszámviszonyait, munkakör-kérdéseit és gazdasági hivatalunk pénzforgalmát a javadalmazás felhasználása alapján.

(Folytatjuk.)

EMLEKEZZÜNK!

Flerik Gábor őrsvezető, címz. őrmester, a nagy-szalánci őrs parancsnoka, 1899 március 21-én Nagyszaláncban nemtelen bosszúnak esett áldozatul.

Szüics István kerékteleki őrsbeli csendőrt 1925 március 24-én a veszprémi lőtérén egyik bajtársa, mint jelzőt, véletlenül agyonlőtte.

Koblicska József metesdi őrsbeli csendőrt 1910 március 27-én bosszúból hátulról agyonszúrták.

Kamuty Lajos főhadnagy, az ungvári 2. szakasz parancsnoka, a vörös uralom miatti hazafiúi kétségbeesésében 1919 március 27-én Kisvárdán agyonlőtte magát.

Misics Miklós magyarcsérnyi őrsbeli csendőrt egy ellenszegülő Tóba községben 1898 március 31-én agyonszúrta.

Portyázás.

A katonai parancsnokságok visszaállítását kívánja a munkásság, — írja egy napilap a hírei között. A közlés szerint egyes vállalatok vezetői idegenkedve fogadták a katonai felügyeletet, a munkások azonban megelégedettek voltak. Érezték, hogy a katonai parancsnok szíve közeláll az övékéhez. Emlékiratban kéri tehát, hogy a katonai üzemvezetők nagyobb hatáskört kapjanak, ügyelhessenek a munkaviszony, munkabér betartására, ellenőrizék a munkásság szociális, kulturális, erkölcsi és egészségügyi viszonyait.

Eddig a hír. Akik emlékeznek, hogyan érzett az ipari munkásság nagyrésze kétévtizeddel ezelőtt minden katonai intézmény és intézkedés dolgában, fel tudja fogni ennek a mostani munkásmegmozdulásnak a jelentőségét. Nagyon érdekes megjegyzés a közleményben az, hogy egyes vállalatok idegenkedve fogadták a katonai felügyeletet. Elhisszük, meg is értjük. Azt is tudjuk, kiknek a kezében voltak vagy vannak még mindig ezek a vállalatok. Ezek a kezek vezették hosszú évtizedekig a magyar ipari munkásság nagy tömegeit és ez a vezetés gondoskodott arról, hogy a munkás és katona ne barátkozzék egymással túlságosan. Sőt!

Most már ennek vége. A katona megmutatta, hogy a katonai szabályok egyszerű, de kristálytisza erkölcsi nemcsak a gyakorlótérén, hanem a gyárüzemben is hasznosíthatók. Mutasson valaki tökéletesebb munkaviszony-szabályozást, vezetői felelősséget, mint amelyet a Szolgálati Szabályzat előír. A hadseregben találjuk meg a legtökéletesebb közösségi szervezettel. Általánosan kötelező a rend, arányosan nő vagy csökken a jog és köteleesség s az anyagi és erkölcsi tömeggondozás iskolapéldája a laktanyabeli élet. Alapjában ez sem más, mint egy ősidők óta csiszolódó, mind tökéletesebb munkaszervezet s ha a munkásság kezd rájönni ennek előnyeire, ezen nem is csodálkozhatunk.

A munkásügyeket lényegében a haszon és a jelszó irányította sokáig. Most a katonák bementek a gyárakba és megnézték az üzemeket, a munkáslakásokat és béreket nemcsak a haszon, hanem elsősorban az ember szempontjából. Sok helyütt láthatták, hogy a laktanyákban megszokott gondoskodást elnyeli a profit s természetes, hogy a katona ott sem tagadhatta meg magát és megkövetelte, hogy ki-kapja meg azt, ami megilleti.

Ők tizenhárman székely legények, átjöttek Bányonból, hogy magyar csendőrök legyenek. A menekülteket igazgató hatóság átmenetileg gazdasági cselédnek osztotta be őket s erre megírja a tizenhárom bányoni legény a levelet: „... holott mi, ősi székely katonacsatládok sarjai vagyunk“.

Ami annyit jelent, hogy nem gazdasági cselédnek jöttek ők ideáttra. Ismerjük a székely szorgalmat, tehát nem a munka ellen van kifogásuk. Dolgoztak ők otthon is eleget az erdőn, de mindig a maguk gazdájaként. Ezért nem izlik a cselédsor és nem izlik azért sem, mert ők egy szálíg ősi székely katonacsatládok sarjai...

Becsületes erény a székelyben ez a büszkeség. Eleterőt jelent ez az idegen nyelvű környezetben. Ez az önérzet teszi széppé és keménnyé ezt a fajtát.

Nem tud megalázkodni, éppen ezért ismeretlen előtte az aljasság is. Ad magára és ezen a réven minden helyzetben felül tartja magát. Nem lehet megkönyörkezni és kikezdeni sem a nemzeti, sem az emberi erejét. Nem tud cseléd lenni, mert sose volt az.

Igazuk van a bágyoniaknak: ősrégi katonacsatládok folytatása ők, bizonyítható a történelemmel. Csak az az érdekes a dologban, hogy a románok nem ezt a történelmet tanították a bágyoni fiúknak, mégis megtanulták, leginkább pedig megérezték. Régi katonaszervezetük és rendeltetésük nyomait nem lehetett kiírni belőlük s mikor más földjén, idegen ekeszarvat nyomnak a kezükbe, felcsattan a sokszázéves öntudat: ...ősi katonák vagyunk mi.

Megnyugtatjuk a bágyoniakat: jut puska nekik is.

Egy magyar film hőse a párás hajnalon nem a kitűzött lakodalmára készülődik, hanem besétál a Dunába. Németországban csak úgy hajlandók ezt a filmet bemutatni, ha a hős meggondolja a dolgot és a Duna helyett mégis a lakodalmat választja. Németországban ugyanis kitiltott irodalmi változat az öngyilkosság. Sem regényben, sem moziban, sem színpadon nem tűrik.

Ettől ugyan előfordulnak életúntak a németek között is, de azokon már igazán senki nem tudna segíteni s mégsem maradhat hatás nélkül az a közfelfogás, hogy az író mindent megírhat, ami az élet és a természetes halál körébe tartozik, de öngyilkost nem csinálhat a hőseiből.

Ennek az értelme az, hogy az életet minden körülmények között, minden küzdelmével vállalni kell. Minden megoldás elképzelhető és elfogadható, egyedül az öngyilkosságot kell eleve kizárni. Mondják ezt mindenütt a világon, de sehol sem olyan intézményesen, mint Németországban, ami nem véletlenség. A németek értnek az élethez, mert mindent vállalnak benne, ők igazán akarják és élnek az életet. Megvetik a romantikus ellágyulásokat s eredményeik mutatják, hogy jó úton járnak.

Célszerű lenne a romantikát nálunk is megkurítani. Olvasni és szórakozni szükséges, de a legnagyobb regénynél és színdarabnál vagy filmnél is többet ér a valóságos napoknak egy-egy jól megmarkolt, ügyesen irányított órája. Ismerjük azt a küzdelmet, amit nálunk a limonádé-ponyva ellen folytatni kell. Sihederek ezrei korbojromantikától kótyagosok, kispolgári családok és masamódok pedig a heti két-három mozilátogatás büvköréből nem tudnak szabadulni és mennyi azoknak a varrólányoknak a száma, akik nem mennek szabósegédhez feleségül, mert „filmszínésznők” akarnak lenni.

Ne értsenek bennünket félre se írók, se moziigazgatók, ha arra intjük az olvasókat, hogy hangfogóval, némi kritikával és fenntartással csinálják a moziban a lelki megrendüléseket.

A fegyencek összegyűjtötték néhányszáz pengőt és átadták a fegyházigazgatónak, juttassa el az árvizkárosultakhoz. Valaki levelet is írt mellé mindannyiuk nevében, szépen, szívhezszólóan megfogalmazva. Közölték az újságok.

Mindenki azt mondja erre: rendben van, ember az is, aki bünt követett el, — sokak szerint éppen ez

bizonyítja, hogy ember — hiszen az emberi léleknek sok az emelete s ahány emelet, annyi léle. Megfér egymás fölött sötét és világos, zord és szelid. A legnagyobb ellentétek tanyája maga az emberi lélek. Aki lopott, csalt, vagy a legnagyobbat vette el más-tól: az életet, abban is csak szunnyad szikrája a tiszta emberségnek s ez a szikra a cella magányában lángot kaphat. Nyilván egy ilyen lángocska melengette elő a filléreket, hogy százpengőkké növekedve elinduljanak a Bűnök Házából az Irgalom Útjára. Mindez lehet s bizonyára így is van. És jól van így. Egész büntetőjogi rendszerünk nem a bosszú, hanem a javítás alapján áll s ezzel eleve elismeri, hogy végleg elvesztett emberi lélek alig-alig akad. Az a pénz tehát, ami a fegyházból elindult egy ismeretlen hajlék építése felé, ezt a hajlékot nem fogja a bűn átkával és terhével sujtani. Az emberi sors körforrásának egyik jele ez az eset s mi csendőrök, akik bekísértük a fegyházba a bűnöst, szívesen látjuk az újjászületés jeleit kilépní onnan.

A fegyházat mégis annak látjuk, ami. Nem sietünk a kaput kinyitni, az Idő kitöltése előtt onnan az adakozó sem léphet ki. Hallottunk hangokat, hogy ezek az adakozó fegyencek bizonyára megtették már a magukét a vezeklésben; azok már nem bűnösök. Ilyen a tömeglélek. Ma megfeszítené a bűnöst, holnap valami hangulati hatásra szabadonengedné. A szilárd, fegyelmezett középút nem a tömegek útja, irányítjuk a hangulat, hajtóerejük a következetlenség. Túlnagy mértékben ez a döntő, családi élettől a tágabb közéletig minden fontos emberi, egyéni vagy közösségi kérdésben.

Ha néhány közintézményben nem találná meg a társadalom a varázsos erejű ellenszert: a fegyelmet, akkor egy héten belül nem lehetne rendezett társadalomról beszélni. Ma agyonvernék a tyúktolvajt s holnap megvendégnék a gyilkost. Az a fegyelem tehát, amit a csendőrség magába sűrít, tömény pótléka az egész társadalomból, a tömegeből hiányzó egyensúlynak. Ez az a szilárd és csálhatatlan pont, ami körül milliók élete forog napról-napra. A mi fegyelmiünk és következetességünk. Az, hogy a betörőt ma nem kötjük fel az első fára, de nem is engedjük holnap szabadon. Dolgok és sorsok rendje megvan határozva és semmi ne változtathasson azon, ami megvan határozva. Így legyen a gyermekneveléstől kezdve végig az egész életen, annak minden eseményén, mind az egyes ember, mind a közösség életében, mert ez a választóvonal a Rend és Zűrzavar között.

Ne csak tőrjünk hát a Fegyelmet, hanem kapaszkodjunk bele ebbe a varázsszösszebe, amely több életet fakaszt, mint amennyit üt. Minden csendőr nemcsak alárendeltje ennek a varázsszösszének, hanem uralója és használója is. Nagy hatalom és nagy hivatás. A csendőr maga az eleven Egyensúly a társadalomban s aki ezt tudja magáról, az élni is tud ezzel. S mert a nyomtatólónak nincs bekötve a szája, természetes, hogy a csendőr kortyint legelsőknek és legnagyobbat a fegyelem varázssitalából. Kinek aszerint egyenes és töretlen a sorsa, minél nagyobbat ház belőle. Aki nem hiszi ma, belátja akkor, amikor elkésett vele.

Másik dolog, ami érdekesnek látszik ebben a fegyenc-adományban, az adakozás célja. Eddig nem tudunk ilyen esetről, csak most az árvíznel, amikor az otthont pusztítja a vész. Atestünk már annyifajta köznyomorúságon és a fegyenc mindig hallgatott. Neki volt odabent kenyere, fűtője, máséval nem törődött. De mikor a hajlék került bajba, ő is megmozdul.

Talán nem erőszakos magyarázat erre az, hogy a legnagyobb emberi kincs az otthon. Akár palota, akár viskó, akár egy ágy a sarokban, de az enyém. Ha ez nincs, akkor kicsúszik a földgolyó a talpam alól, mert nincs mibe vetnem a lábamat. Az egész gyarmatbirodalom kismiska ahhoz a birodalomhoz, amit nekem az én kis hajlékom jelent. Ausztrália bizonyára óriási, gazdag föld, de számomra csak kis térképsejtelmet jelent, ami az én kétszáz négyszögöles telkemnek csak akkora darabkáját borítja, ahol egy salátafej éppen, hogy elfér. Ennyi nekem Ausztrália, semmivel sem több. Az a rög az én világom, ami fölé viskót emelhetek, vagy amire rátelepítem az ágyamat s akkor azt mondom, hogy a nagyvilágból az aztán senki másé, hanem csak az enyém.

Az otthon vágya és hangja szólhatott a fegyencben, mikor fillért küldött a hajléktalannak. Ő tudja, mit jelent nélküle élni, hát adakozik. Éhezni és fájni lehet, de hajlék nélkül lenni nem lehet.

Igaza van. Az otthon minden. Miért szöknek hát belőle annyian? És ha onnan megszöknek, hová vihet az útjuk? Az utcára, onnan a fegyházba. Hogy aztán onnan visszavágyjanak. Így forog a kerék, — ha magától forog.

Jézus jár előttem . . .

A nagy Példa: Jézus előttem!
Én hűn utána kullogok.
Letörlöm, hogyha hull a könnyem:
Ez a sors krisztusi dolog.

Ki korbáccsal verte a testem,
S lelkembe tövist aggatott:
Annak durva kezére hullott
Szememből egy-egy drága csók!

Ki Péter volt az életemben,
Vagy kibem Júdára letem,
Ki hála helyett leköpdösött:
Megszépiült szeretetemben!

Emberebb ember nem volt nálam,
Bús szívűbb és vérzőbb sincsen
És rogyasztóbb keresztet hordó
És hívőbb a hiteinkben!

Mint gyászfátyolos katonadob
Dobol szívem, e szörnyű gép!
Ő előttem nagy példa Jézus,
Ki egyre áld a könnyekért.

S míg tépik koldus köntösömnek
Sorsvetői a voltomat,
Új utakat derít életembe
Jézus: E CSODÁS ÉGI NAP! . . .

Dr. vitéz Gereöffy Géza őrnagy.

Nem vagyok én úri családból való . . .

írta: ROVÁS ROVÓ.

*Az Emlékezet, ez a kedves tündér,
örömet akart nekem szerezni, mint jó
anya a gyermekének: felsillantotta előt-
tem kissé a multat.*

Nem szépítem a dolgot, nem voltam jobb annak-idején én sem a Deákné vásznánál. Csendőrkézben is voltam. Egy román emelt ellenem és még két másik jó madár ellen panaszt, amely panasz szerint meg akartuk volna rövidíteni harminc krajcárral. Persze ártatlanok voltunk. (Ki nem az, aki a csendőr elé kerül?) Felhivattak ennél fogva a csendőrök, akiknek kezébe a román az ügyet beadta, a község házára. Két bakter és pedig Boros Béni, aki hosszú és görbe volt, ezenkívül hosszú, lelógó bajuszt viselt, továbbá Bagosi Imre, aki alacsony és köpcös volt és semmilyen bajuszt nem viselt, mert ahogy az én tenyeremben nincs, úgy nem volt az ő egész szép kerek ábrázatán egy szál szőr se, ennél fogva mindég mosolygott a képe, mint a telehold, mondom: e két bakter tüvé tette értünk a falut és feltérített bennünket a község házára, a csendőrök elé, akik ott vártak ránk a bíróval együtt.

Hárman voltunk „gyanusítottak“, én, nagyreményű inasa egy részeges ácsmesternek, Bösörörményi Jóska, ugyanilyen minőségben ifjúmunkás egy nem kevésbé részeges kovácsmesternél és Záli, akinek más neve nem volt és nem is vágyott rá, hogy legyen, de aki nem volt göndör hajú zsidólány, mint a neve után gondolná az ember, hanem szolgálfiú az Urban boldogult pohos Fodor Samunál, két ökör, egy tehén és egy borjú mellett. Zálinak se apja, se anyja nem volt, úgy lelték az erdőn a gombaszedők, minden valószínűség szerint a kövér júniusi eső nevelte ki a földből, mint ahogy a keserűgombát is az neveli ki. Egy tanyán a cselédek kondása nevelte fel és az adományozta neki díjmentesen a Záli nevet is. Szoptatni azonban nem a béresné szoptatta el, hanem a kecskéje, mert a béresnének volt más is, akit elszoptasson. Valahogy nagyon jól tett Zálinak a kecskéje, mert még kondásbojtár korában is megszopta a kecskéket, ha szerét tehetette. Mikor azután a kecske üres tőgygel ment haza a csürhéről, a gazdája átkozta a boszorkányt, aki megrontotta a kecskét.

Mikor a bakterek a csendőrök elé állítottak bennünket, a két csendőr a község házában a hosszú asztal mellett ült s a fényes Kropacsek puskák mellettük a falhoz voltak támasztva. A román a szegeletben ült a lócán, a bíró pedig, aki hosszú, vékony, gögös ember volt, kevélyen járkált alá s fel a tanács-teremben és arra sem érdemesített bennünket, hogy ránk nézett volna.

Záli nem is várta, hogy a csendőrök valamit kérdezzenek tőlünk, hiába intette le a két bakter, ő csak mentegetőzött:

— Ne higgyenek, kendtek, hatalmas csendőrkáplár urak, ennek a romának! Ártatlanok vagyunk mi! Meg is adtuk volna neki a 30 krajcárt, de honnan, ha elvesztettük! Itt volt a zsebemben, — tessék nézni, itt a lyuk is, amin át kiesett! — Körülnézett szepegve a jelenlévőkön, mint akinek sikerült az igazát teljes módon bebizonyítania.

A csendőrök összenéztek a bíróval és egymásra hunyorogtak. Záli bátorságot kapott és folytatta védekezését:

— Annak se mi vagyunk az oka, hogy betörte az orrát, mert ha mi tudtunk vigyázva leugrani a szekérről, ő is vigyázhatott volna magára, — egye ki a fene a szemét; meg oszt neki nem is lett volna muszáj leugrani! Ki bántotta volna őtet? Attól se lehet valami nagy baja, hogy a lovak áthúzták rajta a szekeret, mert a szekér könnyű, fatengelyes szekér, ő meg erős, nagy marha ember. Meg oszt ne lett volna lusta, a fakutyát ne hagyta volna lent a dombon lefelé is, meg ütött vóna a köpüjébe rendes szeget, ne gerebenfogat, aminek a fele kint maradt; az akadt a gatyakorcába, meg egy kicsit a hátába! Oszt nem is messzire húzta maga után a szekér, higyjék meg kendtek, nem volt több mint amennyire két vagy három sürgönydrótfá állt az út mellett! Meg is állítottuk volna a lovakat, mert eléjük állhattunk volna, de a román nagyon káromkodott, így féltünk, hogyha hamar leakasztjuk a fakutyáról, agyonüt bennünket. Ezért nem mertünk odamenni.

A csendőrök mosolyogtak, a bíró nevetett, a bakterek kuncogtak. Most az egyik csendőr a románhoz fordult:

— Mondja csak, kend, mi követelése is van kendnek tulajdonképpen?

— Semmi más, mint a 30 krajeáromat akarom megkapni. Hogy az orrom betört, meg a szekér keresztülment rajtam, meg hogy a fakutya beleakadt a gatyakorcomba és elhúzott, azért nem követelek semmit, mert nem tehetnek róla, hogy nem jól léptem le a szekérről és a kerék alá estem. Meg oszt ebesont beforr! De a pénzemet meg kell, hogy kapjam, ha a királyig is kell apellálnom!

Az egyik csendőr az ablakhoz ment, kinézett. Látta, hogy a román szekere ott áll az utcán, benne két kicsi mokány lovacska. Majd visszafordult és kérdezte a romántól:

— Nem lyukas-e a kas feneke?

— Nem, — felelte az oláh.

— Ha pedig nem lyukas, akkor rögtön meglátjuk, igazat beszéltek-e ezek a fiúk. Menjenek csak, kendtek, — fordult a bakterek felé, — rázzák át a kasfarban azt a kis szénát, ha volt pénze a fiúknak, ott kellene annak lenni. — Ő maga pedig kikönyökölt az ablakon, hogyha netalán úgy esne a sor, hogy nemcsak a szenteknek, hanem a baktereknek is maga felé hajlana a keze. És a 30 krajeár elő is került. A bíró maga olvasta le a román elibe az asztalra:

— Itt a pénze kendnek! Kár mindjárt rosszat gondolni arról, akivel ügye van az embernek. A mi falunkbeli ember nem kívánja a másét! Megvan a pénze?

— Meg!

— Van-e még valami rövidsége?

— Nincs!

— Akkor mehet kend! Ti is mehettek, — szólt felénk fordulva. Majd a bakter felé szólott:

— Nehogy ezeken a kölykökön végigvágjatok vagy kettőt a román szijostorával! — Ilyesmi azonban a baktereknek eszébe sem volt. A görbebotjukkal cselekedték ezt meg. Ez azonban inkább csak jelképesen történt, mert fürgék voltunk és így a jó bakterek inkább csak a levegőt kavarták a görbebotokkal.

Valaki most azt kérdezhetné: Jó, jó, de hogy a fenébe akadtatok ti össze a románnal?

Elmondom én azt is.

Hárman tárgyaltunk a meleg júniusi estén a kovácsmester úr istállójában, összedugott fejjel, suttogva. Arról volt szó, hogy vasárnap bál lesz a faluban, levélszínben, ahol ott lesz Zsuzsika is, a májster úr lánya, meg több más szép lány is, hegyessarkú cipőkben, a nyakukban kaláriszal, hajjukban pántlikával, nemkülönb a derekukon is, csakhogy az szélesebb lesz és hátul nagy csokorra lesz kötve, a vége leér a ruhájuk hosszaiig és a szél csakúgy fújja utánuk, mikor mennek. Na mármost: a bálba be kellene fizetni, süldőlegényenkint számtíva 10—10 krajeárt, ami összesen 30 krajeár. Ennél kevesebbet már nem csak a méltányosság, de a tekintély sem engedhet meg. De honnan veszünk mi fejenkint 10—10 krajeárt, mikor hármónknak sem volt egy fillérje!

Sorra vettük a pénzszerzési lehetőségeket, s beláttuk, hogy az, hogy akár én, akár Böszörményi, a kovácsinas, a gazdáinktól pénzt kapjunk, még csak szóba sem jöhet. Záli megint nem kaphat pénzt a gazdájától, mert a javadalmazása kettő öltöny tölgyfa fehérmű, (a kendervászon gúnyneve,) egy kalap, egy sapka, egy pár eszima, nyárára egy pár boeskor, egy kabát, egy mellény, egy nadrág, egy kék kötény, élelem dugig és közös háló helyiség a tehennel. Miután ebben minden benne van, amire egy szolgálóknak szüksége van, a pohos Fodor Samu véleménye szerint nem lett volna semmi értelme, ha a javadalmazás közé pénzt is vettek volna fel. A kovácsinas elmondta, hogy ő már megpróbált a pénzről gondoskodni, az ifiasszonynak a kamarában ülő kotlója alól alkonyatkor kiszedte a tojást és elvitte Ábrókhöz, de annak nem kellett, mert már nagyobb a csirkék benne és zörögnek, így nem lehet a többi közé keverni, anélkül, hogy azonnal észre ne vennék...

Végre is abban egyeztünk meg, hogy másnap reggel, mivel éppen vasárnap lesz, szedünk a Nyulas erdőn egy-egy puttony gombát és eladjuk a diószegi reggeli piacon. Záli ugyanis azt állította, hogy saját szemével látta, milyen jó ára van a diószegi piacon a gombának: négy krajeár egy cseréptányérral.

Záli állította, hogyha jól sikerül a vásár, lehet, hogy egy forintunk is lesz, de egy koronánk, az biztosan. Kifejtette azt is, mit fogunk csinálni a rengeteg pénzzel:

— Harmincat befizetünk hármónkért a bálba. Tízért cukrot veszünk a lányoknak. A többiért bort fogunk inni a kocsmába, hogy jó részegek legyünk. Azután összefogózkodva végig daloljuk az utcát és ha úgy esik, hogy szembe jön velünk Ungvári suszter, a „nazarénus“ pap, akkor azt én, — tudniillik Záli, — jól oldalba rúgom és azt fogom neki mondani: „Félre az utamból, büdös nazarénus!“ Így mindenki a csudánkra áll az utcán, baj se lehet, mert a nazarénusnak tiltja a vallása, hogy visszarágjon, vagy megverjen bennünket, így fog látszani, hogy legények vagyunk és a lányok a kiskertből fognak bennünket nézni!

Ki ne lett volna gyönyörűséggel eltelve, ilyen ragyogó terv hallatára! — Záli javasolta, hogy mindjárt tanuljunk is egy kicsit táncolni, nehogy holnap a bálban szégyenben maradjunk.

— Nincs annál nagyobb szégyen, mintha a „legény“ táncolni se tud! — mondta Záli. **Mi igazat** adtunk neki és a trágyahányó lapáttal, seprővel, vasvillával táncra perdültünk és vígan gyakoroltunk. Záli, aki e téren már nálunk jártasabb volt, megmutatta, hogy kell járni a rezgőst, meg a mártogatóst, meg hogy' kell kurjongatni. Itt figyelmeztetett, hogy kurjantani, ha nagyobb legény is van közel, nem tanácsos, mert könnyen szájon kapják „az embert“, tehát ezt főleg úgy kell csinálni, hogy az ember az ajtóhoz közel legyen.

Egy-egy sikerültebb kurjantásnál és táncfiguránál a tehének ijedtükben a jászolba ugráltak és elbődültek. Végre is Rác Sándor májszter úr a nagy dübörgésre felébredt s az istállóba rontván, néhány taslit szétosztott köztünk, mondván:

— Hazatakarodjatok innen, az Isten dögöt veszen belétek! Mert ha még itt ijesztgetitek tovább ezeket a szegény jószágokat, a vasvillát mártom belétek!

Ennek okáért hazatakarodtunk.

Hajnali harangszókor megbeszélés szerint egy-egy puttonnyal felszerelve találkoztunk az erdőszarkon. Gomba volt dögivel, mert előző napokon esett az eső. Csupán annyi baj volt, hogy nem ismertük a gombákat. Záli egy nagyobbfajta piroshátú gombára különösen felhívta a figyelmünket.

— Ebből szedjétek fel mentől többet, mert ennek jónak kell lenni. Mikor Bumi zsidónál szolgáltam, az sokat szedetett és aszaltatott velem ilyen. Pálinkába, borba ezt szokta áztatgatni. Volt is annak kedve, aki ebből ivott: a padlásba verte a fejét, olyan táncolhatnékja lett.

Megpakoltuk hát a puttonyt belőle. A puttonymadzag vágott, az orrunk majd a földet érte. Azon gondolkodtam, hogy valahol kiöntöm a gombát és elszelelek, de nem mertem Zálit otthagyni, mert eltévedtem volna egyedül. Így hát emeltem a gombát, átkozva magamat, hogy belementem ilyen marhaságba. — Ha ezt látná Zsuzsika, az a csipás, hogy hárman emeljük a gombát, csak hogy vele táncolhassunk!... A csuda belé!

Félholtak voltunk, mikor nyolc óra felé bevánszorogtunk a diószegi piacra, s odaállottunk az aszszonyok közé. A kutya se nézett ránk. Csupán egy asszony kértett tőlem annyit, mit akarunk azzal a sok bolondgombával. Végre egy fiatal úriasszony jött cifra szolgálóval és mert a gombát szép nagyoknak találta, megvette az én egész puttonyrakományomat, nem ugyan tányéronkint négy krajeárjával, mindamellett az egész puttonyért adott 30 krajeárt. Ráadásul hazavitette velem.

Mikor visszatértem a piacra, láttam, hogy két társamat egy sárgaszínóros bakter tereli maga előtt, görbebottal, káromkodva. Ahányszor a puttonyt hátul a botjával megdöfte, a szegény Záli mindig majd az orrára bukott. Óvatosan követtem őket. Láttam, hogy a bakter kikisérté őket az Érpatak hídjára, ott a puttonyokból a gombát beleborogatta a vízbe. Az üres puttonyokat úgy tette le, hogy társaimnak le kellessen érte hajolni, amikor azután a görbebottal lelkiismeretlenül végignyujtott a hátukon, merthogy, mondta, a fészkes fene, meg a fityegetés fene, meg a fekete fene ette volna meg az olyan ronda kölykeiket, akik a nagyságos főjegyzőnének bolondgombát adnak el! Hogy mi is

lett volna itt, ha ő nem lenne! Csak még azt a harmadik gazembert kapja kézre!

Záli menekülés közben meglátott és kiabálva figyelmeztetett a rám váró nagy veszedelemre:

— Szaladj hé! A jegyzőné volt az, aki megvette, hé! Bolondgomba volt az, hé! Agyon akar a bakter ütni, hé! Szaladj hé! — Szaladtam is, de a bakter már meglátott és utánam vetette magát.

— Állj meg, bűdös tekergő, had üsselek agyon! — ordított és a görbebotot utánam hajította. Örültem menekültem, de nem haladtam, mert a puttony nagyon táncolt a hátamon. Szerencsémre két társam messziről mindenféle csufszágot kiabált a bakternek, aki már úgy fűtt, mint a kivert bika, s engem futni hagyva, azok után vetette magát. Én pedig, hogy szorult helyzetemből valahogy meneküljek, a legelő szélén betörtem egy nádkerítést és bementem valakinek a kertjébe, ahol málnabokrok közé bujtam. A kerítés hasítékán át néztem, mint cikáznak bajbajutott társaim a legelőn jobbra-balra... A bakternek segítségére ment egy csapat vágóvető cigány is, akik a vágóvető gödörben ünnepeltek. Már-már úgy látszott, hogy a bakter görbebotja a kebeltársaim hátán hasad széjjel. Mikor Záli előre hajtotta a derekát, hogy a hátán lévő puttony pajzsként védje a fejét, s nekifutott az egyik hadonászó cigánynak, aki meglepetésében félreugrott előle, s mire rájött, hogy mi is történt, a két fiú kint volt a körből.

— Hogy a szemed gyógyuljon be! — átkozódott a cigány, s utána vetették magukat társaimnak, de azok most már eltűntek a szőlőskertben, ahova a cigányoknak különféle okokból tilos volt belépni. Körülvették hát a baktert és dicsekedtek, mit csináltak „volna“ társaimmal, ha megfogták „volna“ őket.

— Kitápostám „vóná“ a bélit! — Ágyon rugdostám „vóná“! Letertem „vóná“ á derekát!

— Krrruu! Krrruu! — hallatszott ekkor a szőlőskertből. Hogy mit jelent ez, egy csapat cigánynak odakiáltani, azt csak az tudja, aki maga is megpróbálta. Nincs az a magyar román-cigány nyelven kifejezhető ocsmánység, ami ilyen alkalommal a cigányból ki ne jöjjön. Társaim a szőlőkből tovább kurgattak, hogy a cigányokban egészen felforrta a vér. Átkozódtak és kényszeríteni akarták a baktert, hogy társaimat fogja meg és szolgáltatassa ki nekik.

— Hálljá! Hát magá rendér vóná, hát hogy tiheti ezt!

Végre is, mert a bakter már nem akart tovább a fiúk után szaladgálni, azt kezdték szidalmazni, aki, hogy szabadulhasson tőlük, kénytelen volt köztük a bottal széjjelütni... Két pohos paraszt, aki a szőlőkben egy diófa alatt borozgatott, nagyokat röhögött és szemmeláthatóan jól mulatott rajtuk...

Azon vettem magam észre, hogy valaki a hátamon lévő puttonyt megragadva, kipenderített a málnabokrok közül. Egy vékony, suszterforma ember volt a támadóm, aki mérgesen rám rivalt:

— Itt vagy, kutya, he!

— Itt! — feleltem meglepetve. (Mást nem is tudom, mit mondhattam volna.)

— Egy hét óta lopod a málnámat, tördeled a kerítésemet, teszed tönkre az életemet! Most meg már puttonnyal jöttél? Mered-e tagadni?

— Nem merem, mert itt a puttony a hátamon, de nem lopni jöttem! — mondtam. De hiába eskü-

döztem, hogy nem lopni jöttem, a suszter meg volt vadulva. Szídott, átkozott, mikor pedig el akartam menni, a puttonynál fogva visszarántott, hogy így meg úgy, majd megmutatja ő nekem:

— Tán még azt is le akarod tagadni, hogy nem is te vagy az, aki itt van? Na, most pofázz!

— Nem pofázok! — feleltem elszántan.

— Még vissza mersz pofázni! Te kutya!

— Mondtam már, hogy nem pofázok!

— Ne is pofázz, azt komendálom!

— Nem is pofázok! — A suszternek vérbe fordult a szeme, egy karót ragadott és toporzékolva ordított:

— Ne u-gass!!!

— Nem ugatok! — feleltem oreátlanul.

— Ugatsz?!! — hörgött a suszter elkékülve és a karót rám emelte.

— Ugatok! — mondtam, de nekiugrottam a nádkerítésnek, a suszter pedig lecsapott volna, de mert a karót nagyon magasra emelte, az az ágban megakadt és mire mégegyszer csapott volna, én már a legelő közepén táncoltattam a puttonyt. Szamárfüleket mutattam neki és még egy negyedóra múlva is hallani véltem a káromkodását.

Zálit és Böszörményit az erdő szélén értem utól. Mindhárman nagyon oda voltunk. Éhesek is voltunk, fáradtak is voltunk. Szédelegve indultunk neki, a még jó 10 kilométer útnak.

És ekkor ért utól bennünket a román. Záli megszólította, nem vinne-e el bennünket „jó pénzért“ a legközelebbi faluba. A román fával volt Diószegen és már visszafelé jött, üres szekérral, s örült, hogy még valamit kereshet. Vállalta tehát, hogy fejénkint tíz-tíz krajcárért befuvaroz bennünket a faluba. Miután éppen annyi pénzünk volt, megigértük neki, bár fájt, hogy lemondjunk a bálról, de hát szükség törvényt ront. A román megállott és kedveskedve biztatott a felülésre:

— Csak tesik hó ficsor, szálj meg a szekér!

Megindultunk. A román fütyörészett. Társaim látni akarták a 30 krajcárt, mondván, legalább lássák meg, ha már megvan. Áadtam a kincset Zálinak. Az szorongatta aztán a markában.

Közben a jó puha szénán bóbiskolni kezdtünk. Egyszer csak Záli rémülten suttogja, hogy nem tudja, hol a harminc krajcár, oda a pénz, szökjünk, mert ha nem tudunk fizetni a románnak a faluban, agyonüt bennünket, nagyon erős embernek látszik. Már közel voltunk a faluhoz, a két kis ló vígan kocogott lefelé a szelid dombon. A Záli jeladására lehajítottuk a puttonyokat és leugráltunk a szekérről, Záli pedig, miközben szaporán szedtük a lábunkat, kétségbeesetten kiabált a románnak, magyarul is, románul is:

— Jaj! Jaj! Kígyó van az ülés alatt! Váj! Váj! Serpe! Ugorj, szomszéd, mert beléd buvik! Biztosan tejszagot érez rajtad!

Visítva rohantunk az erdőbe. A román pedig sajnálta a 30 krajcárt, amiért megszolgált és valószínű, azért, hogy zálogot vegyen tőlünk, utánunk akart ugrani, de megcsúszott a lába a felhéren és így a lovak közé esett. Azok a dombon lefelé nem tudták a szekeret megállítani, áthúzták a románon, ekkor pedig a fakutya, ami, mert hol le, hol fel kellett menni, a parton lefelé is le volt eresztve, beleakadt a gatyakorcába és bizony megszánkázta a jó frátyét egy kicsit. Nagyobb baja azonban nem igen

esett, minthogy betört az orra és elszakadt a gatyamadzaga. A többit már tudjuk.

Azért mégis voltunk a bálba, mert a mestereket ittás állapotban találtam, s mikor megtudta, milyen bajban voltam, egy egész koronát adott, hogy senki ne mondja, hogy az ő inasa alábbvaló, mint más ember fia.

A bálba hát befizettünk. Nem mentünk azonban a kocsmába, mert a fennmaradó összegből nem futotta volna inni. Koporsószege cigarettát azért vetettünk és a koesma felé is elmentünk, onnan úgy jöttünk el, mintha részegek lettünk volna, na nem olyan nagyon, csak ahogy illett.

Öbégatva, összefogózkodva, legényekhez illően mentünk végig az utcán. És csakugyan olyan szerencsénk volt, hogy Ungvári, a „nazarénus“ pap szembe jött ránk. Záli pedig csakugyan oldalba rúgta, ahogy az legényhez illik és ráacsarkodott:

— Félre az utamból, bűdös nazarénus! — mert tudta, hogy annak a vallása tiltja, hogy visszarúgjon, vagy visszaüssön.

Szegény „nazarénus“! Hallottam, hogy prédikációt tartott róla a többi nazarénusnak, hogy milyen örömmel szenvedte el a rúgást, amit nyilván a nazarénusok szent hitéért kapott. Nem is hitte volna el, ha valaki megmondta volna neki, hogy a rúgást nem a szent hitéért kapta, hanem pusztán azért, hogy a májszter úr lánya, Zsuzsika lássa, amikor a ház előtti kiskertből az utcára kikukucskál.

Na, megesik ilyesmi mással is, mert sok ember van a világon, aki nem mindig tudja, hogy honnan fuj a szél...

Harc a csempészekkel.

(Folytatás.)

Majdnem nem sikerült.

1934. évben az ipolytarnóci őrsön teljesítettem szolgálatot. Július hónapban rendes szolgálatban voltunk. Amikor a Mihálygerge és Ipolytarnóc község között levő kb. 450—500 méter magas hegyre felértünk, láttuk, hogy a Kalondai határ felől, ami még akkor cseh megszállás alatt volt, a demarkációs vonal felé két alak közeledik. Mivel azok kb. 3 km-re voltak tőlünk, szemmel kísértük, hogy merre fognak menni? Mivel ott, ahol ők mentek, nyílt terep volt, nem gondolhattunk arra, hogy megközelítsük őket. Elhatároztuk, hogy az erdő szélében levő delelőkúthoz megyünk és ott várjuk az idegeneket. Kb. fél óra múlva egy nőt és egy férfit pillantottunk meg, akik az akkori országhatár felől jöttek. Nem volt náluk semmi. Megállítottam és igazoltattam őket. A férfi elővett egy, a váci rendőrkapitányság által kiállított igazolványt és azzal igazolta magát. Kérdésemre azt adta elő, hogy Mihálygerge községben nyaralnak, de hogy kinél, annak nevét nem tudta megmondani. Kérdeztem arra nézve, hogy ki az a nő, aki vele van. Azt mondotta, hogy a felesége. Ezt nem hittem, mert magázták egymást és egyébként is nem úgy viselkedtek, mint férj és feleség szokott. Mivel én nem tudtam arról, hogy ők Mihálygergén nyaralnak és mert még a község fekvését sem tudták pontosan, őrizetbe vettem őket és megindultunk azon az úton, ahol ők jöttek. Alig mentünk pár száz lépésre, egy csomagot találtunk. Az

idegenek előbb azt mondták, hogy erre jöttek, ezért a csomagról kérdeztem őket. Nem tudtak róla semmit. Közben a nő könyökével meglökte a férfit, aki hirtelen elvörösödött. Mindjárt tisztában voltam azzal, hogy ők megláthattak minket és azért dobták el a csomagot. A férfi és a nő meg is erősítették, hogy tényleg megláttak minket és azért dobták el a csomagot. Kérdeztem, hogy mi van a csomagban, mire a férfi jasz-nyelven azt felelte, hogy egy pár sárga „Csuka“ (cipő). A csomagot kibontottam és valóban egy szép sárga „Csuka“ volt a csomagban.

Mivel tettenérésről volt szó, így az utamba levő ipolytarnóci vasútállomáson levő vámhivatalba kísértem a tetteseket azért is, mert a vámhivatalban volt egy női motozó, akivel a nőt megmotozni szándékoztam. A nőnél nem volt semmi sem. Az őrsre kísértem azután őket, ahol az összes segédeszközöket igénybe vettük, de mivel sehol sem szerepeltek, táviratilag a váci rendőrkapitánysághoz fordultunk. Egy-két óra múlva az az értesítés érkezett onnan, hogy a jövedéki kihágást elkövető egyének valódi nevüket mondották be, de azt is közölték velünk, hogy nagyon vigyázzunk, mert általuk körözve vannak lopás és sikkasztás miatt. A nő vadházasságban van a férjével.

Újból kikérdeztük most már a „házaspár“-t. Ennek eredménye aztán az lett, hogy — a váci rendőrkapitányságon szép, hosszú jegyzéket állíthattak össze viselt dolgaikról...

Körmives Pál törzsrőmester,
Toponár.

Úszik a csempészárú!

Az eset igen egyszerű, a jutalék is oly csekély volt, hogy alig nevezhető jutaléknak, de azért mégis leírom, mert van benne olyan tanulság, ami a jövőben hasznosítható.

1934. év augusztus 7-én egyik tanyából a mezei közös dülőútra kivezető úton haladtunk, ahol egy 40 év körüli, munkásruhába öltözött embert láttunk előttünk a község felé haladni. Mikor 20—30 métert haladtunk, nevezett visszanezett és észrevéve bennünket, futásnak eredt. Ezt látva, a lovakat azonnal begrattuk vágatába. Rövid volt a verseny. A személmotozás alkalmával nevezetnél 5 dobozt találtunk, azokban pedig mesterséges édesítőt, cseh gyártmányú cigarettapapírt és tűzköveket. A már eladott csempészárúért kapott pénz is előkerült.

Az előírások szerint az ügyet elintéztük.

Még mielőtt szabadon engedték volna a csempészt, az elmondotta kérdéseinkre, hogy a csempészárút honnan szokta beszerezni. Előadása szerint egyik gyulai embertől szokta azokat vásárolni, ki — még akkor román — megszállt területről szerzi be, ottlévő egyik embere útján, az csempészi át a határon. Ez az átesempészes úgy történik, hogy levélben megbeszélte időre kimennek a határhoz, a Fehér-Köröshez, annak szélén, a fűzfabokrok között megbújnak, a határontúlról jövő társa a már előre elkészített csempészárút egy 10—15 literes nagyságú bádoghordóban, légmentesen lezárva, a Körösbe teszi. Az a vizen leúszik, ő pedig kifogja. A távolság, amit a hordó a vizen megtesz, kb. 2—3 km, ezt a távolságot rendes vízállás mellett a vízrebocsátástól számítva 60—70 perc alatt ússza meg. Ez a szállítás nagyszerűen bevált, mert a hordó alig látszott

a vizen, nem volt könnyen észrevehető. Sajnos, — mondotta, — a szállítással később fel kellett hagyniok, mert valaki tudomást szerzett arról, amit onnan tudnak, hogy két ilyen küldemény nem érkezett meg.

Ez az eljárás bizonyítja azt, hogy a csempészek olyan ravaszsággal és agyafurtsággal dolgoznak, hogy a csendőrnek nagyon körültekintőnek és figyelmesnek kell lennie még olyankor is, amikor egy határmenti kis folyót nézeget, mert sohasem lehet tudni, hogy a víz mit hömpölyget át a határon.

Fábián István őrmester,
Kondoros.

Aki megizzadt...

A biatorbágyi vasúti merénylet után a csendőrség őrizte — átmenetileg — a vasúti hidakat. 1931. szeptember 13-án éjjel őrsparancsnokom másodmagammal a Hármaskörös folyón épített vasúti híd őrzésére kivezényelt. Figyelőhelyül az egyik hídlábat jelöltem ki, honnan a figyelés minden szempontból előnyösnek mutatkozott.

Éjjel után 2 óra tájban arra lettem figyelmes, hogy a vasúti híd északi vége felől valaki a vasúti hidra ment. A lépésekből kivehető volt, hogy a hídon nem is egy, hanem két egyén megy, kiknek egyike a hidon futni kezdett. Erre járőrtársammal a híd alól a hidra futottunk, s a hídon futó egyént 15—20 lépés távolságon belül megállítottuk. Kérdőre vontam, hogy a vasúti hídon mit keres és miért szaladt, jól tudhatta, hogy a hídon a gyalogközlekedés tiltva van. Azt válaszolta, hogy a vonatközlekedéstől félt, azért szaladt, hogy azon mihamarább átjusson. Közben a másik egyén is odaérkezett, kit szintén igazoltattam. Kérdéseimre, hogy honnan jönnek, miért jöttek a hídon, azt válaszolták, hogy tanyai lakásukról a Körös-folyón túli tengeri-földjükre akarnak menni tengeriszárat kötni. Utóbbi vállán egy zsák volt, megkérdeztem, hogy a csomagban mi van? Azt válaszolta, hogy élelmiszer. A csomagot átvizsgáltam és abban leveles dohányt találtam. Most már a további kutatás következett. A másik zsebeiben is leveles dohányt találtam. De másra is rájöttem. A motozás során azt észleltem, hogy az egyik hátán az ing izzadt volt, ami arra engedett következtetni, hogy hátán csomag lehetett. Mindjárt meg is kérdeztem tőle, hogy hol a csomag, aminek terhéért úgy megizzadt? A bácsi hümmögött, váltogatta lábait és elindult velünk visszafelé. Kb. 50 lépésre mentünk, ott a vasúti híd karján egy átalvetős zsákot találtunk. Abban is leveles dohány volt.

A két csempésznél talált 24 kilogramm dohányt bűnjeljegyzék mellett őrizet alá vettem és a két dohánycsempésszel együtt a pénzügyőri szakaszunk átadtam.

Őcsöd, 1939. április 27.

Dékány Sándor törzsrőmester,
Őcsöd.

Ha török-szakad...

1936. év tavaszán megjelent B. egyén és közölte velem, hogy Nyárad községben egy ismeretlen férfi és egy nő tartózkodik, tűzkövet, szacharint és öngyújtót árusítanak. Kerékpáron vannak és kb. 2 órája tartózkodnak a községben. Őrsparancsnokom az ügy nyomozására engem vezényelt ki. Köz-

ben a B. egyént felkértem, hogy gyorsan menjen vissza Nyárad községbe és puhatolja ki, hogy a tettesek kinél vannak, majd jöjjön Nyárad község nyugati bejáratához, mi ott fogjuk várni. Gyalog indultunk járőrtársammal, mert a nagy sár miatt kerékpárunkat használni nem tudtuk.

Az 5,5 km utat $\frac{3}{4}$ óra alatt tettük meg — kicsit nehezünkre is esett —, de a szolgálatot és az eredményt szem előtt tartva úgy találtuk, hogy olyankor nem nehéz semmi. Nyárad község nyugati bejáratához érve, már várt reánk a B. egyén, aki lehangelve közölte velem, hogy a fáradozásunk hiába való, mert a tettesek kb. 1 órája a községet elhagyták. Úgy értesült, hogy állítólag Pápa irányába mentek. Lábainkban volt a $\frac{3}{4}$ órás sárdagasztás, de azért nem csüggedtem. Elhatároztam, hogy elmegyünk azon helyekre, ahol a tettesek megfordultak, bár tudtuk, hogy a polgárember akkor, amikor valamiből neki is haszna van, tartózkodó. A véletlen mégis közrejátszott, mert az egyik polgárember — talán félelmében — elszólta magát és azt mondta, hogy akiket keresünk, a temető mellett vezet úton távoztak Pápa irányába, de van talán már 2 órája. Nagy idő, nagyon nagy! De — miután meggyőződünk, hogy a polgár igazat mondott, a kerékpár nyomai valóban megvoltak, elhatároztam, hogy a községbeli egyik jó ismerősömet megkérem, bocsássa rendelkezésemre kocsiját. Az készséggel teljesítette is kérésemet. A fogattal Pápa felé 5–6 km utat már megtettünk, de a tetteseknek semmi nyomát nem találtuk. Útközben egy emberrel találkoztunk. Megkérdeztem tőle, hogy nem találkozott-e útközben egy férfival és egy nővel, akik kerékpáron mentek Pápa felé. A gyalogos azt mondta, hogy találkozott azokkal, de a kerékpárt úgy tólták, mert az úttest nagyon sáros és bizonyára nem tudnak vele menni. Ezen újabb adat hallatára kocsisunkat bízattam, hogy a lovait kicsit szórítsa meg, talán sikerül a tetteseket elfogni. Pápához kb. 1 km. távolságra érve láttuk, hogy a mi „barátaink“ szépen gyalognak a kerékpár mellett. Ekkor járőrtársamnak megparancsoltam, hogy a kakastollas kalapot fejünkről vegyük le — nem azért, mintha talán székelyelnék azt viselni —, hanem azért, mert esetleg áruulónk lehet. Ugyanekkor a járőrtársamnak arra is parancsot adtam, hogy amikor a tettesekhez érünk, ő balról, én pedig jobbról ugorjunk le a kocsiról és nyomban a tettesekre vessük magunkat, nehogy megszökjenek, vagy tárgyakat dobjanak el maguktól. Kocsisunknak is megparancsoltam, hogy amikor a tetteseket megközelítjük, a lovakkal nyomban álljon meg.

Igy is történt minden. A „barátaink“ szépen balagtak, mikor az égből eléjük termettek a kakastollas csendőrök. Meglepetésükben csak annyit mondtak, hogy ne bántssuk őket, előadnak és megmondanak mindent. Mivel határozottan tudtuk most már, hogy csempészekkel állunk szemben, nyomban a személymotoszáshoz fogtunk, amely meglepő eredményt hozott, mert 3 kg kristályos szacharint, 6000 tűzkövet, 250 különböző öngyújtót és 600 pengő készpénzt találtunk náluk. A pénzt már a csempész-dolgokból szerezték. Miért mondjam tovább. A többi már az öröm munkája volt — a részünkre...

Vig Imre törzsrőmester,
Nemesvid.

Felkérjük erdélyi bajtársainkat!

figyelmeztessék a visszacsatoit keleti és erdélyi országrészen lakó volt magyar csendőröket és csendőrségi özvegyeket, hogy az 1941. évi 44. számú Budapesti Közlönyben megjelent a m. kir. kormány 1.200/1941. M. E. számú rendelete az erdélyi nyugdíjasok ellátásának szabályozásáról.

E rendelet hatálya alá tartozó csendőregyének az ellátás megállapítására irányuló kérelmüket az 1941. évi április hó 30. napjáig, a honvédelmi miniszter úr által kiadott, rózsaszínű K., illetőleg a csendőrségi özvegyek KÖ. jelzésű folyamodvány-ürlapon kötelesek előterjeszteni. A folyamodvány-ürlapot a lakóhelyükre illetékes községi előljárásnál (városokban a polgármesternél) szerezhetik be s kitöltés után, okmányokkal kellően felszerelve, ahhoz a hatósághoz (községi előljárásához, polgármesterhez) kell benyújtani, amelytől érdekelt a folyamodvány-ürlapot beszerezte. A folyamodványok illetékmentesek (32. §.).

A fentemlített folyamodványt azok is kötelesek előterjeszteni, akik előzőleg esetleg már adtak be kérvényt ellátásuk folyósítása iránt — bárhova is címezték azt, s akik ennek alapján átmeneti nyugdíjjárandóságban vagy segélyben részesülnek, mert ha folyóévi április hó végéig nem nyújtják be újabb folyamodványukat, a m. kir. központi illetményhivatal 1941. május hó végével megszünteti átmeneti nyugdíjjárandóságuk vagy segélyük további folyósítását.

A m. kir. csendőrség egyenruhája és felszerelése.

(Folytatás.)

A fejrész elülső részén a sapkarózsa és a rendfokozati jelek vannak.

A 3 cm átmérőjű és kb. 8–10 mm vastag domborított sapkarózsa a csendőr és a próbacsendőr részére táboribarnára oxidált tombakból (pótlásul horganybádógból), vagy tábori barnára bevont horganyzott vasbádógból van sajtolva, a rózsza középső része nemzeti színben van díszítve. A sapkarózsa az őrmesteri és magasabb rendfokozatú legénység részére szorosan zárkózó ezüst-, a tisztek és hasonló állásúak részére pedig arany sodralékból készül, középen nemzeti színű, domborított zománc betéttel. A színek vízszintesen fekszenek. A legénységi sapkarózsa lapos hátsó részére egy vékony sodrony van felerősítve, amely a sapkarózst a sapkához erősíti.

A két részből összetűzött nyakvédő a fejrész alsó szélén a szemernyőig terjedően van felvarrva. A nyakvédőt kétrétben, a fejrész köré hajtjuk és a bal szárnyat a jobb szárnyon alkalmazott két 15 mm átmérőjű dombornyomású koronás kisgombra gomboljuk. A kisgombok a csendőrnél és a próbacsendőrnél táboribarna színűek, az őrmesternél és ennél magasabb rendfoko-

... Kezdődik az iskola ... Bálint tthts. felv.

zatú legénységnél ezüstözöttek, a tiszteknél és hasonló állásúaknál homályosan aranyozottak.

A szemernyő kétrétben összehajtott, a sapka színével megegyező posztóból készül, kb. 6—7 cm a legnagyobb szélességben és könnyen fel- és lehajtható.

A vízszintesen és részarányosan elhelyezett 3 topánzsinór — Bocskai-dísz — a sapka bal oldalán a nyakvédőre, a felső szélén 4.5 cm széles és a sapka alsó szegélyétől 1 cm-re alkalmazott háromszög alakban lenyúló, a csendőrség hajtókájának megfelelő színű és minőségű hajtókapasztó-darabra akként van felvarrva, hogy a hajtókapasztó-darab hosszközépe a sapka baloldalának 2. ötödére essék. A gazdasági tisztek sapkahajtókáját a részükre rendszeresített színű hajtóka-posztóból kell készíteni.

A topánok 2 gömbölyű és egyenkint 3 mm vastag zsinórból készülnek, melyeket közepükön egy szövött gyűrű tart össze, végükön pedig a zsinór anyagából készült galamb-kosárkák borítanak.

A topánzsinórok hossza: felső zsinór 5.6 cm, középső 4.4 cm, alsó 3.4 cm.

A galambkosárkák átmérője 1.2 cm.

A sapka-topánok (zsinórozás és galambkosár) anyaga tiszteknél és hasonlóállásúaknál arany, legénységnél őrmestertől felfelé ezüst, a többinél kávébarna ispahán (gyapjú, vagy cérnázott pamut) fonal.

b) Rendfokozati jelek a tábori sapkán.

A rendfokozatokat a tábori sapkán rendfokozati csíkok és paszományok jelölik. A rendfokozati csíkokat és paszományokat a sapka első részén a sapkarózsa alatt derékszögben varrják fel.

A rendfokozatok feltüntetésére a következő jelek szolgálnak:

1. Legénységnél.

Próbacsendőr: 2 keskeny, 3 mm-es acélzöld színű ispahánból készült sujtás;

Csendőr: acélzöld alapon 3 keskeny, 3 mm-es buzérvörös posztócsíkból készült sujtás;

Őrmester: 1 keskeny, 3 mm-es ezüstcsík;

Törzsőrmester: 2 keskeny, 3 mm-es ezüstcsík;

Tiszthelyettes: 3 keskeny, 3 mm-es ezüstcsík.

Alhadnagy: 1 széles, 6 mm-es ezüstsáv.

2. Tiszteknél (hasonlóállásúaknál).

Hadnagy: 1 keskeny, 4.5 mm-es rendfokozati csík;
Főhadnagy: 2 keskeny, 4.5 mm-es rendfokozati csík;

Százados: 3 keskeny, 4.5 mm-es rendfokozati csík;

Őrnagy: 1 széles, 8 mm-es rendfokozati paszomány és 1 keskeny, 3 mm-es rendfokozati csík;

Alezredes: 1 széles, 8 mm-es rendfokozati paszomány és 2 keskeny, 3 mm-es rendfokozati csík;

Ezredes: 1 széles, 8 mm-es rendfokozati paszomány és 3 keskeny, 3 mm-es rendfokozati csík.

A zászlós a sapkán olyan rendfokozati csíkot visel, mint a hadnagy, azonban a rendfokozati csík hullámalakban vonul végig.

Tisztek részére a rendfokozati csíkok és paszományok aranyfonalból készülnek.

c) A tábori sapkák viselése.

A tábori sapkát általában minden olyan alkalomkor kell viselni, amikor a kalap viselése megengedve

nincs. A tábori sapkát a sapkában történő kivonulásoknál úgy a kivonuló csapatba beosztottak, mint a csapattal külön kivonulók viselni kötelesek.

A sapkát akként kell feltenni, hogy a sapkarózsa az arc közepe fölé jusson.

Eső vagy hideg ellen való védekezés céljából kivonulásoknál, stb. a nyakvédő — a parancsnok engedélyével — lehúzható és a gombok segítségével az áll közepe alatt begombolható.

A tábori sapkát általában a felhajtott szemernyővel kell viselni. A nap és az eső elleni védekezésül a szemernyő lehajtván is viselhető és pedig: kivonulásoknál a kivonuló csapat parancsnoka rendelkezései szerint, egyébként pedig az egyesek belátása szerint. A tábori sapkák viselési módját egyébként az „Öltözeti Táblázat” szabályozza.

Fekete sapka.

A tisztek és hasonlóállásúak részére az „A—26.” szolgálati könyv I. rész 113. lapoldalaán lévő ábrán feltüntetett alakban és méretben (elől 11—12 cm, a közepén hátul pedig 13—14 cm magas; a szemernyő legnagyobb szélessége 4.5 cm és mérsékelten lefelé hajlik), azonban az ott leírt gombok és sapkarózsa helyett a tábori sapkánál előírt (aranyozott dombornyomású koronás) fémgomb és sapkarózsa alkalmazásával.

A fekete sapka szolgálaton kívül, valamint irodai szolgálatban a tábori ruházathoz is viselhető, azonban a tábori sapka is hordható ezen alkalmakkor.

Társasági sapka.

Az összes legénységi állományúak részére. Alakja és mérete, mint a fekete sapkéé. Örmestertől felfelé közepén 3 mm széles ezüstcsíkkal átszőtt, szélein ezüsttel áttört sötét kávébarna zsinórozással és a tábori sapkánál előírt ezüstgombokkal és ezüst sapkarózsaival.

Csendőrök és próbacsendőrök részére pedig a tábori sapkánál előírt gombokkal és ispahánból szőtt sötét kávébarna sapkarózsaival és zsinórozással.

A társasági sapka féljínom anyagból gyártott táboribarna sapkaszövetből készül. A szemernyő és az állszíj anyaga tábori barna lakebbőr.

*

A csendőrségnél a tábori sapkát az 1919. évi 80. sz. H. R. K.-ben megjelent 21.170 eln. 39—1919. sz. H. M. körrendelet rendszeresítette, kakastoll-forgóval, mint „Bocskai-süveg”-et. A mai alakjában pedig a 38.804/eln. 5.—1922. sz. H. M. rendelet honosította meg. A rendfokozati jeleket módosították a 121.400/eln. VI—c. 1925. (Ll 3. Cs. K. 1925.); a 18.250/eln. VI—c. 1935. (Ll 5. Cs. K. 1935.); a 143.302/VI—c. 1935. (Ll 9. Cs. K. 1935.) és a 144.382/VI—c. 1935. (Ll 11. Cs. K. 1935.) sz. B. M. körrendeletek.

A táboribarna társasági sapkát az 1923. évi 4. sz. Cs. K.-ben közzétett 120.706/eln. VI—c. 1922. sz. B. M. körrendelet rendszeresítette. Ezt módosította a 121.087. eln. VI—c. 1926. sz. B. M. körrendelet 1. pontja. (Ll 24. Cs. K. 1926.)

DOLMÁNY.

Az 1929. évi 26. sz. Cs. K.-ben megjelent 45.500/eln. VI—c. 1929. sz. B. M. körrendelettel a csendőrtisztek

részére rendszeresített (módosítva a 19/1935. sz. Cs. K.-ben közzétett 19.615/eln. VI—c. 1935. sz. B. M. körrendelettel) dolmány beszerzését és fenntartását az 51.504/eln. VI—c. 1937. sz. B. M. körrendelet (Ll 16. sz. Cs. K.—1937.), — 1937. augusztus 1-ével — meg nem határozott időre felfüggesztette, helyette a — „Nagy-társasági öltözet”-ben való megjelenésre előírt alkalmakkor is — a társasági zubbonyt kell felöltöteni.

ZUBBONYOK.

Rendszeresítve van: társasági, táboribarna és fehér nyári zubbony.

a) Társasági zubbony.

A társasági zubbony az összes csendőrtisztek (hasonlóállásúak) részére rendszeresítve van.

Csapattisztek részére:

a társasági zubbony alapszíne acélzöld. Szabása és díszítése azonos az „A—26.” jelzésű szolgálati könyv III. rész 32. lapoldalaán leírt zsinóros zubbonyéval, azon különbséggel, hogy a hátrész két darabból áll és a hát közepén alul 25 cm hosszúságban fel van hasítva. A zubbony jobboldali előrésze 7.5 cm-nyire, a baloldali 1.5 cm-nyire terjed túl a test függőleges középvonalán. Gombolásnál a baloldali rész fedi a jobboldalt. A mellzsinórok úgy vannak alkalmazva, hogy a makkgombok a baloldali előrésze van felvarrva; a gomblyukat képező zsinórhurok pedig a jobboldali előrésze. A zsinórzat meggyászvörös selyemmel van átszőve. A vállzsinór mindkét vállon van, azonban a közepén alkalmazott aranygyűrű nélkül. A gallér mindkét oldalon hajtókával van ellátva, melynek hossza jótiszteknél 8.5 cm és törzstiszteknél 9 cm. Törzstiszteknél a gallérszomán olyan és úgy van alkalmazva, mint a dolmányon, azonban a hajtókára csak 8.5 cm hosszúságban, tehát a gallérszomán hátsó széléinél a hajtókák 1/2 cm-nyire kilátszik.

Hajtókaszín: a csapattiszteknél világos buzérvörös;

Gazdászati tisztek részére:

a társasági zubbony alapszíne fekete; a hajtókák karminvörös posztóból. Egyébként olyan, mint a csapattiszti társasági zubbony.

b) Táboribarna zubbony.

A zubbony a derékből, az ujjakból, a vállszalagokból (tiszteknél vállzsinórokból), lehajtott gallérből és a rendfokozati jelekkel ellátott hajtókából áll.

Legénységi.

A zubbony hossza a lábközmagasságig terjed, illetve olyan hosszúnak kell lennie, hogy az ülepet teljesen fedje.

A derék két előrészből, két oldalrészből és egy hátrészből van összeállítva.

(Folytatjuk.)

Ki tudta?

Az első vitézavatás 1921. augusztus 20-án volt. Ma kerekén 19.900 felavatott tagja van a Vitézi Rendnek, közülök 15.000 legénységi egyén. A vitézi telkek területe kerekén 80.000 katasztrális hold.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

Traktorlopás nyomozása.

Beküldte: **KISS JÓZSEF VI.** törzsőrmester
(Ungvár).

Nyomozta: Takács Imre törzsőrmester és Bánföldi János csendőr a keszthelyi őrsről, Kiss József VI. és Tóth Ferenc II. őrmesterek a szombathelyi 3. nyomozó alosztálytól.

1938 április 12-én a keszthelyi őrsparancsnokság a szombathelyi 3. nyomozó alosztályparancsnokságnak távbeszélőn jelentette, hogy a Magyar Királyi Állami Gépgyárak tulajdonát képező és Pollák Dávid keszthelyi lakos fuvarozó bezárt pajtájában elhelyezett, „Fordson” gyártmányú traktort ismeretlen tettesek szétszedték és 1939 április 1-től 9-ig terjedő időben ellopták. A kár 2400 P. Az őrs egyenruhás járőr kivezénylését kérte.

Szombathelyről még aznap a délutáni órákban Keszthelyre megérkeztünk, az őrsön jelentkeztünk és az ügyben nyomozást végző járőrrel értekeztünk. A járőr közölte, hogy már 4. napja nyomoznak, de ezideig nem sikerült megállapítani semmit. Első útunk a helyszínére vezetett. Pollák pajtája, melyben a traktor volt, Keszthely község északi kijáratánál, a Hévíz felé vezető útvonaltól keletre, kb. 80 méterre egy udvarban fekszik. A pajta 8 téglalapon áll, közei pedig deszkázva vannak. A pajta kapuján az erős biztonsági lakat teljesen sértetlen állapotban volt. A pajtában a traktornak csak a négy kereke volt található, a többi részét a legkisebb csavarig elvitték a tettesek. A pajta utca felőli oldalán a deszka kb. egy négyzetméter területen ki volt bontva, ahol a tettesek a szétszerelt traktoralkatrészeket kirakták. Úgy a pajtában, mint a kibontott deszkafal külső oldalán olajnyomok voltak láthatók. Az általános és részletes helyszíni szemle megtartása után szakértőt vettünk igénybe, akitől megkérdeztük, hogy hány kiló lehet az ellopott traktornak az a része, melyet tovább nem lehet szétszerelni, tehát egyben maradt. A szakértő közölte, hogy kb. 140–180 kiló. Erre azért volt szükség, hogy következtessünk arra, hogy a tettesek hányan lehettek. Gondolhattuk tehát, hogy a tettesek legalább hárman, esetleg többen is voltak. Az udvarban tovább kutattunk olajnyom után, de csak egy tenyérnyi nagyságút találtunk az utcai kijárat kapunál. Szekérkeréknyom az udvarban nem volt. Arra következtettünk, hogy a traktor alkatrészeit a tettesek kivitték az utcára, ott kocsi rakták és elvitték vidékre, esetleg valamelyik közeli lakásba. Csak a végén tudtuk meg, hogy egyik sem történt. Abból kiindulva, hogy ha kocsin vitték el a részeket, a kocsinak olajosnak kell lennie, azt ha-

tároztuk, hogy olajos kocsit keresünk. Ha ez eredményre nem vezet, akkor a helyszín közelében keressük az alkatrészeket. Erre azért gondoltunk, mert Keszthely elég forgalmas még az éjszakai órákban is, így a tettesek esetleg féltek messzire vinni a bűnjelt, hogy a járőr-kezők meglátják. Nem ejtettük el azonban azt a lehetőséget sem, hogy valamely szomszédos községbe szállították a traktor részeit a tettesek.

Első útunk a közeli Hévízre vezetett, ott nyomozásunk eredménytelen maradt. Hévízen megtudtuk, hogy a szomszédos Alsópáhokon van három Pap* testvér, kik kisebb lopások elkövetésére hajlamosak. Az egyik Papot azelőtt pár nappal a keszthelyi hátrában orvvadászaton tetten érték. Pap a hévízi őrs járőrének 1 darab sörétes vadászpuskát önként átadott, miért is a járőr a lakásán házkutatást nem tartott. Alsópáhokra érve, bizalmi egyének kíséretében elmentünk a Pap testvérek lakására, ahol puskakeresés ürügye alatt házkutatást tartottunk. A házkutatás alkalmával a fősúlyta ruhadarabokra helyeztem, gondolva, hogy akik a traktort szétszerelték, a ruhájuk feltétlen olajos, de még a kezük is. A kutatás alkalmával egy ládában, szennyes ruha között, egy téli kabátot találtam, melynek bal váll részén egy kb. 30 cm átmérőjű fogaskerék olajos nyoma volt látható. Érezni lehetett, hogy az olajnyom nem régen került a kabátra. A kabátot őrizetbe vettük. A házkutatásnál több eredmény nem volt. A házkutatás alkalmával csak a középső fiú, Pap István volt odahaza, míg bátyja és öccse távol voltak. A honn levő Pap a traktorlopásról hallani sem akart.

Alsópáhokról még aznap az estéli órákban elindultunk abban a reményben, hogy a két Pappal Keszthelyig találkozni fogunk. Találkoztunk is a hévízi faluvégen két ismeretlen egyénnel, kiktől nevüket megkérdeztük. Közölték, hogy Pap Gábor és Péter a nevük. Közöltük velük, hogy náluk voltak, ki akarjuk kérdezni őket rejtegetett puská ügyben, ezért velünk kell jönniök Keszthelyre. Amikor az illetőkkel összetalálkoztunk, villanylámpával megvilágítottam őket. A fiatalabb Pál ruháján és kézfején olajnyomot lehetett látni. Keszthelyre kb. 23 órára érkeztünk. Másnap megkezdtük a gyanúsítottak kikérdezését. Azokra a napokra, amelyeken a lopás történt, az alibit csak egymással és családtagjaikkal tudták igazolni. Arra vonatkozólag, hogy az őrizetbe vett kabátra hogyan került olajos fogaskeréknyom, valamint arra, hogy ruhájuk és kézfejük mitől olajos, nem tudtak feleletet adni. A fiatalabb Pál arra hivatkozott, hogy útközben a vele levő kerékpár tengelye letört, azt csinálta, attól lett olajos a keze és ruhája. Amikor felszólítottam, hogy mutassa meg azt a helyet, ahol a kerékpárját javította és nevezze meg a kereskedőt, akinél az új tengelyt vette, nem jutott szóhoz. Így sarokba szorítva a gyanúsítottakat, a lopás elkövetését beismerték. Elmondták, hogy a traktorlopást 1938 április 1-től április 8-ig követték el az éjszakai órákban. Sötétben 4 éjszaka hárman szétszedték a traktort. Amennyit egy éjszaka leszereltek, azt Keszthelyen a helyszíntől kb. 1000 méterre elvitték Kósa József istállójába. Az apró részeket (csavarokat) zsákban, a nehezebb részeket dorongon hátukon

* A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

vitték el. Az alkatrészeket a jelzett istállóban a legkisebb csavar hiánya nélkül megtaláltuk. Elmondották, hogy az volt a szándékuk, hogyha a gyár a megmaradt traktorkerekeket az alkatrészek hiánya miatt árverésen eladja, ők megveszik és lesz egy traktorjuk.

Szerelési munkát kívánó lopásnál — amilyen ez is volt — hamar kész a vélemény, hogy a tettes csak szakmabeli iparos (gépész, kovács, szerelő) lehetett. Ebből azután nem enged a járőr, csak a fel-tételezett foglalkozásuk között keres és nincs eredmény. Pedig tudnunk kell, hogy ma már nagyot változott a világ ezen a téren is. Sok egyszerű ember ért az egyszerűbb szerelési munkához. Hány embernek van kerékpárja, motorkerékpárja, amit maga kezel. Gépek mellett dolgozó munkások is sokat ellesnek, megtanulnak. Ezt a traktort is földműves legények szedték szét és lopták el. A járőrt nem tévesztette ez meg, érdeklődtek, nyomoztak több irányban s helyes érzéssel megálltak a közeli községben lakó, lopásra hajlamos három testvérnél, a tetteseknél. Helyes volt az olajos ruha keresése, mert helyes volt a feltevés, az elképzelés. A járőr elképzelte a lopás lefolyását és ezzel jutott el az első bűnjelhez — az olajos kabáthoz. Az eredményt ez hozta meg.

Tűzesetek nyomozása.

Beküldte: BÍRÓ ISTVÁN tiszthelyettes
(Peremarton).

1934-ben a somlószőllői őrön, mint őrparancsnok teljesítettem szolgálatot. Az őrskörlet 10 községében legtöbb dolgom a tűzesetek nyomozásával volt. Volt úgy is, hogy egy hónap alatt 8—10 tűzeset fordult elő.

Leírok itt két esetet.

1. 1934 tavaszán Nagyalásony községben a napali órákban az egyik gazdának zsuppal fedett pajtája leégett. A helyszíni szemlén használható adatokat nem találtunk. A sértett pajtája a lakóházaktól külön, kb. 5 méter távolságra volt építve, úgy, hogy a pajta hátsó része a kerítést is pótolta a szomszéd kertje felé. Oldalfalai nádból voltak készítve. A helyszín azt mutatta, hogy a tűz a pajtának a szomszéd kertfelőli hátsó részén ütött ki. Mivel a 15 méter távolságra elhúzódó megyei útról a pajta hátsó részét jól lehetett látni és megközelíteni, először gondatlanságra következtettem. A sértett zsuppal fedett lakóháza a szomszéd Epres János* zsuppal fedett lakóházával egybe volt építve. A lakóházak nem égtek le.

A helyszíni szemle megejtése után a kikérdezések fogatosítása végett, a község házához mentem. Alig beszéltem 20—30 percet a községi elöljárókkal a tüzről, amikor a harangokat félreverték és az utcán „tűz van!” kiáltás hallatszott. A tűz irányába futottam, mikor is láttam, hogy a sértett és Epres János egybeépített, zsuppal fedett lakóháza tetejének középső része lángokban áll. A tüzet hamar eloltották, de az utána azonnal megejtett helyszíni szemle nem járt semmi eredménnyel. Este

a községben lakó egyik B. egyénemet felkerestem, akitől megtudtam, hogy Epres Jánosné a községben lakó egyik biztosító ügynökkel bizalmas ismeretséget tart fenn. A nyomozást ebben az irányban bevezettem és az adatok összegyűjtése után Epres Jánosné és a biztosítási ügynök részletes kikérdezéséhez fogtam. Mind a ketten konokul tagadtak, de amikor Epresné elé tártam, hogy a biztosítási ügynökkel való viszonyáról mindent tudok, megtört és a két gyujtogatást beismerte. Előadta, hogy a biztosítási ügynökkel kb. 1 éve bizalmas ismeretségben áll. Egy alkalommal a biztosítási ügynök megkérdezte, hogy miért nem építik át zsuppal fedett lakóházuk tetejét. Azt felelte az ügynöknek, hogy nincs hozzá tehetségük. Az ügynök erre azt a tanácsot adta, hogy majd ő felveszi a házat magas biztosítási összegre, azután fel kell gyujtani és a biztosítási összegből az új tetőt fel lehet építeni. A biztosítás megtörtént. A felgyujtáshoz az ügynök azt a tanácsot adta, hogy a szomszéd pajtáját a kertfelőli részen gyujtsa fel s majd attól az egybeépített lakóházak is leégnek. Epresné a tanácsot megfogadta és saját kertjükből a szomszéd pajtájának hátsó részét gyufával meggyujtotta.

A tüzet idejében észrevették s így a lakóházak teteje nem égett le. Ekkor az ügynök azt a tanácsot adta, hogy tegyen egy bögrébe parazsat, azt vigye fel a padlásra és helyezze el a szomszéd padlását elválasztó szalmából font válaszfalhoz. Az ügynök tanácsát megfogadta. Kis gyermekének bádóg kávésbögréjébe faszénparazsat, tetejére pedig faszén rakott. Az így elkészített bögrét addig, míg a járőr a leégett pajtánál a helyszíni szemlét tartotta, felvitte a padlásra és a szalmából font válaszfalhoz helyezte. Utána átment a szomszédba beszélgetni s kb. 1/2 óra múlva az utcáról hallotta, hogy tüzet kiabálnak.

A biztosítási ügynök továbbra is megmaradt tagadása mellett.

2. 1934 nyarán Noszlop községben a késő esti órákban Farkas István és társa zsuppal fedett és egybeépített lakóházának teteje leégett. A helyszíni szemlén felhasználható adatokat beszerezni nem sikerült. Egyik B. egyénem két nap múlva közölte, hogy Farkas István a kérdéses napon és időben, a kb. 800 méter távolságra levő vásártéren, közös székfűrészkertben, cséplőgépnél dolgozott, honnét a késő esti órákban észrevétlenül, rövid időre lakására hazatért. Ezek után Farkas István részletes kikérdezéséhez fogtam. Farkas tagadott és előadta, hogy neki az estéli órákban a vacsorát vadházastársa a cséplőgéphez vitte. Kb. 21 óra tájban a cséplőgép megállt. Ekkor a többi munkástársával együtt a cséplés szalmába lefeküdt. Mikor a tüzet észrevették, munkástársaival együtt futott a tűzhöz. Allitását tanakkal bizonyította. Előbe tártam, hogy előadása nem felel meg a valóságnak, mert otthon járt. Ezek után előadta, hogy este a cséplőgépnél tényleg lefeküdt, de nem aludt el, hanem megvárta, míg társai alusznak. Ekkor elsietett haza azzal a szándékkal, hogy vadházastársát meglátogassa. Hazatérve rágyujtott egy cigarettára s vadházastársával kimentek az épület végéig, ahol az égő cigarettát a pajta padkájára letette és ott felejtette. Kb. egy félóra beszélgetés után visszament a cséplőgéphez és társai közé lefeküdt. Kb. 20—30 percig pihent, mikor a községben tüzet kiabáltak. Ekkor társaival

* A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

együtt a tüzhöz futott és látta, hogy a tűz a pajtától terjedt tovább a lakóházakra. Akkor jutott eszébe, hogy az égő cigarettát a pajta padkáján felejtette. Az esetet vadházastársra is ugyanúgy adta elő.

Tüzesetek nyomozásánál különösen jó szolgálatot tehetnek a B. egyének, akik sok mindent látnak, hallanak, apró-cseprő jelenségeket megfigyelnek a községbeli emberek életéből. Vannak a faluban olyan emberek, (borbély, levélhordó, pletykázó öregasszonyok, stb.), akik mindenről tudnak. Ezek a jó B. egyének s ha ezekhez fordul a csendőr jó kérdésekkel, jól használható adatokat kaphat. Így volt az ismertetett két tüzesetnél is.

KÖNYVISMERTETÉS.

Baróthy József: Magyar föld román kézen. Nyitott szemű, fajtájáért aggódó magyar író szól ebben a könyvben hozzánk. A legidősebb és legfájdalmasabb magyar kérdéssel rántja le a leplet: az erdélyi föld román kézre jutásáról. Visszamegy két-száz esztendőre a multba, hogy végigvezesse a mai idők szenvedésektől edzett magyarabb magyarját; azon a szomorú úton, melyen a magyar vér áztatta ősi erdélyi föld kicsúszik a magyarság kezéből és átvándorol a beszivárgott románok kezébe. Csupán 1848-tól a világháborúig csalafintság, élelmeség és pénz hárommillió hold magyar földet juttat; román tulajdonába. Amit pedig a trianoni világban műveltek, az megcsúfolása mindennek, ami emberi. Alljon itt néhány részlet erről: „Tordaaranyos megyében a kisajátítás előtt magyar kézen 150.120 hold föld volt, a kisajátítás befejeztével 39.590 hold magyar föld maradt, a kisajátított földmennyiséget utolsó holdig románok kapták. Szolnokdoboka megyében kisajátítottak 64 földbirtokos 32.675 hold birtokából 23.567 holdat, a károsultak között egyetlenegy román nem volt, a kisajátított földek árát 40—800 leiben állapították meg. Alig több ez a semminél. Máramarosban, ahol legtöbb volt a földnélküli, Pop Simon hírhedt román agitátor 33.000 hold földjéből egyetlenegy holdat sem vettek el.“ 1924 nyarán egy amerikai küldöttség járt Erdélyben, mely a vallási kisebbségek (szintiszta magyarok) sorsát tanulmányozta ott. Megállapításainak egy igen csekély részét közreadjuk. „A római kath. egyháztól elidegenített összes földek 90%-át románoknak osztották ki, csupán 10%-át magyaroknak. Tarcsafalva székelykeresztúri járásbeli község unitárius egyháznak és iskolájának (a székelység egyrésze unitárius) 150 hold földje volt, abból 128 holdat elvettek. Alsórákos nagyküküllőmegyei községben 170 hold közvagyonot képező birtokból 32 holdat a mindössze 100 lelket számláló román egyháznak adtak. Az unitárius egyház semmit sem kapott, a református sem, ellenben a megmaradt 134 hold földet — 4 hold kivételével — mind románoknak adták. Felsőrákos udvarhelymegyei község unitárius egyházközségétől egész tölgyes erdőbirtokot elvették. Az öreg tölgyerdő forgalmi ára legalább 50.000 lei lett volna holdanként. A kisajátítás során 150 leit ajánlottak fel holdjéért, de ezideig még ezt sem fizették meg.“ Számítalan székely községben nemcsak a földbirtokosokat, hanem az agrártörvényvel ellentétben, a református egyházközségek saját tulajdonát képező épületeket is elvették. A fennmaradásáért küzdő magyarság várait alkotó kis egyházközségek földjeik elkobzása következtében anyagilag a tönk szélére kerültek. A cél ez is volt: a magyarság elorvasztása és kiirtása. Az egyházi és egyéb magyar közvagyonok mellett persze prédára került a magyarság magánjára is.

Ez a kép vonul végig az egész könyvön s mi odakívánjuk ezt a könyvet minden magyar asztalára, hogy rádőbbenjen kötelességeire és megtudja most már minden magyar ebben a hazában, hogy „akié a föld, azé az ország!“ Köszönjük Baróthy Józsefnek, hogy megírta ezt a könyvet. — A könyv ára füzve 2.40 P.

HALOTTAINK

Nyugállományú bajtársaink közül meghaltak:

Kalló János tiszthelyettes (IV. ker.) 1900—1927-ig szolgált,

Sztrezenyicky László tiszthelyettes (VII. ker.), 1894—1926-ig szolgált,

Bende Lajos tiszthelyettes (X. ker.) 1884—1914-ig szolgált a testületben.

Kegyelettel őrizzük emléküket!

HIREK

Németh Ferenc őrnagy előadása a Pázmány Péter Tudományegyetem büntetőjogi szemináriumán. Az évenként ismétlődő szeminárium előadássorozatában március 4-én Németh Ferenc őrnagy tartott előadást a kémelhárítás és nemzetvédelemről. Az előadáson megjelent vitéz Nemerey Márton tábornok, a csendőrség felügyelője, dr. Ambrózy Árpád hadbíró tábornok, a m. kir. hadbírói tisztikar főnöke, a hadbírói tisztikar majdnem teljes számban, a csendőrség, rendőrség, a jogászvilág igen nagy számú képviselője, a csendőr tisztitanulmányok tanári kara és hallgatói. A mindvégig rendkívül érdekes előadásnak általánosan nagy sikere volt, amit örömmel jegyzünk fel a hasonló, előző évi előadások sikere mellé.

Csendőrfelügyelői dícséretet. A m. kir. csendőrség felügyelője **Arvay József** őrnagyot és dr. **Endrei Arisztid** ezredorvost okirattal megdicsérte.

Hadtestparancsnoki dícséret elismerés. A m. kir. I. honvéd gyorshadtest parancsnoka nemes revisnyeji **Reviczky Zsigmond** százados, Kelet-Magyarország és Erdély egy részének visszacsatolása alkalmából szerzett érdemeiért okirattal dícséret elismerésben részesítette.

Vezérkari Főnöki dícséret elismerés. A m. kir. Honvéd Vezérkar Főnöke **Vincze János II.** szegedi V. kerületbeli thts.-t, Kelet-Magyarország és Erdély egy részének a Magyar Szent Koronához történt visszacsatolása alkalmából az átlagos kötelességteljesítésen túlterjedő munkásságával kifejtett kiváló teljesítményeiért dícséret elismerésben részesítette.

A m. kir. Honvéd vezérkar Főnöke okirattal dícséret elismerését fejezte ki: Balázs István prb.-csendőrnek (Szegedi V. kerület).

A m. kir. Honvéd vezérkar Főnökének szállásmestere nyilvános dícséret elismerésben részesítette Molnár Lajos, Keresztes Lajos, Pelényi János, Ficzer Mihály és Vadas László őrmestereket (Szegedi V. kerület).

Csendőrfelügyelői dícséret okiratot kaptak. A pécsi IV. kerületben: Vincze Simon thts. és Málnai Sándor irodai thts., a szegedi V. kerületben: Rác János, Gyoroki László thts.-ek, Kiss Sándor, Oláh János szv. thts.-ek, Vágó János őrm.

A m. kir. szegedi V. honvéd hadtest parancsnoka Ádám István thts.-t; a hadtest vezérkari Főnöke pedig Várnagy András, Györffy Gábor, Kiss Sándor thts.-eket, Kerepesi Antal őrm.-t és Siklósi István csendőrt (Szegedi V. kerület) okirattal dícséret elismerésben részesítette.

A m. kir. VII. honvéd hadtest parancsnoka *dicsérő elismerésben* részesítette Bérczes András, Lénárt Mátyás, Oláh András thtts.-eket, Szabolcs István, Vinai Gábor törm.-eket, Csató János, Gyöpös Gyula, Józsa János örm.-eket, Ádám István, Cserhalmi Sándor és Kékesi Károly cső.-öket (*Miskolci VII. kerület*).

Kerületi parancsnoki dicsérő okiratot kaptak. *A pécsi IV. kerületben:* Vincze Simon, Polgár György, Baranyai János, Lakatos Károly, Szilágyi Ferenc, Balázs Imre, Halmi János thtts.-ek, Kálmán Imre II. irodai thtts., Patak István II., Markos István, Mészáros János I., Tóth György III., Németh István X., Sümegi István, Bérczes József, Botló Vince, Almási László, Dinnyés József törm.-ek, Kálmán Imre II. irodai törm., Bánhídi János szv. törm., Farkas Gyula II., Molnár Lajos, Simon József III. örm.-ek és Horváth Géza cső.

Kerületi parancsnoksági nyilvános dicséretet kaptak. *A pécsi IV. kerületben:* Trombitás József, Ágoston János, Tóth György II. törm.-ek, Kudari Márton, Bognár István, Trombitás István, Fülöp Ernő, Fábos Lajos, Szamos György, Szirthegey László, Horváth József XIII., Hájas Gábor, Varga József V., Mészáros Ferenc II. örm.-ek, Vass Kálmán, Virág József, Bognár József, Hetesi József, Dér Ferenc, Tóth József VI., Sármezei Ferenc, Horváth Ferenc I., Gáspár József, Puskás Antal, Kenyeres Miklós, Polgár István, Szabó Gyula III., Menyhárt István, Lukács Ferenc, Illés Sándor, Simon József IV. és Jankó Simon cső.-ök.

Honvédségi Közlöny. 8. szám. Személyes ügyek. Okirati dicsérő elismerések. A m. kir. honvédelmi miniszter úr okirati dicsérő elismerésben részesítette *Imre István és Urbán Miklós*, X. kerületbeli alhadnagyokat, a felszabadult keleti és erdélyi területen teljesített buzgó és hasznos közbiztonsági szolgálataikért.

Csendőrségi Közlöny. 8. szám. Szabályrendeletek. Nyári időszakítás. Lisztel való takarékos gazdálkodás. Csendőrtisztek állomásparancsnoki működése. Főközkedési közutak mentén az építkezések korlátozása. Közúti adóbélyegek kötelező felragasztásának elrendelése, valamint a közúti adóbélyeg vagy utalvány elvesztése esetén követendő eljárás.

Csendőrségi Közlöny. 9. szám. Szabályrendeletek. Gumibroncsok bejelentése. Bőrtalpú lábbeli forgalmának korlátozása. Hivatásos csendőrtisztek gyorsvonat használata. Kettős ruhaszokrény málházása.

Próbacsendőri pótdíj. A m. kir. minisztérium 1740/M.—1941. számú rendeletével 1941. évi január hó 1-től kezdődőleg havi 20.40 P csendőri pótdíjat rendszerezített.

Dicséretet, jutalmak. Belügyminiszter Úrtól pénzbeli jutalomban részesülték. (*Folytatás.*) *A budapesti I. kerületben:* Varga György, Hatházi Dénes, Duka Dénes, Hegedűs István I., Bagi János alhdgy.-ok, Román László, Körhegyi Ferenc, Meszlényi Lajos, Mészáros György, Imrei József, Bagi József, Kállai János, Kormos-Tóth János, Kovács István, Bálint Géza, Báró Dezső, Farkas Sándor, Rózsa István I., Farkas Ferenc I., Finta Kálmán, Tasonyi András, Bokor László, Pálmai László,

Balogh László, Pongó Sándor, Lakatos Dániel, Süli János thtts.-ek, Nemeth Geza, Kulcsár István törm.-ek és Kovács Mihály III. örm.; *a szekesfehervári II. kerületben:* Pethő Lajos, Kovári József, Jenőfi István, Pásztor Ferenc alhdgy.-ok, Kuti József, Bálint István, Novák Kovács Imre, Földnagyi Sándor, Barcza Sándor, Horváth János, Halmos József, Szabó József XII., Dobos Sándor, Gesztési Ferenc, vitéz Tatár Balázs, Peresztegi Antal, Fábian József, Kovács András, Finta Imre, Bajnok József, Várnagy Imre II., Kohári István, Tóth Dénes, Turi Ernő, Majoros István thtts.-ek, Kovács Lajos I., Laki Ferenc törm.-ek, Fejes József II., Kiss Simon, Kozma Mihály örm.-ek és Takács Ignác cső.; *a pécsi IV. kerületben:* Kadarkuti János, Vad István, Varga József III., Naggyörgy Bálint, Harasztói István, Németh János I. alhdgy.-ok, Farkas István II., Illés József I., Rozsnai Sándor, György Ádám, Csuhá Ferenc, Pap István I., Horváth József III., Sümegi Ferenc, Nagy József III., Malomsoki Vince, Balogh János I., Papp József, Balázs Imre, Csordás Pál, vitéz Böröcz József, Jeles Ferenc, Arany László, Halmi János és Polgár József thtts.-ek; *a miskolci VII. kerületben:* Szabó József, Nyulas István, Györe István, Gálós János alhdgy.-ok, Gulyás Sándor, Bérczes András, Józsa Mihály, Beke Dávid, Fenyvesi József, Gödös Bálint, Mocsár József, Sipos István, Poór Pál, Kálmánchelyi Sándor, Pintér Ferenc, Ferenczi Márton, Pápai József, Bajtai József, Tóth János II., Keresztes János, Oláh András, Horváth Ferenc, Sárosi István thtts.-ek, Szakács Sándor, Szabó József IV., Nagy István V. törm.-ek, Edész József, Sóvári Ferenc örm.-ek, Zsólya János és Birinyi István cső.-ök.

A csendőrségi jutalmazási alakra felajánlott jutalékok: *a budapesti I. kerületben:* Honos Ferenc alhdgy. 3 P 80 f., Antal Ferenc thtts. és Fodor Dezső örm. együtt 4 P 66 f., Szabó Géza és Sági Sándor I. cső. együtt 1 P 50 f., Dávid Lajos örm. 5 P, Ráskövi András és Szentpéteri Mihály cső. együtt 5 P, Barta József cső., Liszkó József prbeső. és Kiss János nt. cső. együtt 5 P, Horváth József X. örm. és Sütő Zsigmond cső. együtt 5 P; *a szekesfehervári II. kerületben:* Solyom Ádám törm. 5 P 67 f., Horváth Kálmán prbeső. 5 P 66 f., Tóth Károly III. cső. 2 P 48 f., Tóth István IV. prbeső. 2 P 48 f., Madarász Ferenc thtts. 2 P 17 f., Sebestyén József törm. 2 P 17 f., Almásj Ferenc cső. 2 P 16 f., Barta Sándor cső. 7 P 44 f., Illés Ferenc cső. 7 P 44 f., Szöcs János törm. 4 P 97 f., Sasalmi György cső. 2 P 50 f., Szörényi György cső. 2 P 50 f.; *a szombathelyi III. kerületben:* Imre József thtts. 164 P 32 f., Horváth József X. thtts. 10 P 20 f., Gergő József prbeső. 10 P 20 f., Horváth Boldizsár ny. thtts. 10 P 10 f., Horváth Antal V. cső. 10 P 10 f., Harcos József örm. 37 P 32 f., Németh Kálmán IV. cső. 37 P 32 f., Horányi József cső. 5 P 80 f., Vajda Imre ny. cső. 5 P 79 f., Halász György thtts. 10 P 65 f., Binder Sándor prbeső. 10 P 64 f., Pálvölgyi Sándor thtts. 5 P 97 f., Szabó György prbeső. 5 P 97 f., Kuragi Ferenc thtts. 2 P 07 f., Somogyi Pál cső. 2 P 07 f., Burján Károly cső. 3 P 67 f., Szabó István VII. prbeső. 3 P 67 f.; *a pécsi IV. kerületben:* Ikedvári Sándor törm. és Németh Ferenc III. cső. együtt 5 P, Nagy Gyula thtts. 24 P 80 f., Németh László örm. és Hajba Dénes cső. együtt 3 P 82 f., Palotai József törm. és Várföldi József cső. együtt 1 P 50 f., Potó Lajos törm. és Fejes Sándor cső. együtt 9 P 94 f., Baranyai János thtts. és Alpár József cső. együtt 49 P 64 f.; *a szegedi V. kerületben:* Visnyei Ferenc törm. és Répás Mihály nt. örm. együtt 80 f., Bánfai István cső. és Németh Pál nt. cső. 5 P, Sóki János thtts. 7 P 50 f., Kovács György törm. és Ceglédi György cső. együtt 19 P 88 f.; *a debreceni VI. kerületben:* Tallódi József thtts. 2 P 50 f., Csató József törm. 5 P, Molcsán Pál cső. 5 P, Hőgye Sándor cső. 2 P 50 f.; *a miskolci VII. kerületben:* Sebestyén Pál örm. és Németh István cső. együtt 5 P, Kocz János törm. és Nyeste Mihály cső. együtt 78 f., Széplaki János törm. és Fodor István cső. együtt 1 P 50 f., Földes Ferenc thtts., Palkó Miklós örm., Kassai Imre és Sallai József cső. együtt 7 P 40 f., Farkas István törm. és Tóth Imre cső. együtt 1 P 78 f., Kerek József és Dócs Dániel cső. együtt 20 P, Bodrogközi András és Buzási István cső. együtt 21 P 86 f., Vajdas Sándor törm. és Kővári Sándor örm. együtt 3 P 50 f., Darvas János thtts. és Rehő Béla prbeső. együtt 2 P 60 f., Veres József thtts. és Gergely György prbeső. együtt 1 P 66 f., Szekeres István thtts. és Barta Gábor törm. együtt 1 P 35 f., Butor József thtts. és Nagy József törm. együtt 13 P 45 f.; *a kassai VIII. kerületben:* Miklós Antal örm. 60 f., Lantos István örm. 60 f., Farkas Imre cső. 6 P 83 f., Stefán Sándor cső. 6 P 83 f., Varga András cső. 18 P 06 f., Daru Antal törm. 47 f., Macsádi József prbeső. 46 f., Borbély Győző thtts. 3 P 49 f., Veleni Ferenc

Egészítse ki nyugdíját!

címmel a „CSENDŐRSÉGI LAPOK” március 1-i számához egy felhívást mellékelünk. Ebben a vonatkozásban szívesen adunk felvilágosítást mindenkinek, aki ezért hozzánk fordul. :: Felhívásunkhoz erre a célra levelezőlapot csatoltunk. :: Felhívjuk erre a mélyen tisztelt olvasók szíves figyelmét.

Foncière Általános Biztosító Intézet

BUDAPEST,
V., SAS-UTCA 10-12.
Telefon: 127-233

cső, 3 P 50 f., Lengyel Lajos őrm. 5 P, Kiss Ferenc thts. 2 P 82 f., Vadász János prbeső. 2 P 81 f.; *A budapesti I. kerületben:* Takó Ferenc őrmester és Fehér Géza csendőr együtt 10 P, Szalontai Zoltán tiszthelyettes és vitéz Kalotai István csendőr együtt 5 P, Sándor András és Nagy Pál Imre csendőrök együtt 54 P 70 f., Ulicska András és Romhányi András csendőrök együtt 18 P 34 f., Cselényi József és Kadas Mihály csendőrök együtt 4 P 34 f.; *a székesfehérvári II. kerületben:* Bongya István csendőr 3 P 85 f., Várnagy István törzsrőmester és Bodó Béla prb. csendőr együtt 2 P 50 f., Horváth Gyula törzsrőmester, Tölgyes Ferenc és Cserháti Ferenc csendőrök együtt 3 P 72 f., Nagy Kálmán törzsrőmester 4 P 17 f., Bene János és Zámbo László csendőrök együtt 9 P 94 f., Dénes Ottó törzsrőmester és Seidl Imre csendőr együtt 2 P, Laki Dezső és Fülöp József törzsrőmester együtt 9 P 46 f.; *a szombathelyi III. kerületben:* Falmayer Mihály és Latura János csendőrök együtt 80 P, Vörös Kálmán I. és Radnóci Ferenc csendőrök együtt 5 P 94 f.; *a szegedi V. kerületben:* Nagy Sándor tiszthelyettes 1 P 50 f., Áron Sándor törzsrőmester és Budaházi Gyula csendőr együtt 24 P 46 f.; *a debreceni VI. kerületben:* Kláris János őrmester és Rádi József csendőr együtt 5 P, Deni Imre csendőr 5 P; *a miskolci VII. kerületben:* Bonis Gyula nt. őrmester és Csonjtos József nt. tizedes 15 P, Izsák István csendőr és Faragó Károly nt. csendőr együtt 3 P 45 f., Nagypál József csendőr és Paszternák János nt. csendőr együtt 4 P 20 f., Erdész Ferenc, Paszternák János és Konec István nt. csendőrök együtt 3 P 90 f., Konec Mihály törzsrőmester és Tari János csendőr együtt 10 P 16 f., Erdődi János őrmester és Béres János csendőr együtt 4 P 96 f., Répási Ferenc és Báthori István csendőrök együtt 18 P 94 f., Murvai János törzsrőmester és Borbély Endre csendőr együtt 1 P 67 f.; *a kassai VIII. kerületben:* Varga Lajos törzsrőmester és He'ncezi Bertalan csendőr együtt 118 P 72 f., Mészáros Mátyás tiszthelyettes 4 P 40 f., Homonnai András alhadnagy és Kertész Miklós tiszthelyettes együtt 5 P 26 f., Gaál László törzsrőmester és Kiss József csendőr együtt 5 P 24 f., Sándor Imre törzsrőmester és Ökrös József csendőr együtt 14 P 90 f., Kárpáti János tiszthelyettes, Tokár György törzsrőmester és Diós István csendőr együtt 3 P 78 f. tettenérői és feljelentési jutalékban részesültek. A jutalékok valamennyien felajánlották a csendőrségi jutalmazási alapra. A felajánlott összegeket a honvédelmi miniszter úr elfogadta.

Csendőregyének balesete. A körösmezői őrs állományába tartozó *Lantos Kálmán* csendőr február 27-én Körösmezőn síkiképzés alkalmával elesett és jobb allászára eltorlott. A hevesi őrs állományába tartozó *Agoston József* tiszthelyettes február 28-án útvonalportyázás alkalmával Nagyfüged község bejáratánál kerékpárjáról leesett és egy bordacsontja eltorlott.

Talált iratok. Február 20-án Budapesten a Déli pályaudvar közelében egy portyázási áttekintést és 20 ív menetlevelet találtak. A budapesti gy. őrsön átvehető.

Megjelent a „Regényes hőstörténet” 1. száma. A Vitézi Rend Zrínyi Csoportja kiadásában most jelent meg a „Regényes hőstörténetek” 1. száma *T. Thury Zoltán* tollából: *Várpalota veszélyben!* címmel. Ez a rendkívül érdekes és fordulatos, jóízű humorral fűszerezett elbeszélés a törökvilág küzdelmeit tárja elénk a híres-neves végvári kapitány *Thury György* alakjának és hőstetteinek színes leírásával. A Zrínyi

Csoport — régi munkatervéhez híven — ezzel az új füzetcsorozattal is a Zrínyi Miklós-i magyar katonaeszmény ügyét kívánja szolgálni, mégpedig — mint eddig is — önként és önzetlenül. A gombamódra elszaporodott, lelket fertőző, nagyrészt idegen eredetű és selejtes értékű ponyva-regények helyett jó *vitézi és katonai* tömegolvasmányt akar a közönség kezébe adni. A kb. 80 oldal terjedelmű, művészi képekkel díszített füzetek csupán 20 fillérbe kerülnek a IBUSZ-pavillonokban, dohányos-boltokban és könyvkereskedésekben kaphatók. Közvetlenül megrendelhetők a kiadónál is — a Vitézi Rend Zrínyi Csoportja Munkatársainak Irodalmi és Művészi Szövetkezeténél, Budapest, VIII., Reviczky-u. 4/b., vagy annak 58.100. számú postatakarékpénztári csekkszámlájára (bianco csekkalapon) történő előzetes befizetése útján.

Új élet felé címmel 3 felvonásos, énekes levante népszínművet írt vitéz *Pölskei János* és *Tornay Károly*. A zenejét *Valyi Nagy Géza* verseire *Tornay Károly* szerzette. A színdarab a falunak íródott, a levanteintezmény népszerűsítése mellett a maradi falusi embert akarja kiemenni az önző kicsinyességből és megnyerni a nemzeti célok szolgálatának. Megjelenik benne a nemzetért küzdő falusi tanító, az új levanteparancsnok lelkes leventéivel, látjuk a nemzetéért áldozó magyar főurat, szembeállítva ezekkel az idők szavát meg nem értő gazdákat. A színdarab ára 2 pengő, az eloadás jogdíjával együtt megrendelve 6 pengő, kapható *Faragó Imre* könyvnyomdájában, Kispeszt, Vörösmarty-utca 6. alatt. Az eloadási jogdíjat vitéz *Pölskei János* szerző címére kell küldeni (Kispeszt, Klapka-utca 14.).

Ki tud rola? Dome Ferenc, Pankotai János, Molnár János II., B. Lakatos János, Farkas István csendőrökét és *Maté Imre* őrmesterét, akik 1924—1928. évben, vagy később a volt klárafalvai őrsön teljesítették szolgálatot, *keresi a szentesi csendőr osztályparancsnokság*, mert részükre a közigazgatás által bérelt O. F. B. föld után visszatérítés jár. Nevezettek, vagy azokat, akik a keresettek címét tudják, kérjük, közöljék ezt a szentesi csendőr osztályparancsnoksággal.

Melléklet. Lapunk maj számához csatoltuk a Török bankház (Budapest, IV., Szervita-tér 3.) mellékletét.

Csendőrségi tollforgót köt, javít, árusít *Várfai Mihály* ny. szakaltiszt, Budapest, XIV., Ujvidék-köz 5., fszt. 2. és Dél József ny. thts. Rákosszentmihály, József-u. 74.

SZEMÉLYI HÍREK.

Diszérém odaítélése: A m. kir. honvédelmi miniszter úr *a budapesti I. kerületben:* vitéz *Tóth Lajos*, *Hódi Sándor* alhadnagy; *a debreceni VI. kerületben:* *Papp Zsigmond* tiszthelyettes részére 35 évi hű szolgálatukért a *Diszérmet* odaítélte.

Új őrsparancsnokok: *a budapesti I. kerületben:* *Szabó Sándor* IV. törzsrőmester ideiglenes őrsparancsnokká; *a székesfehérvári II. kerületben:* *Pál Antal* tiszthelyettes; *a szegedi V. kerületben:* *Bognár Ferenc* tiszthelyettes; *a miskolci VII. kerületben:* *Szöke Sándor*, *Zámboi János*, *Agoston József*,

MAGYAR PAPIR- ÉS IRÓSZER SZÁLLÍTÁSI VÁLLALAT

SCHULER ISTVÁN ÉS FIAI

BUDAPEST, V., SZALAY-UTCA 3. SZÁM.

TELEFON: 12-43-08, 12-96-76

EXAKTA

A sokoldalú egyszemű tükörre letekintő a csendőrség munkájára is kiválóan alkalmas. Rendkívül 1/1000—12 másodperc g. önkiosztás, csatlakozás villanófényfelvételhez, körösök közeli felvételek számára. (Ujlenyomások stb. fényképezésére) ismertetés díjtalan!

Dresden-St. I. sz. 678. Magyarországi vezető képviselő: **Kulhanek H. A.** Budapest, V., Bálvány-utca 24. szám.

FÉNYKÉPEZŐ
GÉPEK

ÉS KELLÉKEK
SZAKÁLGÉZA

SAKÜZLETÉBEN
V. DOROTTYA UTCA 11.

Szekeres István, Biró Lajos, Csiki Miklós, Kiss Pál II., Szaniszló Dániel tiszthelyettes őrsparancsnokká kinevezettek.

Új ale csoportvezetők: a budapesti I. kerületben: Baán Lajos, Csiki András, Bálint Géza, Takács István tiszthelyettes nyomozó ale csoportvezetővé kinevezettek.

Előléptetés: a szegedi V. kerületben: Lappai János csendőr, őrmesterré előlépett.

Véglegesítették: a budapesti I. kerületben: Rácz József I., Ágó János, Ferencz István, Koch László, Morvai Ernő, Hugyó Pá., Tarnai Gyula, Dezsényi Ferenc, Abonyi Sándor, Fodor István I., Molnár Pál, Süie Imre, Krista László, Tóth István I., Kosztolányi János, Csipszer Kálmán, Bodrogi Károly, Gombás János, Marton Ottó, Szászi Ferenc, Lukács Ferenc, Horváth Gyula II., Dedics István, Kiss János, Juhász László, Bóti Gábor, Nagy-Pál Bertalan, Forgó Béla, Kucza Lajos, Darabont Lajos, Bathó László, Torda József, Kubik László, Vona István, Pap József I., Vizsy Károly, Németh Károly, Somogyi Dénes, Peiter József, Takács Ferenc I., Horváth Imre I., László Ferenc; **a székesfehérvári II. kerületben:** Horváth István VII., Kemény Gyula, Kunnert István, Dobák József, Fülöp József III., Nagy István V., Galántai András, Galambos Vilmos, Takács Antal I., Baranyai István, Kiss Lajos, Nyéki Vince, Kassai József, Dombai István, Szentes András, Kozma-Bognár György, Torma Ferenc, Szilágyi János; **a szombathelyi III. kerületben:** Malmosi István, Bánáti István, Lakatos István, Horváth József I., Békési István; **a szegedi V. kerületben:** Tamás István, Szabó György; **a debreceni VI. kerületben:** Horváth József II., Kis Endre-Károly, Nyitrai Sándor, Szántó Béla, Puskás Albert, Rácz József; **a miskolci VII. kerületben:** Szabó László, Surányi Sándor, Erőss János, Csongrádi Vilmos, Horváth János, Tahy József, Tóth János, Balla Gyula, Ruzsvánszki Lajos, Kurucz Gáspár Joakim, Mató József, Kuncsár Mihály, Papp József esendőroket; **a pécsi IV. kerületben:** Póli Ferenc, Utasi József; **a szegedi V. kerületben:** Fekete József, Csorvási Mihály, Szeghalmi Imre; **a kassai VIII. kerületben:** Király Mihály, Györfös Jenő, Bati József, Galambos Miklós, Kovács Lajos I., Füleki Béla, Pinczés Sándor, Szerző Károly, Pálfalvi Mihály, Molnár Sándor III., Szabó István I. és Kerekes József esendőroket a próbaszolgálati idő letelte után.

Házasságot kötöttek. Bányay László főhadnagy Körösy Alice-Emma úrhölgygel Budapesten; **a budapesti I. kerületben:** Radványi Béla őrmester Halasi Juliannával Inotán, Petre Mihály törzsőrmester Keserű Etel-Ilonával Ráckeviden, Haraszi Géza esendőr Sáros Eszterrel Pilismaróton; **a pécsi IV. kerületben:** Király György őrmester Boncz Irénnel Szomjomban; **a szegedi V. kerületben:** Pálincás József őrmester Adam Ibolya-Ilonával Turkevén; **a kassai VIII. kerületben:** Kosztolányi János őrmester Böhl Juliannával Gödöllőn, Orbán Gábor törzsőrmester Szolnoki Juliannával Debrecenben.

Születés: a pécsi IV. kerületben: Dufinecz Gyula őrmester feleségének Olga leánya; **a debreceni VI. kerületben:** Szalók János törzsőrmester feleségének János-István fia; **a miskolci VII. kerületben:** Székely Ferenc törzsőrmester feleségének Mária-Terézia leánya; **a kassai VIII. kerületben:** Sipos Mihály törzsőrmester feleségének Csaba Attila fia, Gaál László törzsőrmester feleségének László-Lajos-Sándor fia, Halász József őrmester feleségének Simon-József fia.

Halálozás. Mojzes József törzsőrmester Erzsébet leánya Felsődobszán meghalt.

Szerkesztői üzenetek.

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk, de tizenöt gép- vagy kéziratos hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. — A közlemények fogalmazási átcsiszolásának és — ha szükséges — tartalmi módosításának, valamint a törlés és a kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak.

A kéziratot kérjük a papírlapnak csak egyik oldalára és félhasábosan lehetőleg írógéppel írni. Olvashatatlan vagy névtelen kéziratot nem foglalkozunk. Kéziratok sorsáról szerkesztői üzenetben adunk választ és csak akkor küldünk vissza kéziratot, ha a szerző megcímzett és válaszleveggyel ellátott borítékot mellékel ahhoz. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük.

Fényképfelvételek beküldése alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének nyilatkozatát arról, hogy a felvételek közléséhez — a szokásos tiszteletdíj ellenében — hozzájárul.

A megjelent közleményekre, fényképekre, rajzokra tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad másutt közölni, sem pedig utánnyomatni.

Közlemények különnyomatait a nyomda vetünk kötött szerződésben megjelölt árszabás szerint köteles elkészíteni.

Minden hozzánk intézett levélre a szerkesztői üzenetekben válaszolunk, jelige alatt. Jelkéül legcélszerűbb kisebb helység nevét, vagy őljegyű számot választani. Aki jeligét nem jelöl meg, annak neve kezdőbetűi és állomáshelye megjelölése alatt válaszolunk.

Magánlevelet nem írunk, akkor sem, ha a beküldő válaszleveggyet mellékel.

Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőr Lexikon“ rovatban felelünk.

Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Hozzánk intézett levelet szolgálati útra nem terelünk és azok tartalma, vagy beküldőinek kiléte felől senkinek sem adunk felvilágosítást.

Előfizetést csak a csendőrség nyugállományú tagjaitól, továbbá a honvédség és a m. kir. rendőrség, a bíróságok.

Mi **Órá-t-ékszer-t**

Alpaca evőszkók. Ajándék-tárgyak Kedvező fizetési feltételek. Megbízható bevásárlási forrás.

REGÉNYI LAJOS

ÓRÁS ÉS ÉKSZERÉSZ CÉGNEL VÁSÁROLUNK

Székesfehérvár, Kossuth L-u. 2

ZALKA LAJOS

EGYENRUHAZAI SZÉKESFEHÉRVÁR, Nádor-u. 35.

FELSZERELÉSI CIKKEK TELEFONSZÁM 8-19.

URI SZABOSÁG A magy. kir. csendőrség szerződéses szállítója. Az O. R. I. megbízottja — A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételek

Continental írógépek képviselete

JUHÁSZ IMRE

SZÉKESFEHÉRVÁR, Rákóczi-u. 2.

A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételek.

Mi **BÜTORT** a legújabbtól a legkisebbig

FEKETE VILMOS különböző kivitelű bútort asztalosmester

Székesfehérvár, Színház épület

A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételek

Méltányos árak! Kiváló munka!

igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, mástól nem. Előfizetési díj a nyugállományú csendőrtisztek, valamint a honvédség, rendőrség, bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjai részére évi 12 pengő, nyugállományú csendőrteljesítés részére pedig évi 8 pengő. Legkisebb előfizetési idő: félév. A nyugállományú csendőrteljesítés az előfizetési díjat negyedévi 2 pengős részletekben is fizetheti.

A pénzküldeményeket kérjük a „Csendőrségi Lapok” 25.342. számú postatakarékpénztári csekk számlájára belizetni.

Címváltozását mindenki maga köteles velünk közölni, kérjük, hogy ezt a borítólapon 3-ik és 4-ik oldalán nyomtatott level-zólapon tegyék.

1914. Ha természetes apja él és ismeretes, ő kérheti a törvényesítést a községi jegyző részletes útbaigazítása szerint. Ha meghalt volt a természetes apa, de bizonyíthatólag ismeretes volt a személye, úgyszintén az is, hogy szándékában állott a törvényesítés (pl. ismerősök előtt hangoztatta, levélben írta stb.), amiben azonban halála megakadályozta, az anya megkísérélheti kegyelmi úton a törvényesítés kérését. Erre nézve is útbaigazítást ad a községi jegyző. Ha ezek a körülmények nincsenek meg, a törvényesítés aligha lehetséges.

Rákos. Nyugállományba helyezéskor az utolsó állomáshely és nem az új lakóhely lakáspénzosztálya szerint állapítják meg a lakbért. Ha a nyugállományba helyezés napjától számított 1 éven belül változtatja a lakóhelyét és ezt (az átköltözködés megtörténtét) helyhatósági bizonyítvánnyal igazolja, kérhető a magasabb, de legfeljebb a IV. osztályú lakbér folyósítása. Őn egy éven belül költözött ugyan át, de akkor elmulasztotta a kérvény előterjesztését. Ha be tudja még igazolni a költözést, kérheti a magasabb lakbért, esetleg még megkaphatja.

1919. Kérje ügyének megvizsgálását a H. M. úrtól. Ha még szolgál, kérvényét szolgálati úton kell előterjesztenie.

Ditró. Az erdélyi nyugdíjasok ügye elintézés alatt áll. Míg az elintézés megtörténik, addig is segítyt utalnak ki az igényjogosultaknak. Ez a kiutalás szintén folyamatban van. Legyen nyugodt, ha a jogosultságát megállapítják, az Őn részére is kiutalják rövidesen. Sokan megkapták már.

Gombos. Olvassa el folyó évi 3. számunk 102. oldalán „55.555” jelű üzenetünket.

Tató. 1. A nemtényleges csendőrök gyakorlati pótdíjban részesülnek, ezért vezénylésük esetén egyéb pótdíjakra nem tarthatnak igényt. 2. Az előző pontban mondottakra tekintettel: nem. 3. Folyamatban van, az időpont még nem tudható. 4. A kerületől kérje, mellékleteket ne csatoljon. Ha szükséges, parancsot kap rá.

Kiváncsi (T. Gy.). A közigazgatás terhére térképeket, képrámákat és zászlót beszerezni nem lehet. Erre a gazdasági átalány való. Forduljanak az osztályparancsnoksághoz a beszerzés engedélyezéséért. A beszerzésekre nézve alapul szolgál a Cs-20. Határozványok 4. §-a és az Örgazdászatkezelési utasítás 86. §-a, úgyszintén a 111.488/VI. b. 1931. számú B. M. körr. (21/1931. Cs. K.).

P. I. Örs. Az E-alap. 64. pontjából világosan megállapítható, hogy „Lábhoz” helyzetből a „Szuronyt szegezz!”-t 4 ütemre kell végrehajtani.

Öszülő remény. Ne öszüljön a reménye, egy-két hét múlva az állami rendszerű kisegítő szolgálata alkalmazása megtörténik.

I. S. Székelyudvarhely. Gazdag László ny. tthts címe: Sásd, Kolozsvári-út 11.

A. A. honv. törm. Ds. A kért cím: Budapest, VII., Nagytáti Szabó-utca 8. I/9.

T. S. törm. Léva. Nem található.

Ujszászi örs. A gyakorlati pótdíj csak abban az esetben illetékes, ha a nemtényleges csendőr szolgálati beosztása állandó lakóhelyén kívül van. Ha feleségét magával viszi álmáshelyére s egy ideig együtt élnek hónapos szobában, ezzel meg nem valik az álmáshelye állandó lakóhelyévé, mert nem költözködött át s az állandó lakása, illetve lakóhelye a régi marad. A gyakorlati pótdíj tehát ebben az esetben is illetékes.

Vitatkozás. 1. A nemtényleges csendőr nősülése nem esik a nősülési szabály korlátai alá. Minthogy azonban a szolgálattól, elhelyezést és a közigazgatást is érintő fontos személyi változásról van szó, szolgálati úton egyszerű kérvény terjesztészen elő a kerületi parancsnoksághoz. 2. Nyilatkozat alapján, minden ellátás nélkül leszerelt csendőr kapcsolata megszűnik a testülettel. Nősülését sem kell bejelentenie. 3. Visszaténylegesítés esetén nyugdíj szempontjából nem tekintik megszakításnak, akármennyi idő is telt el a leszerelés és visszaténylegesítés között. Természetes azonban az, hogy a távol töltött időt szolgálati időnek nem számíthatják be.

Finta. A háborús emlékérem odaítélését csak abban az esetben kérheti, ha édesapja a háborúban esett el, vagy az ott szerzett sérüléséből vagy betegségéből folyólag halt meg utóbb. Ezt halotti anyakönyvi kivonattal, szükség esetén a kezelő orvos bizonyítványával is igazolni kell. A kérvényt szolgálati úton a H. M. úrhoz kell előterjeszteni. Minthogy Őn a visszacsatolt Felvidékről származó csendőr, lehetségesnek tartjuk, hogy a bolgár háborús emlékérem iránti kérelmét is figyelembe veszik még. Ennek ugyanis a határideje már lejárt. Ezt is a H. M. úrtól kérje akkor, amikor a magyar háborús emlékéremet már megkapta. Legcélszerűbben ugyanis a magyar háborús emlékéremre igazolványával igazolható a bolgár háborús emlékéremre való igényjogosultság. Az osztrák háborús emlékérem már nem igényelhető. Olvassa el a következő két üzenetünket is.

B. J. Sajókaza. Ha a legidősebb hadiárva fiú a községi eljárás előtt kiállított nyilatkozatban lemond a háborús emlékéremről, a következő fiú is kérheti az érem odaítélését. A kérvényhez az apa halotti anyakönyvi kivonatán kívül ezt a nyilatkozatot is csatolni kell. Olvassa el előbbi üzenetünket is. Az 1940. évi 21. számunk 729. oldalán „Háborús emlékérem” és 8. számunk 269. oldalán „Piros, fehér, zöld” jelű üzeneteinkben is útbaigazítást talál.

Kelet felé. Az előbbi két üzenetben (Finta, B. J. Sajókaza) megtalálja a választ. Az apa a háborús emlékéremről fia javára nem mondhat le. A Károly csapatkeresetet pedig csak az viselheti, aki az igényjogosultságot harcéri szolgálatával arra megszerezte. Az utód erre nem tarthat igényt.

Beresény. Minthogy Őn 1938-ban már csendőr volt, származását ezidőszent csak szülőikig bezárólag kell igazolnia a szülők születési és házassági anyakönyvi kivonatával, valamint

NIEWELT JÓZSEF

zászló himzések, jelvények, ruhahimzések Plissé, gouvré, omb-áthúzás. BPEST IV, FEHERHAJÓ U. 8-10. TEL. 186-192.

Tichler János

papíráru, papírzocskó és gyógyszerészeti papíráruk gyára

Budapest, VI., Ó utca 37. Tel.: 123-079

HANGYA

ÉRTED DOLGOZIK!

magad és családod

ÉRDEKEBEN TÁMOGASDI

az Ön születési anyakönyvi kivonatával. Nagyszülei születési és házassági anyakönyvi kivonatára is szüksége lesz nősülése esetén, ha pedig nem nősül meg, alhadnagyi kinevezése előtt. Kezdje meg tehát a kutatást azok után is. Írjon a születési helyi lelkészi hivatalának (mindkét helyre németül) s ha választ nem kapna, kérje az okmányok beszerzését a Külügyminiszter úrhoz intézendő kényvényben.

Adózó. Ilyen adózási és közmunkaváltság ügyekben a kellő felvilágosítást csak a jegyző adhatja meg, mert ő foglalkozik ezekkel az ügyekkel. Ha nem értette meg, hogy miről van szó, kérdezze meg egészen nyugodtan mégegyszer a jegyzőt. Ha pedig úgy látja, hogy jogsértés érte — amit alig hinnenk —, forduljon orvoslásért a vármegye alispánjához.

Marosvécs. Olyan községnév nem található, amelyet Ön említ. Leginkább hasonlít hozzá Bienczyce, mely község Lengyelországban, Krakó közelében fekszik. A keresett okmány beszerzésére nézve útbaigazítást talál „Bercsény” jelűs újságunkban.

Nyugtalan lélek. Örülünk, hogy őszintén és nyíltan feltárta előttünk a lelkét. Leveleiből úgy itéljük meg, hogy derék, jellemes ember, kissé azonban érzékeny és aggodalmaskodó. Nem szabad szolgálatának kezdetén ilyen gondolatokkal foglalkoznia, ki kell tartania keményen, bizonyára boldogulni fog. Írása még gyenge, de hiszen csak most lett esendőr, majd megjavul. Fogalmazása jó, igen ügyesen fejezi ki gondolatait, ahogyan csak született magyar ember tudja. Neve is jó magyar. Hogy idegen anyanyelvű ősei is voltak esetleg s Ön is beszél idegen nyelven is, ez magyarságából nem von le semmit. Éppen olyan magyar, mint bármelyik bajtársa! Ami a szóról-szóra való tanulást és a „kemény” esendőri szolgálatot illeti, higgye el, mindenkinek szokatlan és nehéz ez kezdetben, mint ahogyan minden kezdet nehéz. Ne is várja, hogy márhólnapra jó esendőrré válik. Csak lépésről-lépésre megy ez. Szorgalmas tanulással. Állandóan fegyelmeznie kell magát, de ha arra gondol, hogy a legértékesebb hivatásra készül ezzel elő, ahol nemzetének legtöbbet használhat, biztosan tudjuk, hogy menni fog. Nekünk ez a válaszuk s úgy hisszük, Ön is szívesebben fogadja ezt, mint a leszerelés tanácsolását. Mindig szívesen fogadjuk, ha hozzánk fordul.

Vajon mit hoz a május? Mende-mondára nem kell adni, a szabály megváltoztatásáról nincs szó. Valószínű, hogy valamit javul majd a helyzet, de az a hat hónap — légből kapott. Legyen nyugodt, van még ideje a kelengye elkészítésére s mindehhez hozzá kívánjuk, hogy még se várjon sokáig. Az igaz csupán, hogy a létszámemelés folytán a nősülhetők száma is nagyobbodott együttvéve ezernél többel.

KÉZIRATOK. FÉNYKÉPEK.

Csorvás. Jó, sorra kerül.

F. Gy. Gyergyószentmiklós. A kép jó, de későn kaptuk.

Sz. F. Ungvár. Életlen, sokszorosításra alkalmatlan képek.

„PATYOLAT“

KÉZMOSÓSZERREL mossuk kezeinket!
Minden nehezen lemosó tisztító kőlyen lemosható Kátrány, szuok, olajfésék stb. Kéz finomságát elősegíti Szab-dalmazva, törv. védve. Ár 20 és 26 f. ller. Kap a 6 minden üzletben. Kérjük! **PATYOLAT VÉGVIPAR**
BUDAPEST II. GÖRGEY ARTUR-UTCA 26 Telefon 857 405.

V. S. I. Csíkszereda. Jó munkát végeztek. Felhasználjuk. Felhívjuk azonban a figyelmét a Szut. 75. pontjára, mely tiltja, hogy a csendőr a gyanúsítottak társaságában lefénképeztesse magát.

B. G. Kiráunlacháza. Sajnáljuk, késve kaptuk.

Zágon. Igyekezünk sorát ejteni.

Sz. I. Endrőd. Második verse bizony gyenge, nem közölhető.

12.341. Nem mondjuk, hogy rossz vers, különösen az egyik jó, de amint sokszor üzentük, nem közölhetünk minden jó verset sem. Kevés a helyünk.

Vászoly. 1—3. Ezek nem csodabogarak, hanem tréfák. 4. Úgy mondhatják, ahogyan jól esik. Mindkettő jó.

Sz. K. Vél. Rövidebbre fogva a szép eredményről beszámoló leírását, közölni fogjuk, de türelmét kérjük.

43. 291. Megfelelően átfésülve sorra kerül majd.

A...bá. Gődüez. A járőr jó munkát végzett, de sok tanulság nincs benne. Nem szoríthatunk helyet neki.

Híven, Mohács. Az utóbbit közöljük, a másik már gyakran megtörtént, különös tanulsága nincs.

Roszs. A február 14-i számban közölt cikk lényegében azonos ezzel, nem közöljük.

B. J. 27.777. Közölni fogjuk.

Árval esendőr. A képeket nem használhatjuk, mert nem elég élesek.

Megfejtések.

A folyó évi február 1-i 3. számunkban közölt versenyfeladat megoldása a következő:

1. A tevékenységi kimutatásba hat előfordult és kiderített esetet kell bevezetni. A három tanú ugyanis külön-külön, egymástól függetlenül követte el a hamis tanúást. Minthogy a bíróság a tanúkat egyenként és nem együttesen szokta kihallgatni, hamis tanúzásnál társtetteség nem lehetséges. A három tanú által elkövetett három hamis tanúzás tehát három eset. Ugyanígy kell azonban a felbujtó cselekményét is minősíteni a Btk. 171. §-a alapján. Minthogy pedig a Pinczés-féle Btk. (1940. évi kiadás) 227. oldal 3. bekezdése szerint hamis tanúzásra csábítás esetében annyi büntetett van, ahány tanút a felbujtó a hamis tanúzásra rábirt, az ő cselekménye is három külön hamis tanúzás büntetettének számít.

2. Egy, sajtó útján elkövetett és a kir. törvényszék hatáskörébe tartozó rágalmozás vétsége fordult elő az 1914:XXI. t.-c. 1. §-a szerint. A sokszorosított, illetőleg a törvény szavai szerint: „többszörösített” levél ugyanis az 1914:XIV. t.-c. 2. §-a értelmében sajtóterméknek számít. Az a körülmény, hogy a sajtóterméket hány példányban állították elő, a minősítés

Hetes és Társa Butorüzlete

Keresztény műasztalosok butortermékek

Budapest, VI., Vilmos császár-út 53. Telefon: 110-381.
Hálóok, K. mb. szobák, Ebedlők, Konyhák, Uri szobák és Üő butorok.
Késs styl butorokban dús választék, saját vagy adott tervek szerint is készítenk.
Fizetési kedvezmény.

DOXA

A TÖKÉLETES, MEGBÍZHATÓ SVÁJCI ÓRA. DOXA órát vegyünk.

ÜGYELJÜNK AZ ÓLOMPLOMBÁRAI

Errika
Ez a mi Irógépünk

Vezérképviselet:

Bálint Sarolta

Budapest, Erzsébet krt 43. Tel.: 422-123.

Előrangú kivitel, nagy teljesítő
képesség, méltányos ár.

A m. kir. esendőrség részére
kedvezményes fizetési feltételek.
Kérje a gép díjtalan bemutatását.

szempontjából mellékes. De akkor is csak egy rágalmazást kellene a tevékenységi kimutatásba bevezetni, ha a gyanúsított a rágalmazó tényállítást húsz kézzel írott levél útján vagy szóbelileg közölné volna a húsz személlyel, mert az 1914.XLI. t.-c. 1. §-ában foglalt „más“ kivétel alatt nemcsak egy, hanem több személy is érthető. A „híresztelés“ fogalmában pedig még inkább kifejezésre jut a törvénynek az a meghatározása, hogy a több személy előtt történt közlés a cselekménynek sem a minősítését, sem a büntetését nem befolyásolja. (A sajtó útján elkövetett rágalmazás büntetése a 3. §. 1. pontja szerint súlyosabb).

3. Egy lopás büntette fordult elő, amely a sértett fél indítványára üldözendő. Az egységes akaratelhatározásból eredő sorozatos lopást ugyanis a bírói gyakorlat jogi egységbe foglalja (L! Pinczés-féle Btk. 225. oldal 1. pont 2. bekezdés). Vagyis: ha a gyanúsított ugyanannak a sértettnek a sérelmére több ízben ugyan, de rövid időközökben és egységes akaratelhatározásból folyóan több lopást követ el, azt egy bűncselekménynek kell tekinteni, amely az értékhátár, illetőleg a példában foglalt esetben a jogi viszony (szolgáltatadó) szerint minősül bűntetté vagy vétségé.

A feladatban említett esetben, ha a szolgáltatadó nem tesz magánindítványt, a gyanúsítottat csak a két utóbbi lopás vétsége miatt kell feljelenteni, mert ezek hivatalból üldözendők.

Leghelyesebben (legfeljebb egy hibával) oldották meg mindhárom kérdést a következők:

Abafalvi Imre nt. tőrm. (Oroszáza), *Abonyi Sándor cső.* (Valk), *Atmas István őrm.* (Pusztavaes), *Arvai Márton cső.* (Tokaj), *Bácskai József cső.* (Apátfalva), *Bálint Balázs cső.* (Zsámbok), *Balogh Ferenc őrm.* (Ács), *Bártfai Lajos tőrm.* (Budapest), *Béni József őrm.* (Nyiregyháza), *Béres Illés thtts.* (Debrecen), *Boibély Antal őrm.* (Szombathely), *Borbély József I. cső.* (Vágsellye), *Boros Lajos II. őrm.* (Szombathely), *Bódi Sándor cső.* (Érsekújvár), *Czine Zsigmond prb. cső.* (Nógrád-udvar), *Czirbusz Pál cső.* (Békés), *Csányi András cső.* (Garadna), *Cserfalvi Péter tőrm.* (Budapest), *Csetneki Antal cső.* (Érsekújvár), *Csicsai János őrm.* (Tata), *Csikész István thtts.* (Budapest), *Csonka János tőrm.* (Homoródoklánd), *Csöröi Ferenc cső.* (Mezőcsát), *Csuka János cső.* (Zákány), *Dobó István cső.* (Szolyva), *Dobó József tőrm.* (Füzesgyarmat), *Dudás Mátyás thtts.* (Tibolddaróc), *E. Dürög János őrm.* (Királyháza), *Enyedi Péter tőrm.* (Felsőözös), *Farkas Imre őrm.* (Püspökhatvan), *Fábián István őrm.* (Mezőhegyes), *Fekete István tőrm.* (Mezőcsát), *Ferenczi Károly őrm.* (Jászakisér), *Finta Kálmán thtts.* (Isaszeg), *Gábor István cső.* (Dombegyház), *Gál Ferenc II. tőrm.* (Siklód), *Gerzsenyi Béla cső.* (Nagyluceska), *Gombos Sándor tőrm.* (Deménd), *Gurmai Péter thtts.* (Debre-

cen), *Gyenes József cső.* (Tolcsva), *Hajdu Péter őrm.* (Feled), *Halmos Ferenc őrm.* (Tatabánya), *Hatos József cső.* (Ujszász), *Honos Ferenc ahdy.* (Gödöllő), *Horváth István II. tőrm.* (Oesa), *Horváth István IV. cső.* (Áknaszlatina), *Horváth Mihály nt. tőrm.* (Szabadszentkirály), *Iles Mihály I. tőrm.* (Erdőszada), *Iró Agoston tőrm.* (Mezőhegyes), *Izsó Ambrus thtts.* (Dombegyház), *Jakab József I. tőrm.* (Kézdivásárhely), *Járdánhazy Gábor thtts.* (Rétság), *Jeles Ferenc thtts.* (Bátaszék), *Jeszenszki István tőrm.* (Szarvas), *Juhász József tőrm.* (Szolyva), *Ka. auz József cső.* (Olálapos), *Kalmár Péter thtts.* (Debrecen), *Kardos Ferenc őrm.* (Nagykanizsa), *Kaszás József cső.* (Ermihályfalva), *Kelemen András cső.* (Nagykanizsa), *Kézér Márton őrm.* (Kolozsvar), *Király Sándor I. cső.* (Máramarossziget), *Kiss Imre I. cső.* (Derecske), *Kiss István IV. cső.* (Sajókaza), *Kiss István VI. cső.* (Isaszeg), *Kopasz Bálint prb. cső.* (Kovácsrét), *D. Kovács Benjámin tőrm.* (Tápé), *Kovács Péter thtts.* (Szabadszentkirály), *Kőrösi Farkas cső.* (Isaszeg), *Lakatos Ferenc thtts.* (Jánosháza), *Latorczai János cső.* (Endrőd), *Lánczos József cső.* (Hajdudorog), *Legényei Antal cső.* (Zsdenyova), *Mag Mihály cső.* (Szarvas), *Makra Lajos cső.* (Mezőtelegd), *Marton János thtts.* (Örös), *Mázsári Mihály cső.* (Kötegyán), *Mester József tőrm.* (Miskolc), *Móczár Lajos cső.* (Oroszka), *Mocsai Anrás cső.* (Valkó), *Molnár Gyula prbcső.* (Bodajk), *Monostori Márton cső.* (Budapest), *Muszil Géza nt. cső.* (Bodajk), *vitész Nagy Imre cső.* (Ujkigyós), *U. Nagy József thtts.* (Hajdudorog), *Nagy József III. cső.* (Érkavas), *Nagy Sándor I. thtts.* (Dióviszló), *Nyitra János tőrm.* (Abádszalók), *O'asz Ferenc cső.* (Salánk), *Orbán József cső.* (Magyarzsombor), *Orbán József I. thtts.* (Jánosháza), *Palotás Ferenc tőrm.* (Szentjobb), *Pataki József thtts.* (Túrkeve), *Pécskői Pál cső.* (Léva), *Polgár István thtts.* (Cege), *Puskás István cső.* (Pest-szenterzsébet), *Rajna László őrm.* (Sepsiszentgyörgy), *Samu Vince őrm.* (Somlósöllős), *Sághi Antal thtts.* (Budapest), *Sebestyén Pál őrm.* (Salgótarján), *Sebő Ferenc cső.* (Cigánd), *Sill József prbcső.* (Léva), *Somogyi Ferenc prbcső.* (Cece), *Soós Lajos prbcső.* (Avasújváros), *Szabados István cső.* (Endrőd), *Szamos György őrm.* (Nagyatád), *Szentkúti István ny. tőrm.* (Csepel), *Székely Gyula cső.* (Léva), *Széles István cső.* (Csesznek), *Szükszó Károly tőrm.* (Fadd), *Szilágyi László cső.* (Kosna), *Szűcs Lajos tőrm.* (Balatonboglár), *Takács Ferenc II. cső.* (Csorvás), *Takács János prbcső.* (Bácsbokod), *Tatrai István cső.* (Cigánd), *Tóth Lajos I. thtts.* (Szárzajta), *Tóth Mihály cső.* (Naszód), *Tóth Sándor II. tőrm.* (Léva), *Tözsér József cső.* (Egercsehi), *Ujfalussy János tőrm.* (Marosvásárhely), *Varga László cső.* (Isaszeg), *Váli Sándor prbcső.* (Székelyszombor), *Vároczi László őrm.* (Pusztamonostor), *Végső György thtts.* (Egercsehi), *Vörös Ernő cső.* (Ujkigyós).

Jutalmat nyertek: Polgár István thtts. (Cege), **Cserfalvi Péter tőrm.** (Budapest) és **Kopasz Bálint prbcső.** (Kovácsrét). Elküldöttük.

II.

(1940/21. Cs. L. versenyfeladatának megoldása).

A esendőr tizparancsolat

10. parancsát **Takács Ferenc thtts.** (Kassa) magyarázta meg legtartalmasabban. Dolgozatát itt közöljük:

A próbacsendőrnek ezeket mondom:

A testületben ezer és ezer, különböző családból származó bajtársal hoz össze a sors bennünket, akik önként s azért jöttünk ide, mert a csendőreltet iránt kedvet éreztünk és e hivatást életcélul tűztük ki magunk elé. Remélem, Ön is ilyen szándékkal és érzésekkel telve jött köznk.

A testületen belül sok kisebb egységbe, kis családokba tömörülve élünk. Ezeknek a kis egységeknek elnevezése: őrs. Ez az a hely, ami a testületbe való belépésünk napjától kezdve a mi otthonunk s ahonnan kiindulva kezdjük meg és látjuk el csendőrségi szolgálatunkat, melynek életünket szenteltük. Ebben a kis családban egészen más életmódot kell élnünk és más feladatok hárulnak reánk, mint otthon a szülői háznál vagy bárhol másutt. Mert amíg otthon az apa tekintélyével és az anya szeretetével gondozza, neveli és tartja fenn a családot, addig itt, e kis családban önmagunk-

MI bármely rendszerű

Írógépet, Kerékpárt, Rádiót

ROZNÁR JÓZSEF cégnél vásárolunk

Alkatrészek SZOMBATHELY,
Szt. Márton-u. 20. • Telefonszám: 214.

A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételek. Megbízható keresztény cég. Szakszerű javító üzem.

ÍRÓGÉPEK

PAPIRÁRUK
ÍRÓSZEREK

KIRÁLYFALVY-tól

a legkedvezőbb részletre

MISKOLC,
Horthy Miklós-tér 18.

nek kell a családi fészket megalapozni, létfenntartásunkról gondoskodni és a család sorsát irányítani.

Hogy kellemes otthonunk legyen és nyugodt, békés életet élhessünk, elsősorban a laktanyát, mint kis családi otthont, lakályossá, otthonossá kell tennünk, hogy abban kellemesen és igazán jól érezhessük magunkat s mindent feltaláljunk benne, amire a mindennapi életben szükségünk van.

Nézzon csak körül itt a laktanyában, ennek minden szobája olyan, mint egy kis kápolna s mi ezt úgy szeretjük, becsüljük, mint egy kis oltárt. De, hogy tévedésbe ne essék, nem csupán a szép berendezés s az egyes bútordarabok és egyéb tárgyak célszerű és ízléses elhelyezése, elrendezése teszi a laktanyát igazi, kellemes és meleg otthonná, hanem a bajtársi szellem, ami ebben, itt közöttünk él és uralkodik. Minden esetre nagyjontosságú és elengedhetetlen a rend, csín és a tisztaság a laktanyában és az egész körletében, ami egyébként ezirányban kifinomult érzékünkre mutat. Ez azonban csak a tükre, külső jele és megnyilvánulása annak a családi — vagy katonai nyelven mondva bajtársi — életnek, amelyet itt élünk.

Az igazi munka a belső, a lelki munka volt, amely megteremtette közöttünk a legszebb s egyben a legfontosabb katonai erényt, a bajtársiasságot. Ez az alapja a katonának, de különösen a csendőréletnek. E nélkül nincs nyugodt, békés élet és eredményes szolgálat.

Bizonyára tudja a polgári életből, ismerősei köréből, hogy nem minden családban élnek boldog családi életet.

Amely családban hiányzik a családtagok egymás iránti kölcsönös szeretete, megbecsülése és a jó egyetértés, ott hiba van a családtagokban s ott nincs boldogság. Az ilyen családban inkább kálvária, pokol az élet és nem hoz áldást sem a családtagok, sem pedig a közönség számára.

A testületben ilyen család nem létezhet, itt csak jó család lehet. Nekünk csendőröknek egy testté és egy lélekkel kell összeforrnunk, mert mint tanulni, a gyakorlati életben pedig tapasztalni fogja, a csendőr önállóan, magárautalva teljesíti szolgálatát, tehát nem számíthat és nem támaszkodhat másra, mint józan eszére és bajtársára. Eppen ezért a mi életünk el sem képzelhető igazi bajtársiasság nélkül. Nincs még egy jegyveres testület vagy más szerv, ahol olyan nagy fontossággal és jelentőséggel bír a bajtársiasság, mint nálunk.

Ne úgy tekintse ezt a kis családi fészket, mint egy rideg laktanyát, hanem mint a szülői házat s mint édes, meleg otthont, ahová mindenkor szeretettel várják a kis család többi tagjai, a bajtársak. Itt nyer erőt, kitartást a mindennapi élet küzdelmeihez, itt pihen ki járadalomait a sokszor talán nehezebb és terhebb szolgálatok után és esetleges bajaiban itt kap vigasztalást és orvoslást.

Azt bizonyára tudja már, — ha máshonnan nem, az életleírás kitöltésekor az azon levő Tudnivalókból olvasta, — hogy a csendőr csak bizonyos életkor betöltése után s külön szabályzatban előírt feltételek mellett nősiülhet. Így bizony elég hosszú ideig kell szolgálnia, amíg megnősülhet és családot alapíthat, addig tehát az örs-élethez lesz kötve.

Nyugodjék meg, azért nem kell nélkülöznie a családi élet melegét mint nőtlen csendőrnek sem, itt az örsön közöttünk mindent megtalál, amire szüksége van és amit egy család a tagjainak nyújthat. Igyekezzenek minél előbb beleilleszkedni az örs belső bajtársias életébe és a bajtársiasságot fejlessze és ápolja, mert ez mindennél nagyobb érték.

Az legyen az első kötelessége, hogy a bajtársakkal, az itteni viszonyokkal, szokásokkal megismerkedjék és igyekezzenek jó magaviseletével és szorgalmával megsze-

FEINER GYULA

Márka Gyula
arany és ébél ajándéktárgyak megbízható kivitelben. Kedves árú felhívások a katonai és polgári életre. • Keresztény magyar hitet

ORÁSFÉRSZERESZ
SZOMBATHELY
GRÓF SZÉCHENYI-UTCA 5

Ha petróleummal világít

Aladdin

lámpát vegyen!

125 gyertyalényes kezelésmentes lágytűvel világítás. Régi lámpáját átalakítjuk ismertetőt díjmentesen küldi

Aladdin RT. Budapest, VII., Nyár-u. 7.

Winkelmayer Károly

Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 28/a. Tel.: 144-673.

Varrógép kerékpár rakár Nagy javító műhely
Phönix varrógépek családi használatra és minden iparág részére.

Sport
felszerelések
szaküzlete

Maurer István

Bpest, VI., Teréz-lot 4. Tel.: 118-194

AJAX

acélárúk

RÁBA

teherautók,
autobuszok,
traktorok

Autó- és traktoralkatrészek. Gyors-, szerző- és szerkesztő-, ronsda-, saválló-, acélok. Acéltüvények. Szőrke ötvények. Csavar és szerszámárúk. Keskenyvárányú vasúti anyagok. Prés. Kovács idomdarabok. — Vasszerkezetek. Bűdok. Daruk. Textilgépalaktrészek. Szekérkerek. Reszelők. Reszelő felvágás.

MAGYAR WAGGON ÉS GÉPGYÁR R.T.
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 12. 82.

KERESZTÉNY CÉGI

ZIEGLER ALFONS

MAGTERMELÉSI és ÉRTÉKESÍTÉSI K. F. T.

Központja: Bpest, Fővám-tér 3. T. 18-92-45

II. sz. üzlet: Bpest, Rákóczi-út 4. T. 42-73 62

ERFURTI világhírű főzelék és virágmagvak

eladása nagyban és kicsinyben.

Főárgyzeletünk minden év január elején jelenik meg kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Kertjében arany lesz, ha ZIEGLER magot vesz!

retetni magát. Mindazokat a teendőket, amelyek a kis családban reá hárulnak, ne kényszerből, hanem készséggel, jó kedvvel végezze. Törekedjék mindenben az őr érdekeit előmozdítani, mert azáltal saját egyéni boldogulását és jobblétét is elősegíti és biztosítja.

Előjáróival szemben legyen őszinte, hűséges és ragaszkodó. Mindenekelőtt a katonai fegyelmet és a bajtársiasságot tartsa szem előtt és gondosan kerüljön mindent, ami a békés együttélés és a bajtársiasság megzavarására vezet. Szeresse és becsülje bajtársait. Mind szavaiban, mind pedig tetteiben mindig azt mondja és azt tegye, ami bajtársainak előnyére, a szolgálatnak pedig javára válik. Soha ne mondjon és ne tegyen olyant bajtársának, ami — mástól — saját magának sem esnék jól.

A szolgálat iránt állandóan érdeklődjék, végezze azt pontosan és lelkiismeretesen és olyan jól, amint az erejéből és egyéb tehetségéből telik. Az őrsön a rendelkezésre álló tanszegédletekből tanuljon, szolgálat közben pedig igyekezzék az idősebb bajtársaktól megszerezni — mintegy ellesni — és elsajátítani a gyakorlati ismereteiket.

Ne törődjék a kevésbé törekvő és szorgalmas bajtársak könnyelműsködésével, hanem állandóan tanuljon s a reá bízott feladatokat, munkát, jól végezze el. Ne engedje magát senki és semmi által eltántorítani útjáról, mert ez az egyedüli út, ami a boldoguláshoz vezet a csendőrelétben. Legyen egészen megnyugodva, munkája gyümölcse nem marad el.

Egyébként pedig esküvel fogadott kötelessége is szolgálatának pontos és lelkiismeretes teljesítése és az erkölcsös, józan életmód.

Miként a polgári életben, éppen így a testületen belül, az őrsön is akadnak a bajtársak között, akik nem

tisztelik kellően a családi szentélyt, sőt olyanok is vannak — hála Isten nem sokan, — akik meg akarják zavarni, bontani a kis család nyugodt, békés életét. Az ilyenekre ne hallgasson, hanem, hogy idejekorán meggátolható legyen romboló munkájuk, kötelességszerűen jelentse őrsparancsnokának vagy más előljárójának, hogy a bajtársiatlanság már csírájában eljajtható legyen.

Az elmondottakból, úgy hiszem, tisztán látja és átérzi, hogy az őrsön, e kis családban, hogyan kell viselkednie és dolgoznia, mik a kötelességei, hogy a lakotanyánk valóban szentély legyen és abban nyugodt, békés — boldog — életet élhessünk.

Amiket most elmondtam, azokra mutat rá a csendőr-tízparancsolat 10. parancsa is. Tanulja meg az egész csendőr-tízparancsolatot, annak jelentőségét az idősebb bajtársaitól érdeklődjék meg és aszerint éljen, akkor baj soha nem fogja érni és jó csendőr lesz.

Jutalmazzuk még a következők dolgozatát:

Csetneki Antal cső. (Jóka), Csordás András alhdgy. (Miskolc), Gerzsenyi György tthts. (Debrecen), Kaacs László őrm. (Tiszalök), Kemenes István őrm. (Ungvár), Ligeti Alajos ny. alhdgy. (Szeged), Pánczél Mihály prb. cső. (Céceke), Szabó Dénes őrm. (Csögle), Szabó Ferenc III. őrm. (Ungvár).

III.

(1940/21. Cs. L. versenyfeladatának megoldása).

A csendőr tízparancsolat

8. parancsát Szabó Gyula II. nt. tthts. (Kassa) egy történet elmondásával — igen ügyesen — érteti meg. Dolgozatát itt közöljük:

Mit mond a 8. csendőrparancs? ... Volt egy ország, melyben az igazságszolgáltatást egyetlen egy ember gyakorolta. A törvény szimboluma egy rövid, fekete pálcza volt. Amikor a bíró átvette a hivatalát, jobb keze mutatónujját a törvény pálcájára tette és az ország nagyjai előtt így fogadta meg,

KERÉKPAIR, jegyver, pisztolyok, lőszer, sportellkek megbízható bevásárlási helye

Mihalicsko Károly

aranyéremmel kitüntetett posztaművés. Kedve ő tisztelettel teltetlek A csendőrök elismert bevásárlási helye **KAPONYVÁR, FŐ-UTCA 22. SZÁM.**

A m. kir. csendőrség állandó szerződéses szövetszállítója és ruhakészítője

Trunkhahn
szövet közvetlen a gyártól!

ELADÁS:

IV. PROHÁSZKA Ö.-UTCA 8.

VI. TERÉZ-KÖRÚT 8.

VII. BAROSS-TÉR 15.

AZ ORSZÁG EGYETLEN ŐSKERESZTÉNY POSZTÓGYÁRA
GYÁRTELEP: BUDAPEST, XI., BOCSKAY-ÚT 117 SZÁM.

Felten és Guillaume

kábel- sodrony- és sodronykötélgyár Rt.
Bowden lékpázmák és spirálisok.

Budapest, XI, Budafoki-út 60. sz.

OSZTÁLYSORSJEGYET

TÖRÖKNÉL

VÁSÁROLJUNK

Nyereményhúzás már
április 5-én és 8-án

Egy sorsjeggyel nyerhető legnagyobb nyeremény

700.000 P.

Hivatalos sorsjegvárak:

Egész P 28.-, fél P 14.-, negyed P 7.-,

Nyocad P 3.50

Török A. és Társa
BANKHÁZ R.-T.

Budapest, IV. Szervita-tér 3

hogy a pálcával törvényesen fogja a törvényt végrehajtani és megtartani. Ezek után előlepett egy ádlig felfegyverzett, félelmetes kinézésű, páncélos öltözetben lévő lovag, ki a páncélos testorség parancsnoka volt. Félelmetes, kiegyenesített kaszához hasonló hosszúnyelű fegyvere hegyét a törvény pálcájára helyezve megesküdött, hogy aki a törvényt pálcát viselő személyiségnek nem engedelmességek, annak fejét veszik nyomban o és emberei ott a helyszínen. Ezeket a páncélos lovagokat „csatlós“-oknak nevezték. (En is úgy fogom nevezni őket.)

Az ünnepélyes eskü után a bíró háta mögé nyomban odaállott két csatlós. Felváltva, megszakítás nélkül, örködtek a bíró mögött éjjel-nappal. A bíró azonnal meg is kezdte a működését.

Abban az időben még nem volt törvényház és nem is a mai formában ültek törvényt, hanem a bíró csatlósaival együtt elindult városról-városra, helységről-helysége. Utjában minden törvényes dolgot rövid úton ott a helyszínen elintézték. A törvénytörést a törvényt pálcával megérintette és néhány rövid parancsszóval ítélkezett. Ítéletét a csatlósok azonnal végre is hajtották. Ez ellen fellebbezésnek helye sehol sem volt. Ha valaki a bíró utasításait nem hajtotta azonnal végre, avagy éppen ellenszegült, akkor a két csatlós a törvénytörést nyakát nyomban lekaszálta.

A törvényes intézkedések a bíró részéről, az ítéletek végrehajtása pedig a csatlósok részéről nap-nap után, minden döcönő nélkül ment. A bíró nagyon igazságos volt. Meghallgatta mindenki panaszát s bizony sokszor tartományfőnökök, dúsgazdag emberek és más magasállású személyiségek ellen hajtottak végre halálos ítéleteket *törvényesen*.

Egyszer a bíró, kíséretével, egy nagyobb városba ért, ahol a város vezetősége éppen tánemulatságot tartott. A vezetők a bírót is meghívták a mulatságba. A bíró a meghívást elfogadta. Elment a mulatságba. A csatlósok természetesen, mint mindenhová, ide is követték. A bíró a törvényt pálcával kezében ital és zene mellett jól mulatott. Közben egy szép nőbe szerelmes lett. A nő a bíró szerelmét nem viszonozta s ezért a bíró a törvény pálcájával a vállát megérintette és halálos ítéletet mondott ki fejére.

E perében azonban mi történt? A két csatlós azonnal elnyesszintette a bíró nyakát, mert a bíró esküjét megszegte. A törvényt szem elől tévesztette, a törvény pálcájával nem törvényesen ítélkezett.

Íme a bíró esete. Ameddig előtte is a törvény lebegett, addig mögötte is az volt. Mihelyt egyetlen egyszer nem tartotta be a törvényt, az megszűnt mögötte óvni őt, rendelkezéseit, hata'mát és így életével fizetett.

Határozottan állítom, hogy a történetbeli bíró esete nagyon találó a csendőrre. Hiszen a csendőr éppen úgy tesz esküt, mint a bíró. Emlékezzék csak vissza, hiszen Ön, még nem is olyan régen fogadta meg, hogy a törvényeket tiszteletben tartja. Épp az a feladatunk, mint a bíróé volt. Nem törvényházban, hanem helységről-helysége járva ellenőrizük az igazságos törvények végrehajtását. Hátunk mögött a láthatatlan csatlósok örködnek éjjel-nappal.

Csak ezt már nem a régi módon kell értelmezni és látni, hanem a mai szemünkkel. Amit régen a csatlós végzett, azt most saját maga végzi el a csendőr. Ő ítélkezik, amikor a törvények betartását ellenőrzi. De nincs joga ítélkezni, ha nem tartja szem előtt azt, hogy csak a törvény — és nem más — irányíthatja intézkedéseit, tetteit. A mesébeli bírónak is így kellett volna!

Előtte a törvény. Ha ezt csak egyetlen egyszer is szem elől tévesszük, akkor elvágjuk a saját nyakunkat, mert

már megszűnt védeni tovább bennünket minden csatlós, a törvény.

A törvény törvénytelen dolgot nem véd.

Jutalmazzuk még azok dolgozatait, akik nevét kövér betűvel szedettük, a többi pedig megdícsérjük.

Bata József eső. (Berecl), **Bányi István** thts. (Rév), **Cseh Balás** thts. (Büdszentmihály), **Boda István** örm. (Kolozsvár), **Csordás András** a.hdgy. (Miskolc), **Fodor Dezső** örm. (Budapest), **Galambos József** ö.m. (Pelsőc), **Gerzsenyi György** thts. (Debrecen), **Karacs László** örm. (Tiszalök), **Nagy József XI.** thts. (Ungvár), **Orbán József I.** thts. (Jánosháza), **Palotás József** örm. (Kolozsvár), **Szabó József X.** thts. (Székesfehérvár), **Szentmiklósi Péter** örm. (Céceke), **Takács Ferenc** thts. (Kassa), **Tiszay László** eső. (Bükkszentkereszt), **Záhonyi József** eső. (Lyuta).

Pályázat.

Ha talál

sajtóhibát az 1941. évi Csendőrségi Zsebkönyvben, írja meg nekünk. Sajnos, nem tagadjuk, mi is találtunk már, jóllehet nagyon sokat dolgoztunk azon, hogy ne legyen egy sem. Mégis, például, mi történt? A zsebkönyv 194. oldalán „Osztyly“ helyett „Osztyly“ van nyomva. Hogyan történhetett ez? Úgy, hogy amikor az ólomanyagot, — a kiszedett betűket — a nyomógépbe vitték, az anyag e része leeshetett és a nyomdai sietős munkában a helyretételnél — a betűcsérét nem vették észre.

Van egy másik hiba is. A 22. oldalon az első sorban a „Mér.“ szócskában az „r“ betű a többi betűnél kisebb.

Ezt a kis pályázatot azok részére írtuk, akiknek van idejük a zsebkönyvben „bogarászni“, célunk, hogy a jövő évi zsebkönyvbe ezek a hibák már ne kerüljenek bele.

A pályázat határideje: **április 15.** — Aki a legtöbb sajtóhibát közli velünk, csendőrgyűrűt kap jutalmul.

Versenyfeladat.

Kémet fogtak,

zsebében ez a levél volt: Kedves Barátom!

Sajnálom, hogy elköltöztetek, azóta a községek határából elvittek minden minden Reád emlékeztetőt ismerőseid. Újjelzöt nem talál, aki erre jár. Szomorú ez, de így van. Kérdezősködik is a csendőrség éjjel-nappal, sűrűn utánad, de hiába. Látom ezt, ha járőr portyáz és a laktanyában nagyon sok kérdésük úgy hull reám, mint a fronton a géppuska és kézigránát. Csókollak: Öcséd.

Mi a levél tartalma? A megfejtés kulcsa egyszerű. Csak legénység vehet részt a versenyben. *A dolgozatokat április 1-ig kell hozzánk beküldeni.*

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
Besenyői BEÖTHY KALMAN örnagy.

Stádium Sajtóvállalat Rt., Budapest, V., Honvéd-utca 10.
Felelős: Györy Aladár igazgató.

CSEPEL varrógépek

Felvilágosítások: MEZŐGAZDASÁGI GÉPKERESKEDELMI R.T.
Agrárglobus BUDAPEST, V., SZENT ISTVÁN-KÖRÚT 12. • Tel.: 126-681.

MAGYAR-SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK

Villamosági Részvénytársaság
Budapest, VI., Teréz-krt 36 Tel.: 120-739

Nedves falak

száraztételéhez „SANIT“

habarcstömítő

Posnansky és Strelitz R. T.

BUDAPEST, V., ZSITVAY LEÓ-UTCA 13 SZÁM. TELEFON: 12-28-29, 12-82-85